

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-MASTER IN BUSINESS
ADMINISTRATION (MBA)

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Τα οικονομικά μέτρα στήριξης που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 και οι επιπτώσεις τους.

Συγγραφέας

Παναγιώτης Γκαντάτσιος

AM : MBA19073

Επιβλέπουσα καθηγήτρια

κα. Σοφία Ασωνίτου

ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 2024

UNIVERSITY OF WEST ATTICA

**SCHOOL OF ADMINISTRATIVE, ECONOMICS AND SOCIAL
SCIENCES**

DEPARTMENT OF BUSINESS ADMINISTRATION

MASTER IN BUSINESS ADMINISTRATION (MSc / MBA)

Diploma Thesis

**The financial support measures taken by the Greek Government during
the Covid-19 pandemic and their effects.**

Author

Panagiotis Gkantatsios

Registration Number: MBA19073

Supervisor

Dr. Sofia Asonitou

ATHENS, April 2024

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-MASTER IN BUSINESS
ADMINISTRATION (MBA)

Τα οικονομικά μέτρα στήριξης που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 και οι επιπτώσεις τους.

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

A/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ / ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
	ΣΟΦΙΑ ΑΣΩΝΙΤΟΥ	ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ / ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ	
	ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ / ΜΕΛΟΣ	
	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΛΙΒΩΚΑΣ	ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ / ΜΕΛΟΣ	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Παναγιώτης Γκαντάτσιος του Βύρων, με αριθμό μητρώου MBA 19073 φοιτητής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών MBA με Κατεύθυνση Management του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι οποίες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης, αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών

Γκαντάτσιος Παναγιώτης

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στην επιβλέπουσα καθηγήτρια της διπλωματικής μου εργασίας, κυρία Ασωνίτου Σοφία, της οποίας η βοήθεια ήταν πολύτιμη. Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του ΠΜΣ για όλες τις γνώσεις που μου προσέφεραν. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την οικογένειά μου για την αμέριστη συμπαράσταση, καθώς και για την ψυχολογική υποστήριξη που μου προσέφεραν κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας.

Περίληψη

Ο Covid-19, επίσης γνωστός και ως κορονοϊός, είναι μία εξαιρετικά μεταδοτική ασθένεια που προκαλείται από τον ιό SARS-COV-2. Ξέσπασε για πρώτη φορά στην Κίνα και έκτοτε εξαπλώθηκε παγκοσμίως. Η πανδημία είχε σοβαρές συνέπειες τόσο στην Ελλάδα όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Πέρα από τις προσπάθειες αντιμετώπισης της εξάπλωσης και των ανθρώπινων επιπτώσεων, αποτέλεσε μία πρωτόγνωρη εμπειρία για το σύγχρονο κόσμο, ο οποίος έχει αλλάξει δραματικά από την τελευταία φορά που εκδηλώθηκε παρόμοια πανδημία.

Πρόκειται ενδεχομένως για την μεγαλύτερη κρίση στην πρόσφατη ιστορία της ανθρωπότητας και είχε ως αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη ύφεση μετά το 2008 και την χρηματοπιστωτική κρίση. Προκάλεσε ένα εκτεταμένο αίσθημα ανασφάλειας, φόβου, αβεβαιότητας. Η απαραίτητη λήψη μέτρων ώστε να αποφευχθεί η εξάπλωση του κορονοϊού, όπως το κλείσιμο των καταστημάτων και των σχολείων, οι περιορισμοί σε μετακινήσεις και ταξίδια και η εφαρμογή μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης, ενέτειναν τα συναισθήματα αυτά.

Οι κυβερνήσεις όλων των χωρών που επλήγησαν από την πανδημία, σε συνεργασία με τις κεντρικές τράπεζες προσπάθησαν να τονώσουν τις αγορές, οι οποίες αντιμετώπισαν σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Η ύφεση, τα υψηλά επίπεδα ανεργίας σε συνδυασμό με το περιβάλλον αβεβαιότητας που επικρατούσε, είχε δημιουργήσει μία εκρηκτική κατάσταση.

Στην παρουσία εργασία θα γίνει αναφορά στις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας καθώς και σε όλα τα οικονομικά μέτρα που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση με σκοπό να καταπολεμήσει την πανδημία και στη συνέχεια να ορθοποδήσει μετά την παρατεταμένη οικονομική ύφεση.

Abstract

Covid-19, also known as coronavirus, is a highly contagious disease caused by the SARS-COV-2 virus. It first broke out in China and has since spread worldwide. The pandemic had serious consequences both in Greece and globally. Beyond efforts to deal with the spread and human impact, it was an unprecedented experience for the modern world, which has changed dramatically since the last time a similar pandemic occurred.

This is possibly the biggest crisis in recent human history and has resulted in the biggest recession since 2008 and the financial crisis. It caused a widespread feeling of insecurity, fear, uncertainty. The necessary measures to prevent the spread of the coronavirus, such as the closure of shops and schools, restrictions on movement and travel and the implementation of social distancing measures, intensified these feelings.

The governments of all the countries affected by the pandemic, in cooperation with the central banks, tried to stimulate the markets, which faced serious financial problems. The recession, the high levels of unemployment combined with the prevailing environment of uncertainty, had created an explosive situation.

In the present paper, reference will be made to the economic and social effects of the pandemic as well as to all the financial measures taken by the Greek Government in order to fight the pandemic and then recover from the prolonged economic recession.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	4
Ευχαριστίες.....	5
Περίληψη.....	6
Abstract.....	7
1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	11
Γενικά.....	11
Σκοπός.....	11
Στόχοι.....	12
Διάρθρωση της εργασίας.....	12
Μεθοδολογία Έρευνας.....	12
2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....	14
2.1 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ.....	14
2.1.1 Οικονομικές Επιπτώσεις.....	14
2.1.2 Επιπτώσεις της ψηφιοποίησης.....	15
2.1.3 Μεταβολές στο χώρο εργασίας.....	16
2.1.4 Μεταβολές στην εκπαίδευση.....	18
2.1.5 Κοινωνικές Επιπτώσεις.....	19
2.1.6 Η πανδημία στις επιχειρήσεις και ο αντίκτυπός της.....	22
3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : ΚΡΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ.....	23
3.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	23
3.1.1 Πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» - SURE.....	23
3.1.2 Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ» - Επιδότηση δανειοληπτών που επλήγησαν από τον Covid-19 για την αποπληρωμή δανείων με υποθήκη στην Α΄ κατοικία.....	24
3.1.3 Κάλυψη Ασφαλιστικών Εισφορών.....	24
3.1.4 Αναστολή Εργασίας - Ομαλή Επαναλειτουργία.....	24
3.1.5 Επιστρεπτέα Προκαταβολή - Κρατική Ενίσχυση επιχειρήσεων.....	26
3.1.6 Τηλεργασία (κάλυψη μέρους δαπανών από εργοδότη).....	27
3.1.7 Επιδότηση Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης Μ.Μ.Ε.....	27
3.1.8 Έκπτωση 25% στις δόσεις των βεβαιωμένων οφειλών σε φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις.....	28
3.1.9 Δωρεάν έλεγχοι SARS-COV-2 σε εργαζόμενους επιχειρήσεων 20 υπαλλήλων και άνω ..	28
3.1.10 Δημιουργία 100.000 νέων επιδοτούμενων θέσεων για εργασία.....	29
3.1.11 Ενίσχυση επιχειρήσεων Πολιτισμού.....	32
• Κινηματογράφοι – Διανομείς Κινηματογραφικών Ταινιών.....	32

• Θέατρα-Μουσικές Σκηνές-Χοροθέατρα-Χώροι Συναυλιών/Παραστάσεων	32
3.1.12 Μέτρα για την προστασία της Ναυτικής Εργασίας και την ακτοπλοΐα	33
3.1.13 Σύσταση “Ταμείου Εγγυοδοσίας” ως ανεξάρτητου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.....	34
3.1.14 Χρηματοδότηση προνοιακών - εκπαιδευτικών δομών παρά την αναστολή λειτουργίας	36
3.1.15 Κρατική Ενίσχυση σε Ανθοπαραγωγούς	36
3.1.16 Ενισχύσεις στον αμπελοοινικό κλάδο.....	36
3.1.17 Οικονομική ενίσχυση 600 ευρώ σε επιστήμονες-ελεύθερους επαγγελματίες	36
3.1.18 Πρώτο Ένσημο	37
3.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	41
3.2.1 Επιδότηση μισθώματος επαγγελματικής στέγης, κύριας κατοικίας, στέγασης φοιτητών και κύριας κατοικίας ναυτικών	41
3.2.2 Ειδικός μηχανισμός στήριξης - Αποζημίωση Ειδικού Σκοπού.....	41
3.2.3 Άδειες Ειδικού Σκοπού Covid (εργαζόμενοι, γονείς και τέκνα).....	42
3.2.4 Μέτρα με σκοπό τη στήριξη στους εργαζόμενους ειδικών κατηγοριών με απασχόληση στον τουριστικό κλάδο	42
3.2.5 Στήριξη σε ανέργους και εργαζόμενους από το χώρο του Πολιτισμού	43
3.2.6 Έκτακτη οικονομική ενίσχυση του ιατρικού-νοσηλευτικού προσωπικού και του προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας	43
3.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	44
3.3.1 Δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη ανασφάλιστων.....	44
3.3.2 Προγράμματα απασχόλησης ανέργων	44
3.3.3 Χορήγηση ενίσχυσης σε μη επιδοτούμενους μακροχρόνια ανέργους	44
3.3.4 Κάρτες προπληρωμένες με σκοπό την αγορά αγαθών αξίας 90€ από σούπερ μάρκετ για την περίοδο 11.03.2020-04.05.2020 ως εφειδρική χρήση στα σχολικά γεύματα	45
3.3.5 Προσωρινές δομές φιλοξενίας αστέγων και άλλων ευάλωτων ομάδων	45
3.3.6 Προσωρινό κλείσιμο Φοιτητικών Εστιών – Δωρεάν εισιτήρια	45
3.3.7 Δωρεάν πρόσβαση από κινητά δίκτυα σε ψηφιακές πλατφόρμες για την εξ’ αποστάσεως εκπαίδευση	45
3.3.8 Πρόγραμμα για την απασχόληση των μακροχρόνια ανέργων 55-67 ετών-Διεύρυνση.....	45
3.3.9 Προμήθεια ψηφιακού εξοπλισμού από τις Σχολικές Επιτροπές για την εξ’ αποστάσεως διδασκαλία.....	46
3.3.10 Εφάπαξ έκτακτη εισοδηματική ενίσχυση από 100 έως 300 ευρώ, σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου εισοδήματος που είναι γονείς ανήλικων τέκνων.....	46
3.3.11 Οικονομική Ενίσχυση των 13 Περιφερειών.....	46
3.3.12 myBusinessSupport.....	47
3.3.13 Ψηφιακός Μετασχηματισμός (Gov.gr)	48

3.3.14	<i>Ιστοσελίδα covid19.gov.gr</i>	50
	Συγκεντρωτικοί πίνακες οικονομικών μέτρων στήριξης με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας.....	51
4.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	56
4.1	Έννοια της έρευνας.....	56
4.2	Βασικοί στόχοι έρευνας	56
4.3	Πιθανά κίνητρα διεξαγωγής έρευνας.....	57
4.4	Βασικοί τύποι έρευνας.....	57
4.5	Ερευνητικές προσεγγίσεις.....	59
4.6	Σημασία της έρευνας	60
4.7	Διαφορά μεθόδων και μεθοδολογίας έρευνας.....	61
4.8	Έρευνα και Επιστημονική μέθοδος	63
4.9	Διαδικασία διεξαγωγής έρευνας.....	64
4.10	Ερμηνεία	68
4.11	Προετοιμασία εργασίας	68
4.12	Κριτήρια καλής έρευνας	69
4.13	Ερωτηματολόγιο	70
	Αξιοπιστία.....	71
	Εγκυρότητα.....	71
	Έλεγχος αξιοπιστίας.....	71
	Μεθοδολογία Παρούσας Έρευνας.....	72
5.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	73
5.1	<i>Δημιουργία ερωτηματολογίου</i>	73
5.2	<i>Ανάλυση ερωτηματολογίου</i>	74
5.2.1.	Κοινά ερωτήματα.....	74
5.2.2.	Υπάλληλοι (Δημόσιοι / Ιδιωτικοί)	77
5.2.3.	Ελεύθεροι Επαγγελματίες	81
5.2.4.	Παράλληλα απασχολούμενοι.....	85
5.2.5.	Άνεργοι / Φοιτητές / Συνταξιούχοι.....	90
6.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	92
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ	94
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	95
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	106
	ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	107

1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο εισαγωγικό κεφάλαιο της εργασίας θα γίνει μία γενική αναφορά για τη νόσο Covid-19, τους σκοπούς καθώς και τους στόχους που πραγματεύεται η εργασία, τη διάρθρωσή της και τέλος τη μεθοδολογία έρευνας που χρησιμοποιήθηκε για την ολοκλήρωσή της.

Γενικά

Η COVID-19 είναι ασθένεια που την προκαλεί ένα νέο είδος κορονοϊού (SARS-Cov-2). Το Δεκέμβριο του 2019 ανιχνεύθηκε το πρώτο κρούσμα και συγκεκριμένα στην πόλη Γουχάν. Από εκεί, η εξάπλωση και στα περίχωρα της Κίνας ήταν πολύ γρήγορη, αλλά και ολόκληρου του κόσμου. Αρχής γενομένης από το Γενάρη του 2020 μεμονωμένα κρούσματα άρχισαν να παρουσιάζονται σε μερικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρώτη ήταν η Ιταλία όπου από το τέλος Φεβρουαρίου άρχισε να αναφέρει μία ραγδαία αύξηση στα κρούσματα που στην αρχή συγκεντρώνονταν κυρίως στο βόρειο κομμάτι της χώρας. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης άρχισαν σταδιακά να προχωρούν στην αναφορά της ύπαρξης κρουσμάτων που είχαν μολυνθεί, ώστε από τον Μάρτιο η πλειονότητα των μελών να έχουν επίσημες αναφορές κρουσμάτων Covid. Από το σημείο αυτό και μετά, τα επιβεβαιωμένα κρούσματα συνέχισαν να αυξάνονται δραματικά δραματικά.

Το πρώτο κρούσμα μόλυνσης στην Ελλάδα επιβεβαιώθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020 και ο πρώτος θάνατος από Covid-19 σημειώθηκε στις 12 Μαρτίου 2020. Μετά από την επιβεβαίωση των τριών πρώτων θανάτων, οι κρατικές και οι υγειονομικές αρχές εξέδωσαν οδηγίες και συστάσεις προφύλαξης, ενώ από τις 23 Μαρτίου και μετά, οι ελληνικές αρχές ανακοίνωσαν αυστηρούς περιορισμούς στις μετακινήσεις με σκοπό την αποφυγή της περαιτέρω εξάπλωσης του ιού. Οι περιορισμοί αυτοί, σε ασφαλώς μικρότερη κλίμακα, ίσχυαν μέχρι και πριν από λίγους μήνες σε συγκεκριμένους τομείς. Μόλις στις αρχές Μαΐου 2023 ο Οργανισμός Παγκόσμιας Υγείας ανακοίνωσε ύστερα από τρία χρόνια τη λήξη του παγκόσμιου συναγερμού, ανακοίνωση η οποία ισοδυναμεί ουσιαστικά με τη λήξη της πανδημίας και το πέραςμά της σε ενδημία. Σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα, η νέα κατάσταση που είχε δημιουργηθεί από την πανδημία είχε επιφέρει πρωτοφανείς μεταβολές και αλλαγές σε όλες τις πτυχές των κοινωνικοοικονομικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Στις ενότητες που ακολουθούν αναλύονται οι κοινωνικές και οι οικονομικές συνέπειες της πανδημίας COVID-19 στην Ελλάδα, καθώς και όλα τα οικονομικά μέτρα που ελήφθησαν από την Ελληνική Κυβέρνηση με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας.

Σκοπός

Με την παρούσα εργασία σκοπός είναι αρχικά η μελέτη και η καταγραφή των οικονομικών μέτρων στήριξης που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Τα μέτρα αποσκοπούσαν στην προστασία από την εξάπλωση του ιού αφενός αλλά και τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας αφετέρου. Εν συνεχεία, η διερεύνηση ως προς την ικανοποίηση των πολιτών από τη λήψη των ανωτέρω μέτρων.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να γίνει αναφορά στον όρο ικανοποίηση διότι ήταν πολυεπίπεδη. Οι επιπτώσεις δεν ήταν μόνο οικονομικού επιπέδου, αλλά επηρέασαν την κοινωνία και τον πολιτισμό. Η ανθρωπότητα, ήρθε μετά από πάρα πολλά χρόνια αντιμέτωπη με έναν ιό τόσο μεταδοτικό και θανατηφόρο, ώστε να επηρεαστεί τόσο έντονα σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο όρος “lockdown”, ή αλλιώς αποκλεισμός εισόδου και εξόδου / απαγόρευση κυκλοφορίας, έγινε

αντικείμενο καθημερινότητας και απτή πραγματικότητα. Ήταν εξάλλου ένα από τα μέτρα που έλαβαν σχεδόν όλες οι χώρες με σκοπό την αποφυγή της ανεξέλεγκτης εξάπλωσης του ιού. Λογική συνέπεια μόνο αυτού του μέτρου ήταν η μεταβολή στις καθημερινές συνήθειες των ανθρώπων. Όροι όπως τηλεργασία για τους εργαζομένους και τηλεεκπαίδευση για μαθητές ακολούθησαν μετά το lockdown.

Στόχοι

Ως στόχους της παρούσας έρευνας θα μπορούσαμε να θέσουμε τους εξής:

1. Η καταγραφή και μελέτη των οικονομικών μέτρων στήριξης κατά την πανδημία.
2. Η αξιολόγηση των κοινωνικών και οικονομικών μέτρων στήριξης.
3. Η ικανοποίηση των πολιτών από τα μέτρα που πάρθηκαν.

Με σκοπό την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων, έγινε εκτενής χρήση επιστημονικών και δημοσιογραφικών άρθρων από την ελληνική και την παγκόσμια κοινότητα. Πολύτιμος αρωγός για αυτή την επίτευξη ήταν και η ιστοσελίδα του gov.gr, στην οποία περιέχονται όλα τα μέτρα στήριξης που πάρθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Η χρήση ερωτηματολογίων που μοιράστηκαν σε διαφορετικές οικονομικές-κοινωνικές κατηγορίες, συνέβαλε στην προσπάθεια μέτρησης και αξιολόγησης της ικανοποίησης των πολιτών από τη λήψη όλων των μέτρων που πάρθηκαν συνολικά για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Διάρθρωση της εργασίας

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία για τα οικονομικά μέτρα στήριξης που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση κατά τη διάρκεια του Covid-19 και οι επιπτώσεις τους, θα αναπτυχθεί σε έξι συνολικά κεφάλαια. Η διάρθρωση της εργασίας είναι η εξής:

Το 1^ο κεφάλαιο περιλαμβάνει μία συνοπτική εισαγωγή στην εργασία. Γίνεται αναφορά γενικά για τον Covid, τους σκοπούς και τους στόχους καθώς και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα.

Το 2^ο κεφάλαιο περιέχει τη βιβλιογραφική επισκόπηση, τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, τις μεταβολές που επήλθαν στο χώρο εργασίας και την εκπαίδευση καθώς και τις επιπτώσεις της ψηφιοποίησης.

Το 3^ο κεφάλαιο περιλαμβάνει όλα τα μέτρα που ελήφθησαν στη διάρκεια της πανδημίας για τη στήριξη των επιχειρήσεων, των εργαζομένων και όλα τα μέτρα σε κοινωνικό επίπεδο.

Το 4^ο κεφάλαιο αναλύει διεξοδικά την μεθοδολογία έρευνας, ποια είναι η έννοια της, καθώς και τη μέθοδο συλλογής στοιχείων.

Το 5^ο κεφάλαιο περιέχει το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα καθώς και την διεξοδική ανάλυση των δεδομένων του σε τέσσερις διαφορετικές ομάδες.

Το 6^ο κεφάλαιο περιλαμβάνει τα συμπεράσματα από τη διεξαγωγή της έρευνας και τους περιορισμούς.

Μεθοδολογία Έρευνας

Στην καθημερινή ζωή χρησιμοποιείται πολύ συχνά ο όρος της έρευνας. Σκοπός του είναι η περιγραφή της διαδικασίας αναζήτησης πληροφοριών καθώς και νέων γνώσεων. Στόχος του η επίλυση ενός προβλήματος. Η ερευνητική μεθοδολογία συνίσταται κυρίως από τον προσδιορισμό και την απάντηση του ερευνητικού ερωτήματος. Η μεθοδολογία ενός ερευνητικού έργου καθορίζει τα διαδικαστικά βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν για τον

εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη συλλογή δεδομένων και πληροφοριών που θα οδηγήσουν στην επίτευξη των ερευνητικών στόχων.

Στη συγκεκριμένη μελέτη θα χρησιμοποιηθεί η Ποσοτική έρευνα (Παπαγεωργίου,2014). Η έρευνα αυτή αρχίζει με τη δημιουργία ενός μέσου συλλογής επαρκούς αριθμού δεδομένων. Τα δεδομένα αυτά πρέπει στη συνέχεια να τυποποιηθούν κατάλληλα έτσι ώστε να μπορέσει να γίνει η μετατροπή σε μετρήσιμα μεγέθη. Στη συνέχεια επεξεργάζονται και τα δεδομένα που προκύπτουν αναλύονται με τη χρήση στατιστικών πακέτων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η χρησιμοποίηση της άνωθεν διαδικασίας, στόχος της είναι να ελεγχθούν οι ερευνητικές υποθέσεις και να απαντηθούν επαρκώς όλα τα αρχικά ερωτήματα που έχουν τεθεί εξ αρχής. Φυσικά, ορισμένα κριτήρια πρέπει να πληρούνται κατά τη διεξαγωγή μίας ποσοτικής έρευνας. Αυτά είναι: η αξιοπιστία, η εγκυρότητα, η αντικειμενικότητα και η αντιπροσωπευτικότητα. Εάν αυτά πληρούνται, η έρευνα μπορεί να λογιστεί ως έγκυρη και ο ερευνητής έχει τη δυνατότητα να γενικεύσει τα ευρήματά του. Προϋπόθεση είναι όμως για τη διεξαγωγή της ποσοτικής έρευνας είναι να επιλεγεί η κατάλληλη ποσοτική μέθοδος.

Οι ποσοτικές μέθοδοι περιλαμβάνουν διάφορους τύπους ερευνητικών διαδικασιών. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι πειραματικές, οι δειγματοληψίας, η ανάλυση περιεχομένου και η δευτερογενής. Αναλυτικότερα, στις πειραματικές μεθόδους, οι ερευνητές καλούνται να ελέγξουν συγκεκριμένες συνθήκες. Στην ανάλυση περιεχομένου, τα δεδομένα μετασχηματίζονται ποσοτικά και κατηγοριοποιούνται συστηματικά. Η δευτερογενής έρευνα, λαμβάνει τα δεδομένα από διάφορες στατιστικές/κυβερνητικές υπηρεσίες και ερευνητικά κέντρα και τέλος στην μέθοδο δειγματοληψίας η συλλογή των δεδομένων γίνεται από τους ερευνητές συνήθως μέσω ερωτηματολογίων.

Η μέθοδος Δειγματοληψίας χωρίζεται σε πιθανοτικά (ή τυχαία) δείγματα και μη-πιθανοτικά δείγματα. Τα συνηθέστερα είδη τυχαίας δειγματοληψίας είναι η απλή τυχαία, η συστηματική, η στρωματοποιημένη και η δειγματοληψία κατά συστάδες. Για τη διεξαγωγή των συμπερασμάτων στη μελέτη θα γίνει χρήση της στρωματοποιημένης δειγματοληψίας. Το δείγμα θα διαχωριστεί σε τέσσερις κατηγορίες, υπάλληλοι (δημόσιοι/ιδιωτικοί), ελεύθεροι επαγγελματίες, παράλληλα απασχολούμενοι (μισθωτοί/ελεύθεροι επαγγελματίες) και τέλος άνεργοι, φοιτητές και συνταξιούχοι. Σκοπός είναι η διεξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τη λήψη των οικονομικών μέτρων που λήφθηκαν για την κάθε κατηγορία και κατά πόσο ωφέλησαν στη διάρκεια της πανδημίας Covid-19.

Μέσω της μελέτης των οικονομικών επιπτώσεων, τα αποτελέσματα της ψηφιοποίησης, τις μεταβολές που έλαβαν χώρα στο εργασιακό περιβάλλον, τις μεταβολές στην εκπαίδευση, τις κοινωνικές επιπτώσεις καθώς και τον αντίκτυπο που είχε η πανδημία στις επιχειρήσεις, θα προσπαθήσουμε να ανακαλύψουμε εάν η λήψη όλων των μέτρων από την ελληνική κυβέρνηση είχαν θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη παράγραφο, το δείγμα έχει διαχωριστεί σε επιμέρους κατηγορίες, μιας και τα μέτρα στήριξης είχαν σκοπό να «ανακουφίσουν» σχεδόν όλη την κοινωνία, οπότε γίνεται σαφές ότι διαφοροποιούνταν και οι επιμέρους στόχοι επίτευξης αυτών.

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται προσπάθεια αποτύπωσης των επιπτώσεων που είχε η εξάπλωση του ιού Covid-19 και η μετέπειτα εξέλιξή του σε πανδημία. Οι επιπτώσεις αυτές έχουν διαχωριστεί σε οικονομικού επιπέδου, κοινωνικού επιπέδου, επιπτώσεις της ψηφιοποίησης, τις μεταβολές που επήλθαν στο χώρο εργασίας καθώς και στην εκπαίδευση και τέλος στον αντίκτυπο που είχε η πανδημία στις επιχειρήσεις.

2.1 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

2.1.1 Οικονομικές Επιπτώσεις

Η πανδημία Covid-19 είχε εκτεταμένες οικονομικές συνέπειες, οδηγώντας στη δεύτερη μεγαλύτερη παγκόσμια ύφεση στην πρόσφατη ιστορία. Στη διάρκεια των αποκλεισμών-περιορισμών, η επιχειρηματική δραστηριότητα στον τομέα των υπηρεσιών μειώθηκε απότομα, τα χρηματιστήρια κλυδωνίζονταν από συνεχείς καταρρεύσεις (ιδίως κατά το πρώτο έτος της πανδημίας), ξέσπασε μία άνευ προηγουμένου παγκόσμια κρίση στην αλυσίδα εφοδιασμού των αγορών. Όλα τα προηγούμενα είχαν ως αποτέλεσμα μεγάλες αυξήσεις στις τιμές και εμφάνιση ελλείψεων στα τελικά και ενδιάμεσα αγαθά, όπως για παράδειγμα την έλλειψη μικροτσιπ στην παγκόσμια αγορά από το 2020 μέχρι πρότινος. Η πανδημία οδήγησε επίσης σε συνεχείς αυξήσεις στις τιμές στα ενεργειακά προϊόντα και σε ορισμένα βασικά είδη διατροφής. Αυτές οι αυξήσεις των τιμών έγιναν περισσότερο αισθητές από τις κοινωνικά και οικονομικά πιο ευάλωτες ομάδες.

Ταυτόχρονα, σχεδόν όλες οι κοινωνικές, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις ακυρώθηκαν ή αναγκαστικά έγιναν μέσω διαδικτύου ενώ ο συνολικός αντίκτυπος στον τομέα του τουρισμού και του εμπορίου ήταν ανυπολόγιστος. Ιδιαίτερα στον τομέα του τουρισμού το πλήγμα στην ελληνική οικονομία ήταν τεράστιο, με δεδομένο ότι ο συγκεκριμένος αποτελεί τον ακρογωνιαίο της λίθο. Εν ολίγοις, το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα λόγω της πανδημίας, αντιμετώπισε μία πρωτοφανή αβεβαιότητα ενώ υπήρχε μία σημαντική διαφωνία μεταξύ των εμπειρογνομόνων σχετικά με το συνολικό εύρος της πανδημίας, τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της, τη διάρκεια και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της οικονομικής ανάκαμψης που διαφαινόταν από τα μέσα του 2021.

Η ελληνική οικονομία κατάφερε να ανταπεξέλθει στο πρώτο κύμα της πανδημίας, το πρώτο εξάμηνο του 2020, με τις μικρότερες δυνατές απώλειες, οι οποίες όμως ήταν ασύμμετρα κατανομημένες στους διάφορους τομείς της ζήτησης. Η ιδιωτική κατανάλωση, ο ρόλος της οποίας είναι ιδιαίτερος σημαντικός στη στήριξη της συνολικής ζήτησης, επηρεάστηκε σαφέστατα αρνητικά. Ωστόσο, μια πιο προσεκτική ματιά στα στοιχεία που αφορούν το λιανικό εμπόριο, μας δείχνει ότι ο τομέας των τροφίμων επηρεάστηκε λιγότερο, παρά την επιδείνωση των αναμενόμενων δεικτών του λιανικού εμπορίου. Οι συνολικές επενδύσεις παρουσίασαν διακυμάνσεις χωρίς σαφή τάση. Η αντιστροφή της σύνθεσης των ακαθάριστων επενδύσεων υπέρ των κατασκευών σε βάρος του μεταφορικού και μηχανολογικού εξοπλισμού ωστόσο, προσέφερε ένα προσωρινό όφελος στην οικονομία για την αντιστάθμιση της κρίσης που είχε ως κύριο αίτιο την πανδημία.

Σε λιγότερο από ένα χρόνο μετά την εμφάνιση του κορονοϊού, η Ελλάδα αντιμετώπισε το τρίτο κύμα της πανδημίας. Η κυβέρνηση ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά σε αυτό το τρίτο

κύμα, καθιστώντας ως βασική προτεραιότητα την προστασία της ανθρώπινης ζωής. Δυστυχώς το κόστος για την οικονομία ήταν σημαντικό. Η πανδημία του 2020 είχε σημαντικό αντίκτυπο στο σύνολο της οικονομίας και των επιμέρους αγορών.

Τον Μάρτιο του 2020, δρομολογήθηκαν μέτρα ώστε να αντιμετωπιστεί το πρώτο κύμα της πανδημίας. Ο αυστηρός περιορισμός των μετακινήσεων, με συγκεκριμένες μόνο εξαιρέσεις, που εφαρμόστηκε από τα τέλη Μαρτίου έως και τις αρχές Μαΐου, ήταν από τους πιο σημαντικούς. Μετά το τέλος των αυστηρών μέτρων περιορισμού, η οικονομία άρχισε σταδιακά να ανοίγει τον Μάιο, αλλά η εφαρμογή του μέτρου της εκ περιτροπής εργασίας σε δημόσιους φορείς συνεχίστηκε μέχρι το τέλος του μήνα και καταργήθηκε στις αρχές Ιουνίου. Η εφαρμογή της απομακρυσμένης εργασίας ωστόσο στον ιδιωτικό τομέα συνεχίστηκε κατά περίπτωση. Επιπλέον, ο θερινός τουρισμός συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια ήταν αισθητά μειωμένος. Στα τέλη Σεπτεμβρίου ελήφθη η απόφαση να καταστεί υποχρεωτική στο δημόσιο τομέα η εργασία εξ αποστάσεως ως μέτρο αποφυγής της διασποράς του ιού, σε ποσοστό εφαρμογής 40%, όπου αυτό ήταν δυνατό. Στη συνέχεια, τον Νοέμβριο τέθηκαν σε εφαρμογή νέα μέτρα ώστε να αντιμετωπιστεί το δεύτερο κύμα της πανδημίας.

Τα προαναφερθέντα μέτρα περιορισμού της ελευθερίας μετακίνησης, το υποχρεωτικό μέτρο των κλειστών σχολείων και η εργασία εξ αποστάσεως είχαν μειώσει σημαντικά την κινητικότητα των πολιτών. Το κλείσιμο των καταστημάτων και των εστιατορίων συνέβαλε στην περαιτέρω μείωση της μετακίνησης των πολιτών για αγορές και εμπορευματικές μεταφορές. Παράλληλα, δεν μπορεί να παραλειφθεί ο σημαντικός αντίκτυπος στον τουρισμό και τη μείωση των ταξιδιών αναψυχής. Όλες οι ανωτέρω δυσμενείς συνθήκες λόγω της πανδημίας συνέβαλαν στην μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών, επηρεάζοντας τη ζήτηση. Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν το ποσοστό ύφεσης για το 2020 να διαμορφωθεί στο 9% (βάσει των αναθεωρημένων στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ).

Μετά από τη δραματική ύφεση το 2020, το 2021 η ελληνική οικονομία το κατάφερε να παρουσιάσει σημαντική ανάκαμψη της τάξης του 8,3%, ανάκαμψη γνωστή και ως “Τύπος V”. Είναι σαφές πάντως ότι η κρατική βοήθεια ύψους περίπου 42 δισεκατομμυρίων ευρώ κατάφερε να κρατήσει «ζωντανή» την οικονομική παραγωγική βάση, να αυξήσει σε σημαντικό βαθμό τις αποταμιεύσεις και διατήρησε την ανεργία σε χαμηλό επίπεδο δεκαετίας. (INE ΓΣΕΕ, 2021β)

2.1.2 Επιπτώσεις της ψηφιοποίησης

Αντίστοιχα με προηγούμενες γενικευμένες διεθνείς κρίσεις, η πανδημία Covid-19 λειτούργησε ως επιταχυντής για επείγουσα καινοτομία. Η αντιφατική φύση μιας τέτοιας ασυνήθιστης και απειλητικής κατάστασης, η οποία επιτρέπει την απρόσκοπτη συνέχιση της κοινωνικής ζωής και της οικονομικής αναπαραγωγής, δημιουργεί την ανάγκη προώθησης της καινοτομίας για την ομαλή προσαρμογή και την εύρεση διεξόδου. Κατά αναλογία προς αυτό, υπάρχει σήμερα μια παγκόσμια προσπάθεια στη διασφάλιση ότι η τεχνολογία θα εισέλθει σε όλες τις πλευρές της προσωπικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Συγκεκριμένα, τα επιτεύγματα των νέων ψηφιακών τεχνολογιών τις τελευταίες δύο δεκαετίες έχουν αυξήσει τις ικανότητες των χωρών για συνεργασία, επικοινωνία, συν-διοίκηση και τελικά συν-καινοτομία. Για παράδειγμα, το αναπάντεχο πανδημικό ξέσπασμα επιτάχυνε πρωτοβουλίες όπως η «Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση» ή “Industry 4.0” (Schwab, 2016). Ο όρος που έγινε γνωστός από τον ιδρυτή και εκτελεστικό πρόεδρο του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF), ήταν μία πρωτοβουλία που βασιζόταν στην ιδέα της

διασύνδεσης και ψηφιοποίησης όλων των μονάδων παραγωγής, εργοστασίων, γραφείων και εφοδιαστικής αλυσίδας μέσω τεχνολογικά προηγμένου εξοπλισμού και συστημάτων. Μία φιλόδοξη ιδέα που η πανδημία την επανάφερε δυναμικά στο προσκήνιο, δίνοντάς της μία νέα διάσταση.

Η πανδημία οδήγησε στην εισαγωγή της απομακρυσμένης εργασίας σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Εκατομμύρια άνθρωποι συνειδητοποίησαν, μέσα σε λίγες μόνο ημέρες, ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη σύγχρονη τεχνολογία για να εκτελέσουν την εργασία τους με επιτυχία και σε ικανοποιητικό βαθμό. Ένα παράδειγμα της αυξανόμενης χρήσης των τελευταίων τεχνολογιών είναι η υιοθέτηση από τις εταιρείες του εμπορικού τομέα των τελευταίων τεχνολογιών για την αύξηση της διαφάνειας και του ελέγχου όλων των σταδίων της εφοδιαστικής αλυσίδας. Αυτό επετεύχθη κυρίως μέσω αυτοματοποίησης και προγραμμάτων ταχείας παρακολούθησης, επιτρέποντάς τους να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις τόσο σε αγαθά όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό που προέκυψαν από τις αυξανόμενες ανάγκες της πανδημίας. Βέβαια, η υιοθέτηση της λογικής της Βιομηχανικής Επανάστασης δεν ήταν καθολική και μετά την εκδήλωση της πανδημίας πολλές επιχειρήσεις περιόρισαν τις προσπάθειές τους προκειμένου να διατηρήσουν ένα επαρκή όγκο χρηματικών διαθεσίμων. Άλλες όμως, επιτάχυναν τη διαδικασία τεχνολογικής αναβάθμισής τους προκειμένου να συνεχίσουν τη λειτουργία τους και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ανταποκριθούν στην αυξημένη ζήτηση. (McKinsey,2020b)

Οι εταιρείες που υιοθέτησαν τις «ψηφιακές λύσεις» ήταν σε καλύτερη θέση από τους ανταγωνιστές τους για να αντιμετωπίσουν την καταιγίδα της κρίσης του κορονοϊού και απέκτησαν ανθεκτικότητα στην πανδημία. Έτσι, οι επαγγελματίες της μεταποιητικής και εφοδιαστικής αλυσίδας έχουν στρέψει φυσικά την προσοχή τους στην προσπάθεια ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των αλυσίδων εφοδιασμού τους. Ομολογουμένως, οι νέες τεχνολογίες που εισήχθησαν έχει εντείνει τον παγκόσμιο ανταγωνισμό, γεγονός που είναι πολύ πιθανό να τονώσει περαιτέρω επενδύσεις. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ιδιαίτερα η σημαντική ανάπτυξη της λεγόμενης «διαχείρισης των ψηφιακών επιδόσεων», η οποία μετρά την ατομική ικανοποίηση από τη χρήση των νέων τεχνολογιών, συχνά παράλληλα με την ενοποίηση της τεχνολογίας πληροφοριών (IT), της τεχνολογίας των λειτουργιών παραγωγής (OT) και των βάσεων δεδομένων με σκοπό την αυτοματοποίηση του συνόλου των logistics (WEF,2020).

Για να συνοψίσουμε, μία μεγάλη τεχνολογική επιτάχυνση παρουσιάζεται σήμερα, η οποία προκλήθηκε από την πανδημία. Αναμφίβολα, η πανδημία μπορεί κάλλιστα να χαρακτηριστεί και ως σημείο καμπής για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Η αξιολόγηση του ακριβούς μεγέθους και της ποιότητας αυτών των αλλαγών, είναι κάτι που δυστυχώς θα πραγματοποιηθεί μόνο από τους μελλοντικούς ιστορικούς. Όσον αφορά τον πιο άμεσο αντίκτυπο της ψηφιοποίησης στη ζωή των ανθρώπων, κυρίως θα πρέπει να εστιάσουμε στις αλλαγές στο χώρο εργασίας και στις υπηρεσίες εκπαίδευσης.

2.1.3 Μεταβολές στο χώρο εργασίας

Αμέσως μετά το ξέσπασμα του κορονοϊού, η συστηματική εκτέλεση και εφαρμογή της απομακρυσμένης εργασίας έγινε μία από τις νέες μορφές απασχόλησης και μία κυρίαρχη πρακτική στη μεταβαλλόμενη καθημερινή ζωή των νέων εθίμων που έφερε η νόσος. Όμως οι αλλαγές δεν σταμάτησαν εκεί. Σε πολλούς τομείς όπου τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσφέρονταν δεν απαιτούσαν την παρουσία του καταναλωτή στον ίδιο χώρο με τον εργαζόμενο, η τηλεργασία επιβλήθηκε ως κύρια μορφή δραστηριότητας του εργαζομένου. Η

μετατόπιση της καθημερινής απασχόλησης από τον οργανωμένο εργασιακό χώρο του γραφείου και η προσαρμογή της απαραίτητης υποδομής στον ιδιωτικό χώρο του σπιτιού, πήρε μια εξαιρετικά έντονη δυναμική. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτής της ραγδαίας και απότομης αλλαγής είναι το γεγονός ότι εκδηλώθηκε ταχύτατα σε διεθνές επίπεδο, σύμφωνα πάντα με τις αποφάσεις για τον περιορισμό των μετακινήσεων και της κοινωνικής αποστασιοποίησης που προέκυπταν από την ανάλυση των επιδημιολογικών στοιχείων.

Βέβαια, η τάση να διερευνάται η προοπτική της τηλεργασίας ως επιλογή ή ως μία από τις κοινές πρακτικές που αναπόφευκτα θα προκύψουν στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη οικονομία είναι αρκετά παλιά (Toffler, 1980). Βάσει στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2020), η τηλεργασία αναφέρεται ως "η εξ αποστάσεως παροχή εργασίας που, υπό διαφορετικές συνθήκες, θα γινόταν εντός της υποδομής μιας επιχείρησης". Κατά συνέπεια, ο όρος χρησιμοποιείται ή νοείται όχι ως επιλογή που αναφέρεται στη σύμβαση εργασίας, αλλά ως επιβαλλόμενη μορφή άσκησης και εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της σύμβασης εργασίας, προκαθορισμένη από το ευρύτερο πλαίσιο. Αυτό έρχεται αντίθετο με την ιστορική συνέπεια προηγούμενων ευρημάτων όπου η "εργασία από το σπίτι" περιγραφόταν ως ένα ολοκληρωμένο ή προσυμφωνημένο καθεστώς με έναν εργοδότη ή αυτοαπασχολούμενο.

Στην έκθεση του Eurofound (2020a) εμφανίζονται ορισμένες από τις πρώτες εκτιμήσεις αναφορικά με το επίπεδο των αλλαγών που έχουν ήδη ολοκληρωθεί από τους πρώτους μήνες της πανδημίας, έκθεση που αποτυπώνει γλαφυρά το μέγεθος των δραματικών διαφορών στο ποσοστό συμμετοχής των εργαζομένων στις νέες συνθήκες εργασίας. Ειδικότερα, η έκθεση καταγράφει ότι το 40% των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πιθανό να εργάζεται από απόσταση. Το ποσοστό αυτό έρχεται σε αντίθεση με το γεγονός ότι κατά την προηγούμενη περίοδο, μόνο το 15% του συνόλου των εργαζομένων ισχυριζόταν ότι είχε κάποιας μορφής ουσιαστική εμπειρία τηλεργασίας. Συνεπώς, η αλλαγή είναι αναμφίβολα εκτεταμένη και η προσαρμογή γίνεται πιο έντονη λόγω της ισχυρής σύνδεσης με την ιδιωτική, δηλαδή τη μη εργασιακή, καθημερινότητα των εργαζομένων. Τα στοιχεία αυτά υπογραμμίζουν την ανάγκη να στραφεί η κοινωνική έρευνα σε μια νέα, εξαιρετικά ευμετάβλητη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί από την παρατεταμένη διεθνή παρουσία της πανδημίας και να επικεντρωθεί κυρίως στη μελέτη των στοιχειωδών και βασικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν όσοι εργάζονται καθώς και οι οικογένειές τους κατά τη διαδικασία εξισορρόπησης της εργασίας με την οικογενειακή και ιδιωτική ζωή.

Σύμφωνα με παρατηρήσεις που προέρχονται από την ευρωπαϊκή έρευνα εργατικού δυναμικού του 2019, πριν από την πανδημία, που διεξήχθη υπό την εποπτεία της Eurostat, μόνο το 5,4% των εργαζομένων στις χώρες της ΕΕ εργαζόταν τακτικά από το σπίτι. Ποσοστό που παρέμεινε σταθερό για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, τουλάχιστον από το 2009. Επιπλέον, οι εργαζόμενοι που χρειαζόταν να εργάζεται εξ αποστάσεως μόνο μερικές φορές την εβδομάδα, ενώ παρουσιάζει συχνές διακυμάνσεις, χαρακτηρίζεται ποσοστιαία από αυξητική τάση κατά την ίδια δεκαετία: από 5,2% το 2009 σε περίπου 9% το 2019. Πιο συγκεκριμένα, η πρακτική της τηλεργασίας παρατηρείται σημαντικά συχνότερα μεταξύ των ελεύθερων επαγγελματιών από ότι μεταξύ των παρόχων αμειβόμενης απασχόλησης (μερικής ή πλήρους). Η διαφορά των δύο κατηγοριών μεταξύ τους είναι τόσο έντονη ώστε το αντίστοιχο ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων τοποθετείται στο επίπεδο του 36% το 2019.

Επιπλέον, όπως ήταν αναμενόμενο, η διαφοροποίηση ποικίλλει έντονα μεταξύ των τομέων απασχόλησης. Βάση της μελέτης των Milasi Gonzalez-Vazquez και Fernandez-Macias (2020), οι εργαζόμενοι που ασχολούνται με δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από την εκτεταμένη χρήση της τεχνολογίας και των πληροφοριακών συστημάτων είχαν ήδη από το 2018 ένα πολύ υψηλό ποσοστό τηλεργασίας. Ο μέσος όρος της ΕΕ κυμαινόταν στο 40% για επαγγέλματα που απαιτούσαν τη χρήση εργαλείων πληροφορικής. Ποσοστιαία, οι εργαζόμενοι στον τομέα της εκπαίδευσης ανέρχονται σε ιδιαίτερος υψηλά επίπεδα, ήδη κοντά στο 33%. Ως αποτέλεσμα, το επίπεδο εμπειρίας και ευελιξίας για την προσαρμογή στις νέες συνθήκες που επέφεραν οι πανδημικοί περιορισμοί εξαρτιόταν ιδιαίτερος από την επαγγελματική δομή και τα είδη εργασίας των εργαζομένων στις επιμέρους οικονομίες. Η έρευνα δείχνει επίσης, υψηλό ποσοστό τηλεργασίας σε δραστηριότητες σχετιζόμενες με τις εκδόσεις και τα οπτικοακουστικά μέσα, άνω από 30%, και στον τομέα των κτηματομεσιτικών γραφείων άνω από 25%.

Αυτό υποδηλώνει ότι ορισμένοι τομείς και επαγγέλματα ήταν ήδη προετοιμασμένοι να προσαρμοστούν στις μεταβολές που επήλθαν με την εμφάνιση της πανδημίας. Ομοίως, οι πρώτες μελέτες στον τομέα των υπό χαρτογράφηση έντονων αλλαγών, δίνουν μια διαφορετική εικόνα για τον αριθμό των εργαζομένων των οποίων η καθημερινότητα χαρακτηρίζεται από πιο παραδοσιακές μορφές προσφοράς εργασίας. Μια πολύ πρώιμη έκθεση του Eurofound (2020b) υπογραμμίζει ζητήματα που σχετίζονται με τις προσπάθειες που καταβάλλονται από ομάδες που επιδιώκουν ένα ορισμένο είδος ισορροπίας μεταξύ της προσωπικής και της επαγγελματικής τους ζωής. Η ομαλή μετάβαση στις απαιτήσεις των νέων συνθηκών εργασίας αναμένεται να επηρεαστεί τόσο από τη μορφή του επαγγέλματος, όσο και από τον τύπο του νοικοκυριού και την υφιστάμενη οικονομική κατάσταση της οικογένειας.

2.1.4 Μεταβολές στην εκπαίδευση

Τα εκπαιδευτικά συστήματα ανά τον κόσμο επηρεάστηκαν από την πανδημία COVID-19, οδηγώντας στο κλείσιμο σχεδόν όλων των κολλεγίων, πανεπιστημίων και σχολείων. Με σκοπό τον έλεγχο της περαιτέρω εξάπλωσης της πανδημίας, πολλές κυβερνήσεις αποφάσισαν να προβούν στο προσωρινό κλείσιμο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με τη UNICEF (2020), περισσότεροι από τους μισούς μαθητές παγκοσμίως έχουν χάσει τη φυσική τους θέση.

Για την αποφυγή του κλεισίματος των σχολείων, η UNESCO (2020) συνέστησε τη χρήση προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ανοικτών εκπαιδευτικών εφαρμογών και πλατφορμών. Συνεπώς, η τεχνολογία μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να παρέχει στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές πρόσβαση σε εξειδικευμένο διδακτικό υλικό εκτός από τα σχολικά βιβλία. Έτσι, λόγω της πανδημίας, πολλά σχολεία σε παγκόσμια κλίμακα είχαν υιοθετήσει σύγχρονα μαθήματα βασισμένα σε λογισμικό, όπως το Zoom. Μία εκ των πιο δημοφιλών πλατφορμών τηλεδιάσκεψης, που αναπτύχθηκε από την Zoom Video Communications. Όσοι χρησιμοποιούν την πλατφόρμα του Zoom έχουν τη δυνατότητα για τη μεταξύ τους συνομιλία με βιντεοκλήση και τη συμμετοχή τους σε ταυτόχρονες ομαδικές κλήσεις μέχρι και 100 άτομα, έχοντας όμως ένα χρονικό περιορισμό που ανέρχεται στα 40 λεπτά. Δίνεται όμως και η δυνατότητα για την πραγματοποίηση μέσω της zoom συνδρομής, που σε αυτήν την περίπτωση προσφέρει τη δυνατότητα συμμετοχής έως και χιλίων ατόμων και ο χρονικός περιορισμός αυξάνεται στις έως και τριάντα ώρες. Ο Οργανισμός οικονομικής

συνεργασίας και ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) έχει μάλιστα συντάξει έναν ολοκληρωμένο οδηγό για την εκπαίδευση από απόσταση και στο σπίτι (OECD, 2020).

Ωστόσο, υπάρχουν σήμερα πολύ σημαντικές δυσκολίες με το μοντέλο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που δεν μπορούν να παραλειφθούν. Συγκεκριμένα, από καθαρά παιδαγωγική άποψη, υπάρχει έλλειψη φυσικής επαφής και επικοινωνίας σε σύγκριση με την εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο στην τάξη. Τα μέχρι σήμερα στοιχεία δείχνουν ότι η επαφή με ανθρώπους επηρεάζει ελάχιστα ή σχεδόν καθόλου τα νέα μοντέλα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης. Η έλλειψη ιδεών που χαρακτηρίζει τα διαδραστικά μέσα, τα πολυμέσα και τη διαδικτυακή επικοινωνία επικεντρώνεται κυρίως στον προφορικό λόγο και τις παραδοσιακές γραπτές μορφές εκπαίδευσης. Επιπλέον, τα σχολεία συνήθως στερούνται τεχνικής υποδομής (υπολογιστές - κάμερες) και οι πλατφόρμες που παρέχονται από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι συχνά ανεπαρκείς. Αποδεικνύεται επίσης ότι πολλά διαδικτυακά εκπαιδευτικά προγράμματα αποτυγχάνουν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες και, ως επακόλουθη συνέπεια, σε πολλές περιπτώσεις, το μοντέλο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δεν διαφέρει από την διαδικτυακή εκπαίδευση τραπεζικών στελεχών (Freire, 1972).

Οι εκπαιδευτικοί λαμβάνουν επίσης ελάχιστη ή καθόλου εκπαίδευση για την υποστήριξη των μαθητών από το σπίτι. Αυτό αποτελεί ευθύνη των υπουργείων και των κέντρων κατάρτισης εκπαιδευτικών, τα οποία συχνά δεν διαθέτουν την τεχνική και εκπαιδευτική υποδομή. Επιπλέον, οι πολιτικές που υιοθετήθηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης του 2008-2009 και των αλλαγών στην αγορά εργασίας που ακολούθησαν οδήγησαν πολλούς εκπαιδευτικούς και παιδαγωγούς να θεωρούν την τεχνολογία ως εχθρό τους. Αυτό δημιουργεί αναπόφευκτες συγκρούσεις ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τους πολιτικούς αναφορικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Δεν μπορεί να αγνοηθεί επίσης η γενική άποψη ότι οι νέες τεχνολογίες πρέπει να κρατηθούν όσο το δυνατόν πιο μακριά από τα σχολεία. Για παράδειγμα, πριν από την ερχομό της πανδημίας, σύγχρονες εκπαιδευτικές προτάσεις όπως οι «οδηγίες της UNESCO για πολιτικές εκμάθησης μέσω κινητού τηλεφώνου (2013), ενώ υιοθετήθηκαν σε πολλές χώρες, δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν επειδή η χρήση κινητών τηλεφώνων στα εκπαιδευτικά ιδρύματα παρέμενε απαγορευμένη. Αυτό δημιούργησε ένα δίλημμα: εάν είναι προτιμότερη η πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση ή εξ αποστάσεως. Τελικά, όμως, η αναπόφευκτη τεχνολογική εξέλιξη απειλεί να δώσει προτεραιότητα στο πλήρως αυτοματοποιημένο μοντέλο εκπαίδευσης, το οποίο περιορίζει σημαντικά τη δημιουργικότητα του ανθρώπινου πνεύματος.

Η έλλειψη κατανόησης των παγκόσμιων αλλαγών που οδηγούν το μοντέλο της απομακρυσμένης εκπαίδευσης δημιούργησε ελπίδες επιστροφής στο παλιό "κανονικό" μετά την πανδημία (Murphy, 2020). Ο κόσμος της απασχόλησης αλλάζει και το παλιό εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο χτίστηκε ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες της παραγωγής στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης βιομηχανικής επανάστασης, μπορεί να μην θεωρείται πλέον απαραίτητο (Bonilla-Molina, 2020).

2.1.5 Κοινωνικές Επιπτώσεις

Ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στην κοινωνία είναι εξαιρετικά ευρύς και πολυεπίπεδος. Ο Nicolas Filsuri, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Παγκόσμιας Τράπεζας, αναφέρεται στην πανδημία ως την πιο ισχυρή οικονομική κρίση που θα επιφέρει αλλαγές τόσο στη γεωπολιτική όσο και στην πολιτική κυριαρχία των υφιστάμενων κρατών

σε όλο τον κόσμο (Weltman,2020). Προειδοποιεί επίσης ότι η πανδημία θα επιφέρει μια νέα ιδιαίτερος φτωχή γενιά, με περισσότερους από 700 εκατομμύρια ανθρώπους να αναγκαστούν να ζήσουν ημερησίως με λιγότερα από 2 δολάρια, 1,90 για την ακρίβεια. Εν τω μεταξύ, τον κώδωνα του κινδύνου έκρουσε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για τις αναπτυσσόμενες χώρες, οι οποίες μπορεί να επιστρέψουν εκεί που βρίσκονταν πριν από μια δεκαετία. Φυσικά, όπως συμβαίνει συνήθως, οι ανισότητες θα διευρυνθούν στο εσωτερικό της χώρας, δημιουργώντας το έδαφος για μια νέα κοινωνική έκρηξη. Οι διακρίσεις με βάση την τάξη, το φύλο και το χρώμα του δέρματος θα αυξηθούν επίσης. Έτσι, οι αλληλεπιδράσεις που προκαλούν τις κοινωνικές συνέπειες μιας πανδημίας είναι πολύ σύνθετες, αλλά αξίζει να επισημάνουμε τις σημαντικότερες πτυχές μιας πανδημίας που έχουν διασαφηνιστεί μέχρι σήμερα.

Ο πιο προφανής αντίκτυπος μπορεί να αποδοθεί στα μέτρα ελέγχου της κυκλοφορίας που λαμβάνονται διεθνώς (αν και σε διαφορετικές εκδοχές και δυναμική). Από τις διάφορες πτυχές, οι πιο άμεσες κοινωνικές επιπτώσεις είναι αυτές που αντικατοπτρίζονται στη μείωση της προσφοράς εργασίας και του εισοδήματος. Επομένως, καθώς το βάρος της πανδημίας είναι άνισα κατανομημένο, είναι απαραίτητο να μετατοπιστεί ο αντίκτυπος στην κατανομή του βάρους στους περισσότερο επηρεαζόμενους τομείς και επαγγέλματα. Βέβαια, αυτό δεν είναι απαραίτητα ομοιόμορφο σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και απαιτούνται μελέτες ανά χώρα για την κατανόηση του ρόλου των παραγωγικών δομών που χαρακτηρίζουν την καθεμία.

Αρκετοί ερευνητές συμφωνούν ότι οι εργαζόμενοι με συμβάσεις αορίστου χρόνου ή μόνιμες συμβάσεις είναι πιθανό να έχουν εξαιρετικά χαμηλό αντίκτυπο. (Adams-Prassl,2020). Οι πρώτες έρευνες δείχνουν ότι το 37% του συνόλου των εργαζομένων στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και το 32% στο Ηνωμένο Βασίλειο αναμένουν ότι θα μπορούσαν να χάσουν τη δουλειά τους τον επόμενο μήνα, ενώ το ενδιαφέρον για την αποπληρωμή των πάγιων εξόδων μιας μόνιμης κατοικίας είναι σημαντικά υψηλότερο. Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί, ωστόσο, δεν είναι μόνο πόσο ευρέως γίνεται αντιληπτή η ανισότητα, αλλά και πώς διαχέεται και αναπαράγεται, ιδίως μέσα στο θεσμικό πλαίσιο των σύγχρονων ανεπτυγμένων οικονομιών.

Αναμφίβολα, υπάρχουν πολλοί παράγοντες που συμβάλλουν στις οικονομικές και τις κοινωνικές ανισότητες, αλλά η ερμηνεία που έχει κερδίσει έδαφος τα τελευταία χρόνια σχετίζεται με τον αυξανόμενο ρόλο του τεχνολογικού μετασχηματισμού στη σύγχρονη οικονομία (Qureshi,2020). Η επέλαση της ψηφιακής τεχνολογίας έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων, καθώς και στη δομή των διεθνών αγορών. Ωστόσο, τα οφέλη αυτού του μετασχηματισμού έχουν κατανομηθεί μάλλον άνισα. Οι εταιρείες που επένδυσαν άμεσα στο νέο περιβάλλον και εισήγαγαν γρήγορα νέες τεχνολογικές μεθόδους στην οργάνωση και τις παραγωγικές τους διαδικασίες απέκτησαν ένα σχετικό και σημαντικό πλεονέκτημα έναντι άλλων εταιρειών που ασχολούνται με πιο παραδοσιακές μορφές παροχής υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, η αυτοματοποίηση πολλών ανειδίκευτων θέσεων εργασίας έχει μετατοπίσει τη ζήτηση εργασίας σε πιο ειδικευμένους εργαζόμενους με δεξιότητες και γνώσεις τεχνολογίας, διευρύνοντας περαιτέρω το εισοδηματικό χάσμα μεταξύ των κόσμων της εργασίας. Με τον ερχομό της πανδημίας, οι δυναμικές αυτές εξελίξεις πήραν εκρηκτικό χαρακτήρα, καθώς η στροφή προς την εφαρμογή νέων παραγωγικών τεχνολογιών καθώς και την παροχή υπηρεσιών ωφέλησε επιχειρήσεις σε

κλάδους που είχαν ήδη διαφοροποιήσει τον τρόπο οργάνωσης της παραγωγής (Chernoff και Warman,2020).

Επιπλέον, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η εισοδηματική ανισότητα κατά τη διάρκεια της πανδημίας εντάθηκε από το μέγεθος των παροχών του συστήματος κοινωνικής προστασίας. Ειδικά στην περίπτωση της Ελλάδας, το πλαίσιο παροχής προστασίας και κάλυψης του διαθέσιμου εισοδήματος ήταν εξαιρετικά αδύναμο λόγω της παρατεταμένης ύφεσης και της πολιτικής περικοπών των δημόσιων δαπανών στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας (Βαΐτσος και Μίσσος, 2018, Κεφ.10). Ταυτόχρονα, το χαμηλό επίπεδο και το περιορισμένο πεδίο εφαρμογής των επιδομάτων ανεργίας και άλλων προνοιακών παροχών διαμόρφωσαν μια αδύναμη δομή προστασίας που καθιστά δύσκολη την κάλυψη των ταχέως αυξανόμενων αναγκών στήριξης του πληθυσμού. Τώρα, όσον αφορά το την απαγόρευση λειτουργίας των σχολείων και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων γενικότερα, το γεγονός αυτό δεν επηρεάζει μόνο τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τις οικογένειες των μαθητών, αλλά έχει επίσης εκτενείς οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες. Το προσωρινό «λουκέτο» στα σχολεία ως απάντηση στην πανδημία έχει επομένως ρίξει φως σε σειρά κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων, όπως το χρέος των φοιτητών και των μαθητών, η επισιτιστική ανασφάλεια, η έλλειψη στέγης, η έλλειψη πρόσβασης σε παιδική φροντίδα και υγειονομική περίθαλψη και η ψηφιακή φτώχεια. Ο αντίκτυπος είναι σαφώς σοβαρότερος για τα παιδιά από φτωχές οικογένειες, οδηγώντας συχνά σε διακοπή της μάθησης, ανεπαρκή διατροφή και προβλήματα παιδικής φροντίδας.

Ένας άλλος σημαντικός κοινωνικός αντίκτυπος της πανδημίας ήταν ο αντίκτυπος στα νοσοκομεία και στα συστήματα δημόσιας υγείας εν γένει παγκοσμίως. Πολλά νοσοκομεία μείωσαν ή ανέβαλαν τη λεγόμενη μη επείγουσα περίθαλψη. Αυτό είχε ιατρικές συνέπειες για τους ανθρώπους που εξυπηρετούνταν από τα νοσοκομεία σε τακτική βάση. Τα υπουργεία υγείας και τα κοινωνικά συστήματα σε παγκόσμια κλίμακα αγωνίζονταν να αντιμετωπίσουν την πανδημία. Η κατάσταση ήταν ιδιαίτερα δύσκολη στις χώρες με χαμηλό εισόδημα, όπου οι δομές υγείας και τα κοινωνικά συστήματα ήταν ήδη πολύ εύθραυστα. Ως αποτέλεσμα, οι υπηρεσίες υγείας έκλειναν ή μείωναν τις υπηρεσίες τους σε πολλά μέρη. Για παράδειγμα, υπηρεσίες όπως η φροντίδα της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας έχουν συστηματικά παραμεληθεί, γεγονός που αναμένεται να οδηγήσει σε υψηλότερα ποσοστά μητρικής θνησιμότητας στο εγγύς μέλλον. Όλη η προσοχή της ιατρικής κοινότητας είχε εστιάσει στη φροντίδα των ασθενών με COVID. Ήταν επιτακτική ανάγκη να εκπαιδευτούν όλοι οι εργαζόμενοι που δραστηριοποιούνταν στην υγεία ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν σε μια κατάσταση πανδημίας. Είναι επομένως προφανές ότι οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο εργάζονταν περισσότερο από ποτέ για να κρατήσουν τους πολίτες ασφαλείς. Πράγματι, αυτό μπορεί και πρέπει να αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για την αύξηση της εμπιστοσύνης του κοινού στη δημόσια υγειονομική περίθαλψη.

Τέλος, είναι αξιοσημείωτο ότι το Γενάρη του 2020, τον πρώτο μήνα της πανδημίας, το περιοδικό Time δημοσίευσε 41.000 άρθρα στην αγγλική γλώσσα που περιείχαν τη λέξη “coronavirus”, 19.000 από τα οποία έγιναν πρωτοσέλιδα. Από το ξέσπασμα της πανδημίας, οι πληγέντες κυβερνήσεις των χωρών από την πανδημία και ο ΠΟΥ κατέβαλαν μια παγκόσμια προσπάθεια, πρώτον για να ενημερώσουν τους πολίτες τους αναφορικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της πανδημίας και δεύτερον για να μειώσουν τη διάδοση της παραπληροφόρησης. Μελέτη που διεξήχθη σε 141.000 αγγλόφωνους τίτλους ειδήσεων από 15 Ιανουαρίου 2020 έως και 3 Ιουνίου 2020 και αφορούσε τον όρο “coronavirus”,

αποκάλυψε ότι το 52% των τίτλων προκάλεσε αρνητικά συναισθήματα στους αναγνώστες και μόνο το 30% προκάλεσε θετικά συναισθήματα.

2.1.6 Η πανδημία στις επιχειρήσεις και ο αντίκτυπός της

Βάσει της ετήσιας έκθεσης από το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων (ΙΜΕ) της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ), αναφορικά με τον αντίκτυπο της πανδημίας στις επιχειρήσεις και αναρτήθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2021, τα πιο βασικά σημεία που παρατηρήθηκαν ήταν τα κάτωθι:

- Μετά από μία πολύ σύντομη πορεία μικρής ανάκαμψης, η ελληνική οικονομία εισήχθη ξανά σε έντονη ύφεση το 2020 η οποία ήταν και η δεύτερη μεγαλύτερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ξεπερνώντας την μόνο αυτή της Ισπανίας.
- Το 2^ο τρίμηνο του 2020 ήταν το σημείο όπου κορυφώθηκε η οικονομική ύφεση. Σε αυτό συντέλεσαν αρχικά οι κλειστές επιχειρήσεις στον τομέα της εστίασης καθώς και του λιανικού εμπορίου και διογκώθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα εξαιτίας της απώλειας εισοδημάτων από τον τουρισμό, ο οποίος αποτελεί και τη «βαριά» βιομηχανία της Ελλάδος.
- Μείωση της τάξης του 6,37%, παρατηρήθηκε στις δαπάνες για κατανάλωση, που αποτελούν τη συνιστώσα του ΑΕΠ.
- Οι επενδύσεις για δέκατη συνεχή χρονιά συνέχισαν να κινούνται σε αρνητικά πρόσημα και αναδείχθηκαν στον μεγάλο ασθενή στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Η έναρξη της δραστηριότητας στον κατασκευαστικό τομέα τα τελευταία τρία χρόνια, συγκράτησε την ακόμα μεγαλύτερη αποεπένδυση της οικονομίας.
- Στο ποσοστό του 16,3% έφτασε η ανεργία στην Ελλάδα κατά το 2020 και συνέχισε με αυτό τον τρόπο την περαιτέρω αποκλιμάκωσή της. Παρόλα αυτά, στην Ευρωπαϊκή Ένωση παρέμεινε πρωταθλητής κατέχοντας δυστυχώς το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας. Ο πλέον σημαντικός ρόλος για τη διατήρηση της ανεργίας και την αποφυγή «εκτόξευσης» των ποσοστών της ήταν ότι τα μέτρα με σκοπό τη στήριξη είχαν άμεση σύνδεση με τη διατήρηση ή αύξηση των υφισταμένων θέσεων εργασίας.
- Η μείωση του τουρισμού και η συνεπακόλουθη μείωση του εισοδήματος σε εθνικό επίπεδο, επιδείνωσε σημαντικά το ισοζύγιο μεταξύ υπηρεσιών και αγαθών ύστερα από μία πολύ σύντομη πορεία ισοσκελισμού.
- Η αύξηση της χρηματοδότησης για το 2020, ήρθε ως αναπόφευκτο επακόλουθο της διόδου των οικονομικών μέτρων για τη στήριξη μέσω των τραπεζών.
- Ο αποπληθωρισμός -1,2% που σημειώθηκε το 2020 ακολουθήθηκε από ισχυρό πληθωρισμό από το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Αυτός ο πληθωρισμός προκαλείται τόσο από την παγκόσμια αύξηση στις τιμές ενέργειας, όσο και από τις διαταραχές της αλυσίδας εφοδιασμού στη διάρκεια της εξάπλωσης του ιού.
- Το 2020 υπήρξε μία ιδιαίτερος δύσκολη χρονιά καθώς το έλλειμμα έφτασε το 9,73% απόρροια του δημοσιονομικού εκτροχιασμού. Η συρρίκνωση του ΑΕΠ μαζί με τη ραγδαία αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων αποτέλεσαν ένα εκρηκτικό μείγμα για την εκτόξευση του χρέους το 2020 στο 205,6%.
- Ένας νέος διαχωρισμός δημιουργήθηκε ανάμεσα στις ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ως βασική προϋπόθεση την ανθρώπινη επικοινωνία και επαφή και σε αυτές που δεν την έχουν, απόρροια των μέτρων προφύλαξης και του αναγκαστικού, έστω και προσωρινού, κλεισίματος των επιχειρήσεων.

3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : ΚΡΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται αναλυτική επισκόπηση όλων των μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση, με σκοπό να στηρίξει την οικονομία αλλά και την κοινωνία γενικότερα. Έχει γίνει διαχωρισμός σε υπό κεφάλαια, όπου γίνεται αναφορά στα μέτρα που κύριο στόχο είχαν τις επιχειρήσεις, στα μέτρα που εστίαζαν στους εργαζομένους αλλά και στα μέτρα κοινωνικού χαρακτήρα για ολόκληρη την κοινωνία. Είναι προφανές ότι τα περισσότερα από αυτά είχαν κύριο στόχο τις επιχειρήσεις καθώς αυτές είναι ο βασικός βραχίονας της Ελληνικής οικονομίας που χρειάστηκε ιδιαίτερη στήριξη σε μία περίοδο μεγάλης δυσκολίας και ανασφάλειας.

3.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

3.1.1 Πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» - SURE

Ένα από τα βασικά «εργαλεία» ήταν το πρόγραμμα Συνεργασία, χρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα SURE (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency). Το εν λόγω πρόγραμμα αποτέλεσε ένα σημαντικό δίκτυ ασφαλείας στην προστασία των θέσεων εργασίας και των εργαζομένων καθώς εξασφάλισε στην Ελλάδα και στα άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να χρηματοδοτήσουν τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της ανεργίας και της απώλειας εισοδήματος.

Όλες οι επιχειρήσεις, μόνιμης λειτουργίας και εποχικής, της χώρας οι οποίες εμφάνιζαν μείωση του τζίρου τους τουλάχιστον 20% είχαν το δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα. Μπορούσαν να ενταχθούν ακόμη και επιχειρήσεις που λειτουργούσαν για πρώτη φορά και δεν είχαν καταγράψει ακόμη έσοδα.

Η λειτουργία του προγράμματος ήταν η ακόλουθη:

- Βασική αρχή ήταν το καθεστώς εργασίας να αφορά εργαζομένους με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Εργαζόμενοι με καθεστώς μερικής ή εκ περιτροπής εργασίας δεν μπορούσαν να ενταχθούν.
- Ο εργοδότης είχε το δικαίωμα μείωσης του χρόνου εργασίας του εργαζομένου έως και 50%, με την αυστηρή προϋπόθεση ότι το είδος της σχέσης εργασίας δε θα μεταβαλλόταν.
- Για την περίοδο που ο εργαζόμενος θα βρισκόταν στο καθεστώς όχι πλήρους απασχόλησης, απαγορευόταν ο εργοδότης να καταγγείλει την σύμβαση εργασίας του εργαζομένου και να προβεί στην μείωση των αποδοχών του. Επιτρεπόταν μόνο η οικειοθελής αποχώρηση.
- Η πολιτεία, για ολόκληρη την περίοδο που δε θα εργαζόταν, είχε την υποχρέωση να αναπληρώσει σε ποσοστό που ανερχόταν στο 60% τις αποδοχές του εργαζομένου. Εάν οι καθαρές αμοιβές μετά την προσαρμογή υπολειπόταν του κατώτατου νομοθετημένου μισθού, η διαφορά αυτή θα καλυπτόταν εξολοκλήρου από το κράτος.
- Ο εργοδότης είχε την υποχρέωση της κάλυψης του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών για τον εργαζόμενο, εισφορές οι οποίες υπολογίζονταν βάσει των αρχικών αποδοχών του.

3.1.2 Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ» - Επιδότηση δανειοληπτών που επλήγησαν από τον Covid-19 για την αποπληρωμή δανείων με υποθήκη στην Α΄ κατοικία

Δικαιούχοι του προγράμματος «ΓΕΦΥΡΑ» ήταν οι ακόλουθες κατηγορίες δανειοληπτών :

- Φυσικά πρόσωπα-εργαζόμενοι σε κλάδους που είχαν επηρεαστεί από την πανδημία
- Άνεργοι που λάμβαναν έκτακτο επίδομα στήριξης
- Ελεύθεροι επαγγελματίες με δραστηριοποίηση σε κλάδους που είχαν επηρεαστεί από την πανδημία
- Φυσικά πρόσωπα που ο μισθός τους είχε μειωθεί καθώς και επαγγελματίες, των οποίων η εμπορική δραστηριότητα είχε παρουσιάσει μείωση
- Όσοι είχαν λάβει οικονομική ενίσχυση, κάνοντας χρήση της Επιστρεπτέας Προκαταβολής
- Πρόσωπα φυσικά που είχαν ενταχθεί στον μηχανισμό στήριξης της απασχόλησης «Συνεργασία»
- Ιδιοκτήτες ακινήτων που λάμβαναν ενοίκιο με μειωμένο μίσθιο

Για αυτές τις κατηγορίες, το πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ», με προϋπόθεση την υποθήκη της Α΄ κατοικίας, έδινε τη δυνατότητα για την παροχή επιδότησης της μηνιαίας δόσης για χρονικό διάστημα εννέα μηνών. Το όριο της επιδότησης είχε ως ανώτατο όριο τα εξακόσια ευρώ για δάνεια τα οποία αποπληρώνονταν κανονικά. Στα πεντακόσια ευρώ για τα δάνεια τα οποία δεν αποπληρώνονταν και τέλος στα τριακόσια ευρώ για τα δάνεια που και δεν αποπληρώνονταν αλλά και είχαν καταγγελθεί.

Με τη χρήση αυτού του προγράμματος αρχικά, έγινε προσπάθεια να υποστηριχθούν όλοι όσοι είχαν λάβει δάνεια και αντιμετώπιζαν τις αρνητικές επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης με αποτέλεσμα να μην μπορούν να τα αποπληρώνουν. Επιπλέον, έδινε τη δυνατότητα επιβράβευσης για πρώτη φορά όλων των δανειοληπτών που ήταν συνεπείς στη αποπληρωμή των δανείων τους αλλά είχαν επηρεαστεί οικονομικά από την πανδημία.

3.1.3 Κάλυψη Ασφαλιστικών Εισφορών

Με την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης από το Υπουργείο των Οικονομικών και το Υπουργείο για την Εργασία και των Κοινωνικών Υποθέσεων για χρονικό διάστημα 45 ημερών παρέχονταν πλήρης ασφαλιστική κάλυψη στους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις-εργοδότες που κατόπιν απόφασης της δημόσιας αρχής η δραστηριότητα της επιχείρησής τους είχε προσωρινά απαγορευτεί. Το μέτρο αυτό ήταν από τα πρώτα που είχε ληφθεί από το ελληνικό κράτος Ελληνική Κυβέρνηση και αφορούσε το χρονικό διάστημα μεταξύ Μαρτίου-Απριλίου 2020. Στο μέτρο αυτό είχαν ενταχθεί οι εργαζόμενοι που είχαν τεθεί σε αναστολή εργασίας, λόγω κλειστών επιχειρήσεων, ώστε να περιοριστεί η έκταση του πρώτου «κύματος» της πανδημίας. Η δαπάνη αυτή επιβάρυνε τον κρατικό προϋπολογισμό. (Κ.Υ.Α. Β΄ 6076/22.12.2021).

3.1.4 Αναστολή Εργασίας - Ομαλή Επαναλειτουργία

Στους εργοδότες στον ιδιωτικό τομέα (που ορίζονταν από το Υπουργείο των Οικονομικών με βάση τον κωδικό Κύριας Άσκησης Δραστηριότητας «Κ.Α.Δ.») σε τομείς όπου οι επιπτώσεις του ιού Covid-19 θα ήταν ιδιαίτερος σημαντικές και αρνητικές, δόθηκε η δυνατότητα να αναστείλουν τις συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ενός μέρους ή συνολικά του προσωπικού

τους. Οι συμβάσεις που είχαν ανασταλεί μπορούσαν αρχικά να εφαρμοστούν για ένα μήνα και μετά θα γινόταν επαναξιολόγηση έχοντας πάντα ως γνώμονα την πορεία καθώς και την εξέλιξη της πανδημίας. Μετά τη λήξη της περιόδου αναστολής της σύμβασης εργασίας του εργαζομένου, ο εργοδότης ήταν υποχρεωμένος να απασχολήσει τον ίδιο αριθμό εργαζομένων για την ίδια περίοδο με την αντίστοιχη περίοδο αναστολής.

Συνολικά, σε 1,4 εκατομμύρια μισθωτούς, αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες, με ορισμένες κατηγορίες επιστημονικών κλάδων να εξαιρούνται, τους καταβλήθηκε το ποσό των 800 ευρώ, το οποίο δεν συμψηφιζόταν, δεν φορολογούταν και ήταν ακατάσχετο. Το ποσό του μέτρου υπερέβη τα 2 δισεκατομμύρια ευρώ για τον Απρίλιο του 2020 και περιλάμβανε σχεδόν 440.100 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στον ιδιωτικό τομέα, που απασχολούσαν περίπου 1 εκατομμύριο εργαζόμενους και είχαν τζίρο σε μηνιαία βάση που ανερχόταν περίπου σε 6,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

Οι δικαιούχοι, ήταν υποχρεωμένοι να υποβάλλουν μία δήλωση είχε τον τίτλο «Δήλωση Εργαζόμενων με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε Εργοδότες – Επιχειρήσεις για τους οποίους, είτε η επιχειρηματική δραστηριότητα είχε τεθεί σε αναστολή κατόπιν εντολής από τη δημόσια αρχή, είτε πλήττονταν σημαντικά, σύμφωνα με τους οριζόμενους κωδικούς άσκησης δραστηριότητας από το Υπουργείο των Οικονομικών, με σκοπό την παροχή έκτακτης οικονομικής στήριξης ενόψει των μέτρων που έχουν ληφθεί για να καταπολεμηθεί η επιπλέον εξάπλωση του κορονοϊού». Η δήλωση αυτή μπορούσε να υποβληθεί στη διαδικτυακή πλατφόρμα του οργανισμού ειδικής βοήθειας εργαζομένων.

Δόθηκε το δικαίωμα στις αναστολές των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων να καταργηθούν, με στόχο την ομαλή και σταδιακή επάνοδο των επιχειρήσεων σε συνθήκες πλήρους εργασίας, για ποσοστό τουλάχιστον 40% εφόσον αυτή διαρκούσε κατ' ελάχιστο 15 ημέρες. Οι επιχειρήσεις-εργοδότες μπορούσαν να επεκτείνουν την αναστολή ενός κομματιού των συμβάσεων, με ανώτατο όριο το 60%, για διάστημα ενός μηνός και όχι μετά από τις 31 Μάη 2020.

Παρόλα αυτά, η επέκταση των αναστολών στις συμβάσεις θα ίσχυε μόνο υπό δύο πολύ βασικών προϋποθέσεων:

1. Τη ρητή απαγόρευση απολύσεων μέχρι και την 31^η Μαΐου και
2. Τη ρητή διατήρηση, χωρίς την αλλοίωση ή μεταβολή των συμβάσεων, των θέσεων εργασίας

Στην περίπτωση που έκανε χρήση ο εργοδότης της παράτασης της αναστολής σε περισσότερες συμβάσεις εργασίας που αντιστοιχούν στο 60% της συνολικής απασχόλησης, τότε υποχρεούνταν οι αποδοχές των εργαζομένων να καταβληθούν από τον ίδιο.

Τέλος, δόθηκε η δυνατότητα της προσωρινής άρσης των αναστολών σε συμβάσεις εργασίας εργαζομένων επιχειρήσεων στις οποίες οι δραστηριότητες έχουν ανασταλεί με κρατική εντολή ή πλήττονταν σημαντικά, αποσκοπώντας στην αντιμετώπιση έκτακτων, μη αναβαλλόμενων, κατεπειγουσών και μη ελαστικών αναγκών. Η έκτακτη αυτή επιστροφή στην εργασία, για επιτακτική ή επείγουσα ανάγκη, έπρεπε πρώτα να γνωστοποιηθεί μέσω πλατφόρμας στο ψηφιακό Σύστημα Πληροφοριών Εργάνη και υποχρεωτικά προ της έναρξης της έκτακτης εργασίας.

3.1.5 Επιστρεπτέα Προκαταβολή - Κρατική Ενίσχυση επιχειρήσεων

Για την πρόσθετη στήριξη της οικονομίας, η Ελληνική Κυβέρνηση έδωσε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις που λόγω του κορονοϊού επλήγησαν οικονομικά, να λάβουν μία πρόσθετη οικονομική ενίσχυση με τη μορφή της «Επιστρεπτέας Προκαταβολής».

Οι ενδιαφερόμενοι για να προβούν στη λήψη της οικονομικής ενίσχυσης έπρεπε να υποβάλλουν εκδήλωση ενδιαφέροντος στη διαδικτυακή ηλεκτρονική πλατφόρμα «My Business Support» που ανήκε στην Ανεξάρτητη Αρχή των Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ). Η ενίσχυση περιλάμβανε συνοπτικά τις κάτωθι επιχειρήσεις:

- Δημοτικές Επιχειρήσεις για την Ύδρευση και την Αποχέτευση (Δ.Ε.Υ.Α.)
- Ιδιωτικές Επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα ασχέτως νομικής μορφής, που περιελάμβανε και τις ατομικές επιχειρήσεις, που είχαν την έδρα ή την μόνιμη εγκατάσταση τους στην ελληνική επικράτεια και λειτουργούσαν νομίμως.

Στο πλαίσιο όμως της σωστής διαχείρισης της ενίσχυσης οι παρακάτω επιχειρήσεις εξαιρέθηκαν από τη λήψη της πρόσθετης στήριξης με εξαίρεση τις ακόλουθες:

- Ατομικές επιχειρήσεις που στις αρχές Ιουνίου 2020, δεν απασχολούσαν κανένα εργαζόμενο με σχέση εξαρτημένης εργασίας και δε διέθεταν φορολογική ταμειακή μηχανή.
- Επιχειρήσεις που απασχολούσαν στις αρχές Ιουνίου 2020 περισσότερους από χίλιους εργαζόμενους, οι οποίοι απασχολούνταν με μορφή εξαρτημένης εργασίας.
- Επιχειρήσεις που είχαν τεθεί σε αναστολή από τον Απρίλη του 2019 και ύστερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που βρίσκονταν στο μητρώο της ΑΑΔΕ ή μέσω του ελέγχου των περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ (μηδενικές) σε όλη τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

Η επιχείρηση δεν είχε κάποια προϋπόθεση υπαγωγής σε κάποιο σχετικό από τους κωδικούς άσκησης δραστηριότητας (ΚΑΔ) για να υποβάλει αίτηση δήλωσης συμφερόντων που περιλαμβάνεται σε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με την αναστολή των φορολογικών υποχρεώσεων που εκδίδεται κατά καιρούς και παροχή οποιασδήποτε βοήθειας σχετικά με τον Covid. Επίσης, κατά την 31η Δεκέμβρη 2019, η οντότητα δεν έπρεπε να βρίσκεται σε δυσμενή οικονομική κατάσταση και να μην είχαν στη διάθεσή τους ενίσχυση, η οποία ήταν μη συμμορφούμενη ή να ήταν επιχειρήσεις που πληρούσαν τα προαπαιτούμενα βάσει της απόφασης με αριθμό 1407/2013 και δεν είχαν υπερκαλύψει το επιτρεπτό όριο που αφορούσε τα έτη από 2018 έως 2020. Επιχειρήσεις, ακόμη και προβληματικές την 31^η Δεκεμβρίου 2019, είχαν τη δυνατότητα εκδήλωσης ενδιαφέροντος αίτησης στο μέτρο. Υπήρχε η προϋπόθεση να μην:

- i. Είχαν επαχθεί σε καθεστώς πτώχευσης σε συλλογικό επίπεδο και επίσης
- ii. Ιδρύματα που είχαν λάβει βοήθεια διάσωσης αλλά δεν είχαν ακόμη εξοφλήσει ή ακυρώσει τις συμβάσεις εγγυήσής τους ή που δεν είχαν λάβει βοήθεια αναδιάρθρωσης και υπόκεινταν σε σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα, οι επιχειρήσεις που θα λάμβαναν την ενίσχυση δεν θα πλήρωναν ούτε κεφάλαιο αλλά ούτε και τόκους έως την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Η οικονομική ενίσχυση προβλεπόταν να επιστραφεί σταδιακά σε ίσες δόσεις σε μηνιαία βάση με αφετηρία το Γενάρη του 2022. Τέλος, μετά την παρέλευση ενός χρόνου από τον τερματισμό της ενίσχυσης, η επιχείρηση επιτρεπόταν να επιστρέψει μόνο το 70% της ενίσχυσης που είχε λάβει, εάν ο τζίρος της ήταν πάνω από το 70% χαμηλότερος από τον κύκλο εργασιών ή το

ακαθάριστο εισόδημα αναφοράς σύμφωνα με το οποίο είχε δοθεί αρχικά η έγκριση για την ενίσχυση.

Επίσης, εταιρείες με προσωπικό που ανερχόταν σε τουλάχιστον 20 εργαζομένους κατά την 31^η Μαρτίου του 2020, εάν είχαν διατηρήσει μεσοσταθμικά τους ίδιους εργαζομένους, βάσει των στοιχείων από το Σύστημα Πληροφοριών Εργάνη έως και την 31^η Μαρτίου του 2021, παρέχόταν η δυνατότητα για επιστροφή του 60% μόνο της ενίσχυσης. Οι συμβάσεις που λύθηκαν λόγω ηλικίας συνταξιοδότησης ή θανάτου, η καταγγελία συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και η οικειοθελής συνταξιοδότηση δεν περιλαμβάνονταν στον αριθμό των ατόμων που απασχολούσαν οι εταιρείες στις 31 Μαρτίου.

3.1.6 Τηλεργασία (κάλυψη μέρους δαπανών από εργοδότη)

Σύμφωνα με Πράξη με Νομοθετικό Περιεχόμενο (ΠΝΠ), η οποία δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο 2020, καθορίζονταν οι όροι για την τηλεργασία του ιδιωτικού τομέα και ιδίως τι ισχύει για τους εργαζόμενους που ανήκαν στην κατηγορία των ευπαθών ομάδων. Συγκεκριμένα προβλεπόταν ότι :

Ο εργοδότης μπορούσε να αποφασίσει ότι η εργασία που παρεχόταν από τον εργαζόμενο στον προβλεπόμενο από την ατομική του σύμβαση τόπο εργασίας, θα πραγματοποιούνταν με το σύστημα της εξ αποστάσεως εργασίας. Οι εργαζόμενοι που ανήκαν σε ευπαθείς ομάδες, δικαιούνταν να ζητήσουν να εργάζονται εξ αποστάσεως. Το σχετικό αίτημα, μπορούσε να διατυπωθεί με κάθε εύλογο μέσο όπως για παράδειγμα, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το τηλέφωνο ή το γραπτό μήνυμα μέσω κινητού.

Ο εργοδότης, όφειλε να προβεί στην αποδοχή του αιτήματος, στην περίπτωση που η εργασία μπορούσε πραγματικά να παρασχεθεί με εξ αποστάσεως εργασία. Εάν αυτό δεν μπορούσε να καταστεί εφικτό, λόγω της φύσεως της εργασίας, ο εργοδότης είχε την υποχρέωση να λάβει όλα εκείνα τα μέτρα που κρίνονταν αναγκαία, ώστε ο εργαζόμενος που ανήκε σε ευάλωτη ομάδα, να αποφύγει την παροχή εργασίας, για την υλοποίηση της οποίας, θα ερχόταν αναγκαστικά σε επαφή με άλλους συναδέλφους. Εάν η πραγματοποίηση της εργασίας δεν μπορούσε να ολοκληρωθεί χωρίς την έκθεση του εργαζομένου στο κοινό, ο εργοδότης είχε την υποχρέωση να θέσει τη σύμβαση εργασίας σε αναστολή, με απώτερο σκοπό την προφύλαξη του εργαζομένου. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης στα προβλεπόμενα από την ΠΝΠ, ο εργοδότης θα έρχονταν αντιμέτωπος με επιβολή χρηματικού προστίμου.

3.1.7 Επιδότηση Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης Μ.Μ.Ε.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, αν και η καραντίνα επέφερε αύξηση της τηλεθέασης, τα έσοδα από διαφημίσεις μειώθηκαν σημαντικά κατά 40%. Επιπρόσθετα, ο αποκλεισμός επέβαλε πρόσθετα εμπόδια στη διανομή του Τύπου. Ως αποτέλεσμα, η κυβέρνηση αποφάσισε την 21^η Μαρτίου 2020 την πώληση των ημερήσιων και κυριακάτικων εκδόσεων των εφημερίδων από τα σούπερ μάρκετ. Παράλληλα, δόθηκε εφάπαξ αποζημίωση οχτακοσίων ευρώ σε όσους απασχολούνταν στον τομέα του Τύπου, όπως και σε άλλους οικονομικούς τομείς.

Ενώ οι ειδησεογραφικοί ιστότοποι ενημέρωσης προσέλκυσαν νέους αναγνώστες, αντιμετώπισαν το ίδιο πρόβλημα με τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς – ραδιοφωνικούς σταθμούς και τις Κυριακάτικες εφημερίδες ως προς τη διαφήμιση, η οποία στην πραγματικότητα μειώθηκε απότομα κατά 40%, προκαλώντας απώλειες εσόδων. Μεγαθήρια της τεχνολογίας σε παγκόσμια κλίμακα όπως η Google και το Facebook, καρπώθηκαν, όπως και σε άλλες χώρες, τα περισσότερα από τα υπόλοιπα διαφημιστικά έσοδα. Επειδή οι Έλληνες, Λόγω του lockdown που επήλθε από την πανδημία, σημειώθηκε μεγάλη αύξηση των συνδρομητικών υπηρεσιών τηλεόρασης, μιας και πολλοί Έλληνες έπρεπε αναγκαστικά να μείνουν στο σπίτι.

Σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης της απώλειας των διαφημιστικών εσόδων των μέσων ενημέρωσης η κυβέρνηση πραγματοποίησε εκστρατεία επικοινωνίας με θέμα τον Covid-19 («Μένουμε Σπίτι» και «Μένουμε Ασφαλείς»). Αυτό περιλάμβανε τη διάθεση διαφημιστικών δαπανών συνολικού ύψους είκοσι εκατομμυρίων ευρώ. Αυτό είχε ως απώτερο στόχο να βοηθήσει έμμεσα τα επηρεαζόμενα μέσα ενημέρωσης να δημιουργήσουν διαφημιστικά έσοδα. Ωστόσο, μέσα ενημέρωσης και πολιτικοί παράγοντες που συνδέονταν με τα κόμματα της αντιπολίτευσης κατηγόρησαν την κυβέρνηση για διακρίσεις και διακριτική μεταχείριση κατά τη χορήγηση των προαναφερθέντων διαφημιστικών κονδυλίων.

3.1.8 Έκπτωση 25% στις δόσεις των βεβαιωμένων οφειλών σε φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις

Υπήρξε πρόβλεψη για όλες τις πληττόμενες επιχειρήσεις, όπως αυτές είχαν προσδιοριστεί, να εξέπιπτε ποσοστό 25% των δόσεων των βεβαιωμένων οφειλών τους, με ημερομηνία πληρωμής από την 30^η Μαρτίου του 2020 έως και την 30^η Απριλίου του 2020, με την προϋπόθεση ότι αυτές θα καταβάλλονταν εντός της προκαθορισμένης ημερομηνίας. Εάν οι οφειλές αυτές τελούσαν σε καθεστώς ρύθμισης, εξέπιπτε το 25% του ποσού της δόσης. Οι δημιουργηθείσες οφειλές από ΦΠΑ και παρακρατούμενων φόρων που δεν είχαν υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης, είχαν εξαιρεθεί από την παρούσα διάταξη.

3.1.9 Δωρεάν έλεγχοι SARS-COV-2 σε εργαζόμενους επιχειρήσεων 20 υπαλλήλων και άνω

Στο πλαίσιο της προσπάθειας ελέγχου αποτροπής της διασποράς του ιού, η Ελληνική Κυβέρνηση ανέλαβε το κόστος για τους προληπτικούς ελέγχους (rapid test) σε όλες τις επιχειρήσεις που οι υπάλληλοί τους ήταν περισσότεροι από είκοσι. Η υλοποίηση του προγράμματος ανατέθηκε πρώτον στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και δεύτερον στο Υπουργείο για την Εργασία και των Κοινωνικών Υποθέσεων. Η σύμπραξη με τον Εθνικό Οργανισμό για τη Δημόσια Υγεία (ΕΟΔΥ) ήταν άρρηκτη. Η δημιουργία και πλήρης λειτουργία της ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας, επιτρέπει στους υπαλλήλους οργανισμών με περισσότερους από 20 υπαλλήλους μπορούσαν να ζητήσουν το πολύ δύο ταχείες εξετάσεις για αντιγόνα του ιού (rapid test) ανά μήνα. Ταυτόχρονα, συνιστούσε στους εργοδότες να προβαίνουν στην ενημέρωση καθώς και την ενθάρρυνση των εργαζομένων τους σχετικά με αυτή τη σημαντική πρωτοβουλία που απώτερο σκοπό είχε την αποτροπή της εξάπλωσης του

ιού στους χώρους εργασίας. Στη συνέχεια θα βοηθήσει τους εμπειρογνώμονες να κατανοήσουν καλύτερα την επιδημιολογική κατάσταση στη χώρα.

3.1.10 Δημιουργία 100.000 νέων επιδοτούμενων θέσεων για εργασία

Άρθρο 1

Σκοπός του προγράμματος ήταν η δημιουργία 100.000 νέων εργασιακών θέσεων, με την επιδότηση του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών (εργαζόμενου-εργοδότη), για έξι μήνες, σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς να λαμβάνει ως προαπαιτούμενο η δραστηριότητα να είναι συναφής με κάποιο συγκεκριμένο επιχειρηματικό κλάδο. Οι νέες αυτές επιδοτούμενες θέσεις εργασίας του προγράμματος θα προστίθενται στον αριθμό των θέσεων εργασίας που διαθέτει ο εργοδότης κατά τη διάρκεια της περιόδου, 18 Σεπτεμβρίου 2020, ημερομηνία που δημοσιεύθηκε και ο σχετικός νόμος (ν.4726/2020 Α'181).

Ως ημερομηνία για την εκκίνηση του προγράμματος είχε οριστεί η 1^η Οκτωβρίου 2020 και θα ίσχυε μέχρι και την εξάντληση των θέσεων απασχόλησης που επιδοτούνταν.

Άρθρο 2

Νέες θέσεις εργασίας για επιδότηση

α) Η κάθε καινούρια θέση που δημιουργούταν και εντασσόταν στο πρόγραμμα, οι ασφαλιστικές εισφορές συνολικά του εργαζόμενου και του εργοδότη θα επιδοτούταν με κρατική επιχορήγηση, ασχέτως του ύψους των μηνιαίων αποδοχών, όπως και οι εισφορές υπέρ ασφάλισης κατά αναλογία για τα δώρα Πάσχα και Χριστουγέννων όπως και του επιδόματος αδειάς, για περίοδο έξι μηνών.

β) Εάν η νέα απασχόληση αφορά μακροχρόνια ανέργους που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού για τουλάχιστον 12 μήνες πριν από την υποβολή από την επιχείρηση/εργοδότη της αίτησης συμμετοχής στο πρόγραμμα, η νέα αυτή απασχόληση θα επιχορηγείται μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, πέραν της επιχορήγησης που αναφέρεται στην 1^η παράγραφο του συγκεκριμένου άρθρου, με καθαρό μηνιαίο μισθό προ φόρων και ειδικών εισφορών αλληλεγγύης 200 ευρώ. Σε κάθε περίπτωση, οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές του νεοπροσληφθέντος μακροχρόνια ανέργου προ φόρων και ειδικών εισφορών αλληλεγγύης δε δύναται να είναι μικρότερος από 200 ευρώ.

γ) Οι επιχειρήσεις -εργοδότες που θα εντάσσονταν στο πρόγραμμα επιδοτούμενων θέσεων έπρεπε να υποβάλλουν ηλεκτρονικά στη ψηφιακή πλατφόρμα e-ΕΦΚΑ την Περιοδική Αναλυτική Δήλωση (ΑΠΔ).

Άρθρο 3

Προϋποθέσεις για τις εταιρείες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα

Οι εγχώριοι εργοδότες με δραστηριοποίηση στον ιδιωτικό τομέα μπορούσαν να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα εφόσον ήταν ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμεροι ή είχαν ρυθμίσει τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τους προς το κράτος και τον εθνικό φορέα της κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ) κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων που επιβεβαίωνε τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα επιδότησης της απασχόλησης.

Άρθρο 4

Δικαιούχοι του προγράμματος

α) Στο πρόγραμμα είχαν το δικαίωμα ένταξης οι εργαζόμενοι που είχαν προσληφθεί από την 1^η Οκτωβρίου 2020 και έπειτα, με υπογραφή σύμβασης εργασίας τουλάχιστον έξι μηνών,

πλήρους ή μερικής απασχόλησης, σύμφωνα με το ιδιωτικό δίκαιο, με εργοδότη του ιδιωτικού τομέα, όπως ορίζεται στο άρθρο 3.

β) Οι δικαιούχοι εργαζόμενοι δε θα έπρεπε κατά την πρόσληψη να κάνουν τα εξής:

1. Να έχουν έγκυρη εργασιακή σύμβαση με την εταιρεία-εργοδότη που προέβαινε στην αίτηση ή άλλον εργοδότη που προσδιορίζεται από τον αριθμό του φορολογικού του μητρώου (ΑΦΜ) για τουλάχιστον ένα μήνα προ της ημερομηνίας απασχόλησης.

2. Να εργάζονταν σε άλλη επιχείρηση-εργοδότη.

Άρθρο 5

Διατήρηση των ενεργών θέσεων εργασίας – Όροι και δεσμεύσεις

α) Οι εργοδότες και οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα πρέπει να έχουν μέσο αριθμό εργαζομένων κατά την εξαμηνιαία περίοδο κατά την οποία επιδοτείται η κάθε καινούρια εργασιακή θέση τουλάχιστον ίσο με τον αριθμό των εργαζομένων που είχαν την 18^η του Σεπτεμβρίου 2020 συν τον τελικό αριθμό των νέων εργαζομένων που είχαν επιδοτηθεί.

β) Το σύνολο των υπαλλήλων που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ώστε να τεθεί σε εφαρμογή το κριτήριο διατήρησης του μέσου αριθμού εργαζομένων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στο παρόν άρθρο αφορά τον συνολικό αριθμό των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων σε διαθεσιμότητα, είτε πρόκειται για μισθωτούς είτε για έκτακτους, είτε για εργαζόμενους με σύμβαση (αορίστου ή και ορισμένου χρόνου) και είτε για εργαζόμενους πλήρους ή μερικούς απασχόλησης. Δεν προσμετρούνταν στον ανωτέρω αριθμό οι εργαζόμενοι που η εργασιακή σύμβαση των οποίων θα λυνόταν λόγω φυσικών αιτιών (θανάτου) και ηλικίας (συνταξιοδότηση), οι εργαζόμενοι που η εργασιακή σύμβαση των οποίων θα έληγε λόγω σύμβασης ορισμένου χρόνου και για όσους εργαζόμενους που αποχωρούσαν οικειοθελώς.

γ) Στη διάρκεια της επιδοτούμενης νέας απασχόλησης δεν επιτρέπεται καμία αλλαγή στους αρχικούς όρους και τις αρχικές προϋποθέσεις των συμβάσεων εργασίας των δικαιούχων του προγράμματος.

δ) Η καταγγελία της εξαρτημένης σύμβασης εργασίας από το δικαιούχο εργαζόμενο δεν μπορούσε να καταστεί ως νόμιμη εκτός και εάν υπήρχαν λόγοι που το αιτιολογούσαν.

ε) Όταν έληγε η σύμβαση εργασίας του εργαζόμενου με επιδότηση, δεν ήταν δυνατόν να αντικατασταθεί η θέση εργασίας με νέο εργαζόμενο που θα επιδοτούνταν για το υπόλοιπο της περιόδου. Ήταν δυνατή μόνο η υποβολή αίτησης για την έγκριση μιας νέας εργασιακής θέσης για επιδότηση.

στ) Από τη στιγμή που και τα δύο αντισυμβαλλόμενα μέρη, ο εργαζόμενος και ο εργοδότης, έρχονταν σε συμφωνία, ο εργαζόμενος είχε τη δυνατότητα της συνέχισης της εργασίας του στην επιχείρηση ακόμα και μετά τους έξι μήνες. Σε αυτό το σενάριο ο εργαζόμενος θα αμειβόταν πλέον εξολοκλήρου από την επιχείρηση-εργοδότη.

η) Οι δικαιούχοι εργαζόμενοι δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» στις τρέχουσες νέες θέσεις εργασίας τους (άρθρο 31 του νόμου 4690/2020Α104) και οι συμβάσεις που είχαν συνάψει για εργασία δεν μπορούσαν να ανασταλούν.

θ) Οι δικαιούχοι εργαζόμενοι μπορούν επίσης να παρέχουν εργασία μέσω τηλεργασίας, εφόσον το επιτρέπει η φύση και το αντικείμενο της εργασίας.

ι) Οι διατάξεις για τα μέτρα προστασίας των ευάλωτων ομάδων σε σχέση με τις επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 εφαρμόστηκαν επίσης στους δικαιούχους του προγράμματος.

Αίτηση – Υπεύθυνη Δήλωση ένταξης στο Ανοιχτό Πρόγραμμα 100.000 νέων επιδοτούμενων θέσεων εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων			
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΑΕΔ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	
ΥΠΗΡΕΣΙΑ Σ.ΕΠ.Ε.		ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	
ΑΡ. ΠΡΩΤ.:		ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	
A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ¹			
ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	A.M.E.
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ή ΕΠΩΝΥΜΟ			
ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ		
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ			
ΑΡΜΟΔΙΑ ΔΟΥ			
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΑΦΜ	
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ			
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ		
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ			
B. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥ ΑΙΤΗΣΗΣ			
ΑΦΜ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥ		ΑΜΚΑ	
ΕΠΩΝΥΜΟ		ΟΝΟΜΑ	
ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ		ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΡΟΣ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ			
Γ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΗΛΩΣΗΣ			
Αιτούμαι την ένταξη του αναφερόμενου στην παρούσα δυνητικά ωφελομένου στο Ανοιχτό Πρόγραμμα 100.000 νέων επιδοτούμενων θέσεων εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων του άρθρου 28 του ν.4726/2020 (Α'181) και με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από την παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 ² δηλώνω ότι: α) είμαι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος ή έχω ρυθμίσει τις βεβαιωμένες οφειλές μου προς το Δημόσιο και τον e-ΕΦΚΑ ³ και β) ότι θα διατηρήσω τον ίδιο αριθμό εργαζομένων με βάση τα προβλεπόμενα στην οικεία ΚΥΑ			
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΙΚΤΩΝ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥ (ΠΟΣΟ)			
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥ (ΠΟΣΟ)			
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΡΓΟΣ ΣΤΟΝ ΟΑΕΔ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ) (* για περιπτώσεις Μακροχρόνια Ανέργου)			
ΤΙΤΛΟΣ, ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ IBAN			
ΤΡΑΠΕΖΑ		ΚΩΔ	
IBAN			
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ			
<p><i>Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ως υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σας ενημερώνει σύμφωνα με το αρ.13 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (679/2016/ΕΕ), ότι είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στο παρόν έντυπο. Στις περιπτώσεις που τα δεδομένα που υποβάλλονται αφορούν : (α) μεμονωμένα φυσικά πρόσωπα (ατομικές επιχειρήσεις) ή (β) μονοπρόσωπες εταιρείες (όταν αυτά τα εταιρικά δεδομένα καθιστούν δυνατή την ταυτοποίηση ενός φυσικού προσώπου), τότε εφαρμόζονται οι κανόνες προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δηλαδή ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων 679/2016/ΕΕ και ο εθνικός νόμος 4624/2019. Σκοπός της επεξεργασίας είναι η εφαρμογή του Ανοιχτού Προγράμματος 100.000 νέων θέσεων εργασίας. Η νόμιμη βάση επεξεργασίας των δεδομένων αυτών είναι η άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με τη συναφή νομοθεσία. Τα ανωτέρω δεδομένα διατηρούνται για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού επεξεργασίας και στη συνέχεια αρχειοθετούνται προς το δημόσιο συμφέρον. Έχετε δικαίωμα ενημέρωσης, πρόσβασης, διόρθωσης, περιορισμού, εναντίωσης και καταγγελίας στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα καθώς και δικαίωμα επικοινωνίας με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στην ηλεκτρονική διεύθυνση: apo@veka.gr</i></p>			
Ο/Η ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ			

¹Όπου στην παρούσα αναφέρεται ο όρος Επιχείρηση-Εργοδότης νοούνται όλοι όσοι απασχολούν προσωπικό με εξαρτημένη σχέση εργασίας. Στην κατηγορία υπάγονται και οι ατομικές επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες που απασχολούν προσωπικό με εξαρτημένη σχέση εργασίας.

² «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών»

³ Συμυποβάλλονται Αποδεικτικό Ασφαλιστικής ενημερότητας (ή ρυθμίσεων οφειλών) και Αποδεικτικό Φορολογικής ενημερότητας (ή ρυθμίσεων οφειλών)

<https://www.taxheaven.gr/news/50780/anoixto-programma-100000-newn-epidotoymenwn-oesewn-ergasias-dhmosieyohke-h-apofash-kai-to-entypo-symplhrwshs-sto-ps-erganh>

3.1.11 Ενίσχυση επιχειρήσεων Πολιτισμού

- Κινηματογράφοι – Διανομείς Κινηματογραφικών Ταινιών

Στο πλαίσιο της βοήθειας προς τους κινηματογράφους και τους διανομείς ταινιών που επλήγησαν σοβαρά λόγω των αναγκαστικών μέτρων για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19, καθορίζονται το πλαίσιο της οικονομικής βοήθειας, οι δικαιούχοι και οι διαδικασίες χορήγησης της οικονομικής βοήθειας, ο τρόπος υπολογισμού, το ύψος καθώς και οι όροι-προϋποθέσεις αυτών.

Αυτή η οικονομική στήριξη αφορούσε συνήθως ιδιωτικές κινηματογραφικές εταιρείες και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς εκτός της κεντρικής και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α), υποκείμενες σε Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Η ενίσχυση παρασχέθηκε υπό τη μέθοδο της οικονομικής συμπλήρωσης των κενών θέσεων θεατή εισιτηρίου για τους τρεις τελευταίους μήνες του έτους 2020.

Οι διαχειριστές κινηματογράφων και οι διανομείς ταινιών έχοντας τα ακόλουθα υπόβαθρα των έκτακτων μέτρων για την υποστήριξη των κλάδων που είχαν πληγεί από την πανδημία, μπορούσαν έως και την 31^η Μάη 2021 να υποβάλλουν αιτήσεις ένταξης στην οικονομική ενίσχυση μέσω της νέας ψηφιακής πλατφόρμας stirizoumetonpolitismo.services.gov.gr που τηρούνταν στο Πληροφοριακό Σύστημα «Εργάνη». Σε περίπτωση που μία επιχείρηση αιτούνταν και ως λειτουργούσα αλλά και ως κλειστή για διαφορετικά χρονικά διαστήματα, υποβάλλονταν αυτοτελείς υπεύθυνες δηλώσεις.

- Θέατρα-Μουσικές Σκηνές-Χοροθέατρα-Χώροι Συναυλιών/Παραστάσεων

Και για τις επιχειρήσεις θεάτρων, μουσικών σκηνών, χοροθεάτρων, χώρων συναυλιών και χώρων παραστάσεων, στο πλαίσιο της στήριξης των επιχειρήσεων που πλήττονται από την εμφάνιση και διάδοση του κορονοϊού, δινόταν η δυνατότητα υποβολής αίτησης, με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, για χρηματική βοήθεια με τη μορφή κάλυψης θέσεων θεατή εισιτηρίου στην ίδια ειδική πλατφόρμα με τις επιχειρήσεις κινηματογράφου stirizoumetonpolitismo.services.gov.gr, για το 2021. Προϋπόθεση ήταν η έναρξη εργασιών να είχε γίνει μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019.

Ρύθμιση για όλα τα ζητήματα σχετικά με την οικονομική ενίσχυση έτους 2021 των ανωτέρω (1 και 2) και συνολικού ποσού 20 εκατομμυρίων ευρώ, είχε εκδοθεί από το ελληνικό κράτος. Συγκεκριμένα, βάσει της Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Κ.Υ.Α) που είχε δημοσιεύσει η Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ. Β'6231/24.12.2021), προβλέπονταν τα εξής:

α) Για τα θέατρα, τις μουσικές σκηνές, τα χοροθέατρα, τους χώρους συναυλίας και τους χώρους παραστάσεων προβλεπόταν η κατάθεση ενός ποσού που παρέμενε σταθερό της τάξεως των δέκα ευρώ ανά θεατή εισιτήριο, ανεξάρτητα από την τιμή που είχε το εισιτήριο και για μέγιστο σύνολο έως και είκοσι τέσσερις παραστάσεις μηνιαίως, ως κάτωθι:

1. Για την περίοδο Ιανουαρίου Μαΐου 2021, καταβάλλεται ποσό ίσο με το 20% του συνολικού αριθμού των θεατών και των θέσεων στο ταμείο για κάθε παράσταση στο πλαίσιο της άδειας λειτουργίας στους προαναφερόμενους φορείς που παραμένουν κλειστοί κατόπιν κρατικής εντολής και τηρούν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις (νόμιμη άδεια, μείωση του κύκλου εργασιών το 2020 κατά τουλάχιστον 20% συγκριτικά με το 2019).

2. Για την περίοδο Ιουνίου Δεκεμβρίου 2021 προβλεπόταν για επιχειρήσεις που είχαν λειτουργήσει για μέρος αυτού του χρόνου, ο παραγωγός της εν λόγω παράστασης θα πληρωθεί ποσό ίσο με το 40% του συνολικού αριθμού των θέσεων της. Στην περίπτωση που

η επιχείρηση είχε παραμείνει κλειστή, καταβαλλόταν στην επιχείρηση που διαχειριζόταν την αίθουσα χρηματικό αντίτιμο που αντιστοιχούσε σε ποσοστό 20% στο σύνολο των θέσεων για αντιστοιχία θεατή ανά εισιτήριο.

β) Ο φορέας εκμετάλλευσης των κινηματογράφων θα αμείβεται με σταθερό ποσό τέσσερα ευρώ ανά θεατή ανά προβολή και ο φορέας εκμετάλλευσης θα αμείβεται για έως και σαράντα προβολές το μήνα ως εξής:

Για την περίοδο Ιανουαρίου Μαΐου 2021, καταβάλλεται ποσό που ισούται με το 10% στο σύνολο του αριθμού θεατών και επισκεπτών στο φορέα εκμετάλλευσης του χώρου.

Για την περίοδο από τον Ιούνιο έως και το Δεκέμβριο 2021, θα καταβληθεί ποσό ίσο με το 20% του συνολικού αριθμού των θέσεων θεατών/ψυχαγωγίας για τις εγκαταστάσεις που θα είναι ανοιχτές στη συγκεκριμένη περίοδο. Για τις εγκαταστάσεις που θα κλείσουν κατά την ανωτέρω περίοδο, θα καταβληθεί ποσό που ισούται με το 10% στο σύνολο του αριθμού θέσεων θεατών/ψυχαγωγίας.

γ) Για τους διανομείς ταινιών, προβλέπεται χρηματοδοτική ενίσχυση που αφορά την περίοδο από Ιανουάριο έως και Δεκέμβριο 2021, που θα ισούται με το 40% στη διαφορά μεταξύ των πωλήσεων του 2020 και του 2019, εάν οι πωλήσεις του 2020 είναι χαμηλότερες από αυτές του 2019.

3.1.12 Μέτρα για την προστασία της Ναυτικής Εργασίας και την ακτοπλοΐα

Η κυβέρνηση προκειμένου να προστατεύσει το εργασιακό καθεστώς των ναυτικών έβαλε σε εφαρμογή τα εξής μέτρα:

α) Η επιχορήγηση για τους άνεργους ναυτικούς των οποίων τα επιδόματα ανεργίας έχουν λήξει ή θα λήξουν το πρώτο τρίμηνο του 2020 παρατάθηκε έως τις 31 Μαΐου 2020. Επιπλέον, οι άνεργοι ναυτικοί θα εγγράφονται στους καταλόγους ανέργων και επιδοτούμενων ναυτικών για απασχόληση που τηρούνται από τη Ναυτική Υπηρεσία Απασχόλησης (NAY) και αρχές του λιμενικού και από τη στιγμή που πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος, θα είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν τακτικά αίτηση στη NAY ή στη λιμενική αρχή στην οποία είναι εγγεγραμμένοι, σε ημερομηνία που καθορίζεται από τη NAY, για περίοδο έξι μηνών. Η επιχορήγηση θα καταβάλλεται. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις και όλες οι λεπτομέρειες που απαιτούνται για την εφαρμογή του μέτρου αυτού και επιτράπη η παράταση της ισχύος του μέτρου αυτού μέχρι έξι μήνες, εφόσον οι επιπτώσεις από την πανδημία COVID-19 εξακολουθούν να υφίστανται.

β) Παρατάθηκε έως 31 Μαΐου 2020 η ασφαλιστική διάρκεια της προστασίας που παρείχε ο Οίκος Ναύτου, η οποία έληγε ή έληξε κατά τους τρεις πρώτους μήνες του 2020.

γ) Παρατάθηκε έως 31 Μαΐου 2020 για τα εγχώρια σκάφη η χειμερινή σύνθεση, με τη δυνατότητα για περαιτέρω παράταση έως 6 μήνες εάν ήταν απαιτητό.

δ) Δημιουργήθηκε το δικαίωμα αποζημίωσης ειδικού σκοπού για τους ναυτικούς των οποίων οι συμβάσεις ναυτικών είχαν τεθεί σε αναστολή, εκτός αυτών που είχαν ορισθεί ως προσωπικό φύλαξης-ασφαλείας σε:

1.επιβατηγά πλοία και επιβατηγά οχηματαγωγά πλοία που έχουν σταματήσει ή υποχρεούνται να σταματήσουν τα τακτικά ταξίδια τους μετά από την 1^η Μάρτη 2020 ή δεν έχουν ξεκινήσει τακτικά ταξίδια στο πλαίσιο των υποχρεώσεων τακτικού ταξιδιού και για τα οποία έχουν εκδοθεί φορτωτικές μεταξύ Μαρτίου και Ιουνίου 2020,

2.σε σκάφη που απαγορεύεται ο απόπλους από δημόσια αρχή, ιδίως τα εμπορικά τουριστικά σκάφη,

3.σε αλιευτικά επαγγελματικά σκάφη που διαθέτουν ημερολόγιο ή ειδική έκθεση που συντάσσεται από τον καπετάνιο ο οποίος είχε διακόψει τις αλιευτικές δραστηριότητες από 1 Μαρτίου και έπειτα,

4.σε πλοία που δραστηριοποιούνταν ως λάντζες, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, τα πλοία που δεν αποπλέουν από 1 Μαρτίου και έπειτα και έχουν στον εξοπλισμό τους ημερολόγιο ή υπάγεται σε ειδικό καθεστώς,

ε) Η ισχύς της γνωμοδότησης της Εγγεγραμμένης Επιτροπής Υγείας των Ναυτικών και των Εργατών Θαλάσσης (ΥΕΑΝΕΘ) σχετικά με τη ρύθμιση των εγχειριδίων ναυτικών που δημοσιεύονται μετά τις 11 Ιουνίου 2019, παρατείνεται έως τις 31 Ιουλίου 2020, παρεκκλίνοντας από τις ισχύουσες διατάξεις.

Επιπλέον, υπήρξε μείωση 40% στο ενοίκιο της κύριας κατοικίας για τους ναυτικούς για τους οποίους οι συμβάσεις ναυτικών έχουν ανασταλεί από τις 22 Μαΐου, συνολικά 3 εκατομμύρια ευρώ έχουν καταβληθεί στους Έλληνες ναυτικούς μέσω του Οίκου Ναύτου. Ειδικότερα, τον Μάιο δύο χιλιάδες εκατόν εξήντα ναυτικοί θα εισπράξουν επιδόματα ειδικού σκοπού ύψους οχτακοσίων ευρώ, που ανέρχονται στο σύνολο του 1,84 εκατομμυρίων ευρώ, από τις πρώτες ημέρες του Ιουνίου θα αρχίσουν να καταβάλλονται και επιδόματα για την ανεργία (στο σύνολο ανέρχονται σε 1,22 εκατομμυρίων ευρώ), τα οποία θα ωφελήσουν περίπου τρεις χιλιάδες πεντακόσιους ναυτικούς ,οι οποίοι βρίσκονται σε καθεστώς ανεργίας.

ΚΥΑ (ΦΕΚ 2209/Β/06.06.2020)

ΦΕΚ 90/Α/2020/ Άρθρο 40 ΦΕΚ 1128/Β/02.04.2020

Ν.4684/2020 (ΦΕΚ 86/Α/25.04.2020)

ΦΕΚ 75/Α/30.03.2020/ Άρθρο 63

3.1.13 Σύσταση “Ταμείου Εγγυοδοσίας” ως ανεξάρτητου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων

Το μέτρο αυτό εφαρμόστηκε υπό την εποπτεία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων με πόρους από τη συμφωνία – πλαίσιο εταιρικής σχέσης για την ανάπτυξη για την παροχή εγγυήσεων σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Οι τράπεζες παρέχουν λειτουργικά δάνεια έως το 80% του ποσού του δανείου και οι εγγυήσεις καλύπτουν το 25% των λειτουργικών δανείων που παρέχει κάθε τράπεζα στο πλαίσιο του μέτρου αυτού.

Αυτό θα βελτιώσει την πρόσβαση για τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις στη χρηματοδότηση και θα παράσχει δάνεια με ευνοϊκούς όρους, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των απαιτήσεων-εγγυήσεων και των επιτοκίων, ώστε να επιταχυνθεί ή έξοδος των ελληνικών επιχειρήσεων από την κρίση.

Ταμείο Εγγυοδοσίας της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας

Συστάθηκε Ταμείο Εγγυοδοσίας ως ανεξάρτητη χρηματοδοτική μονάδα στο πλαίσιο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΕΑΤ) με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας με τη μεγιστοποίηση της χρήσης των χρηματοπιστωτικών μέσων για την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών ρευστότητας των επιχειρήσεων. Μέσω του Ταμείου Εγγυήσεων, οι τράπεζες εγγώνται έως και το 80% της αξίας κάθε νέου δανείου κεφαλαίου κίνησης και επιδοτούν την προμήθεια εγγύησης. Συγκεκριμένα, το 40% των επιχειρηματικών δανείων προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή το 30% του χαρτοφυλακίου δανείων των μεγάλων επιχειρήσεων θα καλύπτεται από κάθε τράπεζα και το κράτος θα επιδοτεί περαιτέρω την αμοιβή εγγύησης.

Αναμένεται ότι η ΕΑΤ θα λάβει περίπου ένα δισεκατομμύριο ευρώ από το Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων για τη σύσταση του Ταμείου και έως διακόσια πενήντα εκατομμύρια ευρώ για την παροχή εγγυήσεων. Όλες οι επιλέξιμες δαπάνες θα χρηματοδοτηθούν από συνεισφορές του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ελληνικού Δημοσίου και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (Ε.Π.Αν.Ε.Κ).

Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα

Ταυτότητα

Η ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Ανώνυμη Εταιρεία (πρώην ΕΤΕΑΝ ΑΕ) αποτελούσε συνδεδετικό κρίκο στον οικονομικό κύκλο της χρηματοδότησης μεταξύ της μικρομεσαίας επιχείρησης και της τράπεζας. Κύριος σκοπός της ήταν η ανάληψη των επιχειρηματικών κινδύνων που ενδεχομένως να προέκυπταν στις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις και το οποίο δεν ήθελαν να επωμιστούν οι τράπεζες. Αυτός ο συμπληρωματικός ρόλος του επέτρεψε να καθιερωθεί ως οργανισμός αναφοράς για την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρηματιών.

Ιστορική Αναδρομή

Η ίδρυση του θεσμού χρονολογείται από το 2003, όταν το Ταμείο για την Εγγυοδοσία των Μικρών και των Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. Α.Ε), μια ανώνυμη εταιρεία του Ελληνικού Δημοσίου, ιδρύθηκε αρχικά για να διευκολύνει τη συμμετοχή στις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις στη χρηματοπιστωτική αγορά. Το μετοχικό κεφάλαιο ανερχόταν σε διακόσια σαράντα εκατομμύρια ευρώ (240.000.000€) και ήταν συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου για την Περιφερειακή Ανάπτυξη (Ε.Τ.Π.Α) κατά 67% και από το Ελληνικό Δημόσιο κατά 33%. Το Ταμείο παρείχε διαμεσολαβητικές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, επιτρέποντας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση σε τραπεζικά δάνεια, αναλαμβάνοντας ορισμένους από τους κινδύνους που δεν ήταν διατεθειμένες οι τράπεζες να αναλάβουν.

Με το νόμο 3912/2011 (ΦΕΚ Α 17/17.02.2011) συστάθηκε το Εθνικό Ταμείο για την Επιχειρηματικότητα και την Ανάπτυξη (Ε.Τ.Ε.ΑΝ Α.Ε) με αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 1,7 δισεκατομμύρια ευρώ, ως καθολικό πρόγραμμα διαδοχής της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε.

Με το νόμο 4608/2019 (ΦΕΚ Α 66/25.04.2019) ο νόμος για την ίδρυση της ΕΤΕΑΝ ΑΕ τροποποιήθηκε, δίνοντας στην τράπεζα νέα ονομασία (Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα) και διευρύνοντας τους στόχους της.

Έχοντας δημιουργήσει ταμεία ειδικού σκοπού για τη χρηματοδότηση χαμηλού κόστους, σε συνδυασμό με εγγυήσεις και άλλα σύγχρονα χρηματοοικονομικά προϊόντα, η Ελληνική

Αναπτυξιακή Τράπεζα κατέχει σήμερα μεγάλο μερίδιο αγοράς στη διαμεσολάβηση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών για τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις.

3.1.14 Χρηματοδότηση προνοιακών - εκπαιδευτικών δομών παρά την αναστολή λειτουργίας

Η χρηματοδότηση των προνοιακών δομών του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), η εκπαιδευτική λειτουργία των οποίων είχε προσωρινά απαγορευθεί για τα επείγοντα μέτρα αναφορικά με την καταπολέμηση του κορονοϊού, ο αριθμός των ωρών και η περίοδος κλεισίματος που καθορίζονται στη σύμβαση συνεχίζονται ανεξάρτητα από το κλείσιμο για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, ανεξάρτητα από τη μέθοδο (ΦΕΚ 75/Α/30.03.2020) και (ΦΕΚ 86/Α/25.04.2020).

Στις προνοιακές δομές εντάσσονταν τα : ΕΠΑΣ Μαθητείας, τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και τα Εκπαιδευτικά Κέντρα Επιμόρφωσης και Κατάρτισης (ΕΚΕΚ).

3.1.15 Κρατική Ενίσχυση σε Ανθοπαραγωγούς

Χορήγηση κρατικής ενίσχυσης ύψους δέκα εκατομμυρίων ευρώ για την κάλυψη αναγκών ρευστότητας επιχειρήσεων ανθοφορίας που πλήττονταν από τον Covid, είχε εγκριθεί ομόφωνα από τα μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το μέτρο αυτό ήταν σύμφωνο με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων που διέπουν την Ευρωπαϊκή Ένωση και το προσωρινό πλαίσιο στήριξης κλάδων της οικονομίας που πλήττονταν από τον κορονοϊό.

3.1.16 Ενισχύσεις στον αμπελοοινικό κλάδο

Με στόχο την αποκατάσταση ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αμπελοοινική αγορά που είχε πληγεί από την πανδημία του κορονοϊού, εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το πρόγραμμα του μέτρου της πρώιμης συγκομιδής (πράσινο τρύγος) για την περίοδο 2019-2020. Το συγκεκριμένο μέτρο αποσκοπούσε στη στήριξη των αμπελοκαλλιεργητών προκειμένου οι εκμεταλλεύσεις τους να καταστούν οικονομικά βιώσιμες.

Στο πλαίσιο του προγράμματος κρατικής στήριξης για τον αμπελοοινικό τομέα 2019-2023, το συνολικό ποσό των διαθέσιμων κονδυλίων για το πρόγραμμα πρώιμης συγκομιδής 2019-2020 ορίζεται σε δύο εκατομμύρια ευρώ.

Ως «πρώιμη συγκομιδή» νοούνταν η πλήρης καταστροφή ή η απομάκρυνση των άγουρων σταφυλιών. Ωστόσο, μόνο στην περίπτωση που διέθεταν αμπελώνα εγγεγραμμένο στο αμπελουργικό μητρώο και καλλιεργούσαν τις καθορισμένες ποικιλίες, είχαν το δικαίωμα υπαγωγής στο πρόγραμμα για την οικονομική τους.

(Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων / Δελτίο Τύπου 25.06.2020)

3.1.17 Οικονομική ενίσχυση 600 ευρώ σε επιστήμονες-ελεύθερους επαγγελματίες

Καταβλήθηκε οικονομική ενίσχυση-αποζημίωση ειδικού σκοπού ύψους εξακοσίων ευρώ σε επιστήμονες και ελεύθερους επαγγελματίες που είχαν πληγεί οικονομικά λόγω της εμφάνισης και της διασποράς του κορονοϊού. Δικαιούχοι ήταν οι επιστήμονες-ελεύθεροι επαγγελματίες οι οποίοι εντάσσονταν στους κύριους επιστημονικούς κλάδους της επικράτειας. Οι έξι συνολικά κλάδοι περιελάμβαναν τους μηχανικούς, τους οικονομολόγους, τους λογιστές, τους

συμβολαιογράφους, τους δικηγόρους, τους ελεύθερους επαγγελματίες ασχέτως εάν ήταν με ή χωρίς έμμισθη εντολή, τους γιατρούς, τους εκπαιδευτικούς και τους ερευνητές.

Η έκτακτη αυτή ενίσχυση δε δεσμευόταν και δε συμψηφιζόταν με πιθανές υπάρχουσες ληξιπρόθεσμες οφειλές, δεν είχε ως κριτήριο για τον υπολογισμό και την καταβολή τα εισοδηματικά στοιχεία και δεν υπολόγιζε τέλος τα ενδεχόμενα κοινωνικά ή προνοιακά επιδόματα που λαμβάνονταν.

(ΚΥΑ ΦΕΚ Β'1629/29.04.2020)

3.1.18 Πρώτο Ένσημο

Το πρόγραμμα, που υλοποιήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, στόχευε στη διευκόλυνση της πρώτης ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις στον ιδιωτικό τομέα. Οι επιδοτήσεις αποτελούν κίνητρο για τους νέους να αναζητήσουν επιχειρήσεις πρόθυμες να τους προσλάβουν προκειμένου να λάβουν τις επιδοτήσεις, ενώ οι εργοδότες δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας μειώνοντας το μισθολογικό κόστος. Το πρόγραμμα απευθυνόταν σε νέους από την ηλικία των 18 έως και τα 29 χωρίς προηγούμενη εμπειρία αμειβόμενης εργασίας στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα. Οι κύριες συνιστώσες του προγράμματος «Πρώτο Ένσημο» ήταν οι εξής:

Θέσεις εργασίας και τρόπος επιδότησης

Κάθε νέα θέση εργασίας που εντάσσεται στο πρόγραμμα, η οποία μπορεί να έχει τη μορφή αορίστου χρόνου ή και ορισμένου, επιδοτείται για περίοδο έξι μηνών. Ακολουθεί η ανάλυση του προγράμματος:

α) Οι νέες εργασιακές θέσεις με σύμβαση για πλήρη απασχόληση λαμβάνουν επιχορήγηση της τάξης των 1.200 ευρώ, η οποία κατανέμεται μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου. Αυτό σημαίνει ότι τα 600 ευρώ καταβάλλονται απευθείας από το Υπουργείο για την Εργασία και τις Κοινωνικές Υποθέσεις στους νεοπροσλαμβανόμενους σε έξι ίσης αξίας μηνιαίες δόσεις, ανεξαρτήτως του ποσού που ήταν πλεονάζων του μισθού τους. Ο εργοδότης λαμβάνει και αυτός με τη σειρά του ποσό της τάξεως των εξακοσίων ευρώ ως μέρος του μισθού κατά τη λήξη λειτουργίας του προγράμματος.

β) Καθώς το πρόγραμμα του «Πρώτου Ενσήμου» απευθυνόταν και σε φοιτητές που ήθελαν να προβούν στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας παράλληλα με τις σπουδές τους, περιλαμβανόταν επίσης και η εργασία μερικής απασχόλησης. Οι νέες εργασιακές θέσεις με σύμβαση μερικής απασχόλησης διάρκειας τουλάχιστον είκοσι ωρών εβδομαδιαίως θα επιδοτούνταν με εξακόσια ευρώ. Για τα μεν τριακόσια ευρώ θα γινόταν η καταβολή σε έξι μηνιαίες δόσεις ίσης αξίας απευθείας στον νεοπροσλαμβανόμενο εργαζόμενο, ενώ τα δε υπόλοιπα τριακόσια ευρώ θα γινόταν η καταβολή στον εργοδότη στο τέλος λειτουργίας του προγράμματος.

γ) Όταν η διάρκεια μίας σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου ήταν μικρότερη από τους έξι μήνες, η επιχορήγηση καθοριζόταν ανάλογα με τη διάρκεια της σύμβασης και το είδος της (μισή καταβολή αποζημίωσης για περίπτωση μερικής απασχόλησης). Υπήρχε όμως ρητή απαγόρευση ως προς τη μικρότερη διάρκεια της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου, η οποία δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να είναι μικρότερης διάρκειας από τον έναν μήνα.

Οι νέοι που δήλωναν συμμετοχή ένταξή τους μέσω του προγράμματος Πρώτο Ένσημο δεν είχαν δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ και οι εργασιακές συμβάσεις τους δεν είχαν τεθεί σε προσωρινό «πάγωμα», εκτός εάν οι δραστηριότητες της επιχείρησης στην οποία απασχολούνταν είχαν ανασταλεί κατόπιν εντολής από τη δημόσια αρχή.

Ρήτρες για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας

Οι θέσεις εργασίας που επιδοτούνται μέσω του προγράμματος «Πρώτο Ένσημο» είναι πρόσθετες θέσεις εργασίας στις ήδη υπάρχουσες θέσεις εργασίας. Οι εργοδότες υποχρεούνται να διατηρήσουν τον μέσο αριθμό εργαζομένων στις 12 Νοεμβρίου 2021 (ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου για τη λειτουργία του προγράμματος). Το σύνολο των νέων εργασιακών θέσεων που επιδοτούνται για τη λειτουργία του προγράμματος προστίθενται στον αριθμό των νέων εργασιακών θέσεων που επιδοτούνται κατά τη διάρκεια της επιδοτούμενης περιόδου νέων θέσεων εργασίας.

Μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Εργάνη, ο κρατικός μηχανισμός είχε τη δυνατότητα πλήρους ελέγχου αναφορικά με τη συμμόρφωση των εργοδοτών στα προαπαιτούμενα του προγράμματος όσον αφορά την ορθή διατήρηση των εργασιακών θέσεων. Επιπλέον διασταυρώσεις των στοιχείων ήταν δυνατόν να διενεργηθούν μέσω της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού και του e-ΕΦΚΑ. Σε περίπτωση μη πλήρωσης των προϋποθέσεων, οι επιχειρήσεις ακυρώνονταν από τη διαδικασία επιχορήγησης του προγράμματος και σε περίπτωση που είχαν καταβληθεί ήδη τα ποσά για το πρόγραμμα, θα αναζητούνταν ως αχρεωστήτως καταβληθέντα. Σε περίπτωση που ο εργοδότης ακυρωνόταν από το πρόγραμμα, δεν ίσχυε το ίδιο και για τον εργαζόμενο και ωφελούνταν κανονικά με το ποσό της επιδότησης.

Δεν επιτρεπόταν η αντικατάσταση της εργασιακής θέσης ενός επιχορηγούμενου απασχολούμενου στο πλαίσιο του προγράμματος με νέο επιχορηγούμενο απασχολούμενο. Ο επιχειρηματίας όμως διατηρούσε τη δυνατότητα αίτησης για την εκ νέου έγκριση νέα επιδοτούμενης θέσης εργασίας.

Συνδυασμός του προγράμματος με το πρόγραμμα για τις 150.000 εργασιακές θέσεις

Εάν δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα «Πρώτο Ένσημο» και η εργασιακή σύμβαση του νεοπροσληφθέντος είναι διάρκειας τουλάχιστον έξι μηνών, η επιχείρηση μπορεί εφόσον το επιθυμεί, να συμμετάσχει ταυτόχρονα στο ανοιχτό πρόγραμμα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας που προβλεπόταν στο άρθρο 28 (Α'181) του ν.4726/2020 για τους ίδιους εργαζόμενους, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονταν στο ίδιο άρθρο. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα ήταν δυνατή. Αφορούσε ένα πρόγραμμα δημιουργίας εκατό χιλιάδων θέσεων εργασίας για εργαζομένους με επιπλέον πενήντα χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας. Το εν λόγω πρόγραμμα είχε ολοκληρωθεί, αλλά είχε προαναγγελθεί η εκ νέου λειτουργία του με την προσθήκη των επιπλέον θέσεων εργασίας.

Σε αυτή την περίπτωση, πλέον της υφιστάμενης επιδότησης, το ποσό των εισφορών που αντιστοιχούσε σε εργαζόμενο και εργοδότη επιχορηγούνταν από τον προϋπολογισμό του κράτους για χρονική περίοδο έξι μηνών, μη λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των μηνιαίων αποδοχών. Η προϋπόθεση της διατήρησης της απασχόλησης για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα παρέμεινε σε καθολική ισχύ.

Διαδικασία υποβολής αιτήσεων - Λήψη της επιδότησης

Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ιδιωτικό τομέα, για να μπορέσουν να περιληφθούν στο «Πρώτο Ένσημο», η διαδικασία που έπρεπε να ακολουθηθεί ήταν η εξής:

α) Οι επιχειρήσεις που επιθυμούσαν να προσλάβουν έναν ή περισσότερους νέους εργαζομένους έπρεπε αρχικά να υποβάλλουν ξεχωριστά για κάθε εργαζόμενο αίτηση ηλεκτρονικά που είχε τίτλο «Αίτηση-Υπεύθυνη Δήλωση επιχείρησης-εργοδότη ένταξης στο ανοιχτό πρόγραμμα Πρώτο Ένσημο του Υπουργείου της Εργασίας και των Κοινωνικών Υποθέσεων» στο Πληροφοριακό Σύστημα Εργάνη.

β) Γινόταν έλεγχος και διασταυρώσεις στοιχείων αναφορικά με τα όσα είχαν δηλωθεί από τις επιχειρήσεις. Εάν δηλαδή τηρούνταν οι όροι για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα, οι νέοι προς εργασία ήταν όντως ηλικιακά μεταξύ 18 και 29 και δε διέθεταν καθόλου εργασιακή εμπειρία.

γ) Εάν η αίτηση μιας επιχείρησης για την ένταξη ενός δυνητικού δικαιούχου στο πρόγραμμα είχε εγκριθεί και η διαδικασία της ένταξης είχε ολοκληρωθεί, η επιχείρηση όφειλε να υπογράψει σύμβαση εργασίας και να ανακοινώσει την πρόσληψη του δικαιούχου μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Εργάνη αυθημερόν ή το αργότερο την επόμενη ημέρα. Εγκεκριμένες αιτήσεις οι οποίες δεν υπεβλήθησαν έντυπα πρόσληψης στην προβλεπόμενη ημερομηνία, λογίστηκαν ως μη γενόμενες.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι το σύνολο των νέων εργασιακών θέσεων μέσω του «Πρώτου Ενσήμου» που δημιουργήθηκαν, κάλυψε περίπου πενήντα χιλιάδες από τις νέες επιδοτούμενες θέσεις εργασίας που είχαν προβλεφθεί από την περαιτέρω επέκταση του προγράμματος ανοικτών προσλήψεων για εκατό χιλιάδες νέες επιδοτούμενες θέσεις εργασίας. Το πρόγραμμα αυτό παρέμεινε σε ισχύ μέχρι και την εξάντληση του συνόλου του αριθμού των επιδοτούμενων θέσεων εργασίας.

(Γραφείο Τύπου Υπουργείου Εργασίας 29.12.2021)

Αίτηση- Υπεύθυνη ωφελούμενου για το ανοικτό πρόγραμμα «ΠΡΩΤΟ ΕΝΣΗΜΟ» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων			
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΑΕΔ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	
ΥΠΗΡΕΣΙΑ Σ.Ε.Π.Ε.		ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	
ΑΡ. ΠΡΩΤ.:		ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	
Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ -ΕΡΓΟΔΟΤΗ			
ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Α.Μ.Ε.
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ή ΕΠΩΝΥΜΟ			
ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ		
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ			
ΑΡΜΟΔΙΑ ΔΟΥ			
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ		ΑΦΜ
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ			
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ		
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ			
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ ΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ			
Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥ ΑΙΤΗΣΗΣ			
ΑΦΜ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥ		ΑΜΚΑ	
ΕΠΩΝΥΜΟ		ΟΝΟΜΑ	
ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ		ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΡΟΣ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ			
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΚΙΝΗΤΟ		EMAIL	
Γ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΗΛΩΣΗΣ			
<p>Αποδέχομαι την ένταξή μου στο Ανοικτό πρόγραμμα νέων θέσεων εργασίας για την πρώτη πρόσληψη νέων ηλικίας 18-29 ετών - «ΠΡΩΤΟ ΕΝΣΗΜΟ» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων του άρθρου 196 του ν.4855/2021 (Α'215), με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από την παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986¹ δηλώνω ότι τα στοιχεία μου είναι αληθή και αιτούμαι την επιδότηση της οικείας ΚΥΑ.</p>			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥ			
ΤΡΑΠΕΖΑ		ΚΩΔ	
IBAN	GR		
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ			
<p>Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ως υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σας ενημερώνει σύμφωνα με το αρ.13 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (679/2016/ΕΕ), ότι είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στο παρόν έντυπο. Σκοπός επεξεργασίας είναι η εφαρμογή του Ανοικτού προγράμματος νέων θέσεων εργασίας για την πρώτη πρόσληψη νέων ηλικίας 18-29 ετών - «ΠΡΩΤΟ ΕΝΣΗΜΟ». Η νόμιμη βάση επεξεργασίας των δεδομένων αυτών είναι η άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά την κείμενη νομοθεσία. Τα ανωτέρω δεδομένα διατηρούνται για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού επεξεργασίας και στη συνέχεια αρχειοθετούνται προς το δημόσιο συμφέρον. Έχετε δικαίωμα ενημέρωσης, πρόσβασης, διόρθωσης, περιορισμού, εναντίωσης και καταγγελίας στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα καθώς και δικαίωμα επικοινωνίας με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του ΥΠΕΚΥ στην ηλεκτρονική διεύθυνση: dpo@yeka.gr</p>			

¹ «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών»

<https://www.taxheaven.gr/news/57606/prwto-enshmo-apo-112022-oroi-kai-proypoeseis-toy-programmatos-diadikasia-ypobolhs-aithsewn-kai-lhpsh-epidothshs>

3.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

3.2.1 Επιδότηση μισθώματος επαγγελματικής στέγης, κύριας κατοικίας, στέγασης φοιτητών και κύριας κατοικίας ναυτικών

Ένα ακόμα ουσιαστικό μέτρο ελάφρυνσης, αλλά και διευκόλυνσης από την κυβέρνηση, προς τις επιχειρήσεις αλλά και τους πολίτες που η πανδημία τους είχε δημιουργήσει αρνητικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές και τις εμπορικές τους δραστηριότητες. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις που νοικιάζουν χώρους για εγκαταστάσεις για τις οποίες έχουν προβεί σε λήψη έκτακτων και ειδικών μέτρων για τον κορονοϊό, απαλλάσσονται από την υποχρέωση της πληρωμής ποσοστού 40% από το συνολικό αρχικό μίσθιο.

Η διάταξη αυτή εφαρμόστηκε στη μίσθωση της κύριας κατοικίας όταν ο ενοικιαστής είναι υπάλληλος της προαναφερόμενης εταιρείας και η εργασιακή του σύμβαση αναστέλλεται, καθώς και στη μίσθωση της κύριας κατοικίας των ναυτικών για τους οποίους η εργασιακή σύμβαση αναστέλλεται. Το μέτρο εφαρμόστηκε επίσης στους μισθωτές που τους παραχωρήθηκε η χρήση ακινήτων βάσει σύμβασης μίσθωσης και επέκτεινε την περίοδο αποπληρωμής του ανωτέρω ποσοστού για έως και δώδεκα ισόποσες δόσεις ανά μήνα για τις συμβάσεις που αφορούσαν μίσθωση ακινήτου και αντίστοιχα έξι ίσες δόσεις ανά μήνα για εκείνες τις συμβάσεις που είχαν τη μορφή leasing.

Σε μία προσπάθεια να βοηθηθούν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις από τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του ιού SARS-COV-2, η κυβέρνηση αποφάσισε να παρέχει επιχειρηματικές μισθώσεις σε επιχειρήσεις που υπόκεινται σε ειδικές και έκτακτες στάσεις εργασίας ή προσωρινές απαγορεύσεις λόγω του ιού Covid-19 ή που πλήττονται οικονομικά από τον ιό. Η απόφαση ελήφθη για την απαλλαγή του μισθωτή από το πλήρες συμβατικό μίσθωμα. Στο πλαίσιο να αντιμετωπιστεί το σύνολο των αντίκτυπων που είχε ο ιός, η απόφαση εφαρμόστηκε και στα μη εισπραχθέντα μισθώματα για τους μήνες του 2021 για τους οποίους ίσχυε η πλήρης απαλλαγή από το μηνιαίο μίσθωμα.

3.2.2 Ειδικός μηχανισμός στήριξης - Αποζημίωση Ειδικού Σκοπού

Περίπου 1,5 εκατομμύρια μισθωτοί, αυτοαπασχολούμενοι και ελεύθεροι επαγγελματίες έλαβαν αμετάκλητο, μη φορολογητέο και μη εκπιπόμενο επίδομα που ανέρχεται στα οχτακόσια ευρώ. Καλύπτοντας περίπου τετρακόσιες σαράντα χιλιάδες ιδιωτικές επιχειρήσεις, ένα εκατομμύριο εργάτες με μηνιαίο κύκλο εργασιών που ανέρχεται περίπου στα έξι δισεκατομμύρια ευρώ, η αξία του μέτρου ξεπέρασε τα δύο δισεκατομμύρια ευρώ κατά τον Απρίλιο. Οι δικαιούχοι είχαν την υποχρέωση υποβολής των δηλώσεών τους στη ψηφιακή πλατφόρμα της Ειδικής Υπηρεσίας Αρωγής. (supportemployees.yeka.gr)

(ΦΕΚ64Α-αρ.13, ΦΕΚ68Α/20.03.2020 αρ.8, ΦΕΚ993Β/23.03.2020, ΦΕΚ994Β/24.03.2020)

Η Ελληνική Κυβέρνηση επέκτεινε την αφορολόγητη και ακατάσχετη αποζημίωση των 800 ευρώ σε δικαιούχους οι οποίοι είχαν πληγεί οικονομικά λόγω κορονοϊού και ανήκαν στις εξής κατηγορίες: ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι, ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρήσεις με τη μορφή Ε.Ε., Ο.Ε., Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε., εκτός των Α.Ε., οι οποίες δεν απασχολούσαν καθόλου προσωπικό ή απασχολούσαν έως και 20 εργαζόμενους. Προϋπόθεση ήταν η έδρα της επιχείρησης ή η μόνιμη εγκατάσταση να βρίσκεται στην Ελλάδα. Η αίτηση για την αποζημίωση μπορούσε να υποβληθεί στην ψηφιακή πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής για τα Δημόσια Έσοδα «myBusinessSupport».

(ΠΝΠ Α'84/13.04.2020, Β'1457/16.04.2020, Β'1578/24.04.2020, Α'86/25.04.2020)

Προστέθηκαν στην καταβολή του επιδόματος ειδικού σκοπού που ανερχόταν στα οχτακόσια ευρώ και νέοι δικαιούχοι, όπως οικοδόμοι, εργαζόμενοι σε τουριστικά επαγγέλματα, αποκλειστικές νοσοκόμες και άλλες κατηγορίες εργαζομένων, το σύνολο των οποίων ανερχόταν σε 160.000 πολίτες. Και αυτές οι κατηγορίες έπρεπε να υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του ΠΣ Εργάνη, ώστε να μπορέσουν να λάβουν το ποσό της αποζημίωσης. (ΚΥΑ ΦΕΚ Β'1547/22.04.2020)

3.2.3 Άδειες Ειδικού Σκοπού Covid (εργαζόμενοι, γονείς και τέκνα)

Η Ελληνική Κυβέρνηση εισήγαγε επιπλέον ανέσεις στους γονείς των οποίων τα παιδιά είχαν μολυνθεί από τον ιό και θεσπίστηκε ειδική άδεια ασθένειας για όλους όσους εργάζονται στον τομέα τον ιδιωτικό. Συγκεκριμένα :

α) Οι γονείς που εργάζονταν στον ιδιωτικό τομέα δικαιούνταν έως και πέντε εργάσιμες ημέρες εξ αποστάσεως εργασίας σε περίπτωση ασθένειας του παιδιού τους, βρέφους, μαθητή πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέχρι την τρίτη τάξη, ή παιδιού που φοιτά σε ειδικό σχολείο ή ίδρυμα ειδικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των ατόμων με αναπηρία, ανεξαρτήτως ηλικίας, που είναι δικαιούχοι υπηρεσιών ανοικτής περίθαλψης για άτομα με αναπηρία. Εάν αυτό δεν ήταν δυνατόν, δικαιούνταν να κάνουν χρήση της ειδικής άδειας ασθένειας για παιδιά, η οποία χορηγούταν μόνο για τις τέσσερις πρώτες ημέρες. Από την πέμπτη ημέρα και μετά, μπορούσαν να κάνουν χρήση άλλης άδειας. Για να μπορούν να παρέχουν απομακρυσμένα την εργασία τους ή να τους χορηγηθεί ειδική άδεια, το μοναδικό προαπαιτούμενο ήταν η θετική διαγνωστική εξέταση σύμφωνα με το ισχύον υγειονομικό πρωτόκολλο. Η άδεια αυτή χορηγούταν επιπλέον κάθε άλλης άδειας που αφορούσε την ασθένεια ή τη νοσηλεία του παιδιού. Οι εργαζόμενοι γονείς πληρώνονταν το 50% του εισοδήματός τους από τον εργοδότη τους για τις πρώτες τρεις ημέρες της αδείας και το 100% από τον τακτικό προϋπολογισμό για την τέταρτη ημέρα. Η ανωτέρω επιδότηση ήταν αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη. Δικαίωμα χορήγησης της άδειας αυτής, δεν είχαν και οι εκ των γονέων παρά μόνο ο ένας εξ αυτών. Στην περίπτωση που ο ένας από τους δύο γονείς δεν εργαζόταν, ο άλλος γονέας το δικαίωμα άσκησης του μέτρου δεν μπορούσε να το χρησιμοποιήσει.

β) Όσοι ήταν εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα, στην περίπτωση που είχαν νοσήσει, μπορούσαν να κάνουν χρήση της απομακρυσμένης εργασίας εφόσον αυτό ήταν εφικτό για περίοδο που μπορούσε να φτάσει έως και τις πέντε εργάσιμες ημέρες. Εάν αυτό δεν ήταν δυνατό, είχαν το δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν την ειδική άδεια ασθένειας λόγω του ιού SARS-COV-2 για την ίδια περίοδο. Σύμφωνα με τα υγειονομικά πρωτόκολλα που ίσχυαν τότε, η απόδειξη θετικής διαγνωστικής εξέτασης ήταν επαρκής για την παροχή απομακρυσμένης εργασίας και τη χορήγηση ειδικής αδείας και δεν ήταν προαπαιτούμενη η ιατρική γνωμάτευση. Η άδεια αυτή προστέθηκε σε άλλες άδειες που σχετίζονταν με την ασθένεια του υπαλλήλου.

3.2.4 Μέτρα με σκοπό τη στήριξη στους εργαζόμενους ειδικών κατηγοριών με απασχόληση στον τουριστικό κλάδο

Στο πλαίσιο της στήριξης των κατηγοριών εργαζομένων με απασχόληση στον τομέα του τουρισμού, οι οποίοι πλήττονται από τις αρνητικές από την εμφάνιση της πανδημίας COVID-19, η κυβέρνηση αποφάσισε να προβεί στην παροχή μίας έκτακτης ενίσχυσης οικονομικού χαρακτήρα με τη μορφή της αποζημίωσης ειδικού σκοπού.

Πιο συγκεκριμένα, οι συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων στον τουριστικό τομέα, τους δινόταν η δυνατότητα να προβούν σε μονομερή δήλωση ως ειδική κατηγορία εργαζομένων στον τουριστικό τομέα, προκειμένου να λάβουν έκτακτη οικονομική ενίσχυση που ανερχόταν στα 534 ευρώ ως καταβολή ειδικού σκοπού ανά μήνα, στη ψηφιακή πλατφόρμα με ονομασία supportemployees.services.gov.gr στο Πληροφοριακό Σύστημα Εργάνη. Για την υποβολή της αίτησης δεν απαιτούνταν από τον εργοδότη να έχει προηγουμένως υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση εργοδότη. Οι δικαιούχοι ήταν:

α) Όσοι είχαν ασκήσει το επάγγελμα του καθοδηγητή-ξεναγού το 2019 και το 2020 και αποφοίτησαν από σχολή καθοδήγησης διетуός φοίτησης και εγγράφηκαν ως μέλη του μητρώου ξεναγών (ΜΗ.ΞΕΝ.) και να διέθεταν ταυτότητα ξεναγού.

β) Τουριστικοί συνοδοί που απασχολούνται και είχαν εξαρτημένη εργασία με πλήρη ή με μερική απασχόληση σε εθνική τουριστική επιχείρηση στη διάρκεια της καλοκαιρινής τουριστικής περιόδου 2019 και είναι εγγεγραμμένοι ως μέλη στο μητρώο του Πανελληνίου Συνδέσμου Τουριστικών Συνοδών έως και τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

γ) Εργαζόμενοι στον τομέα του τουρισμού που είχαν εργαστεί με εξαρτημένη σχέση εργασίας με πλήρη ή με μερική απασχόληση σε εθνική τουριστική επιχείρηση στη διάρκεια της καλοκαιρινής τουριστικής περιόδου 2019 και οι οποίοι δε δικαιούνται να επαναπροσληφθούν βάσει των σχετικών διατάξεων.

δ) Μισθωτοί που απασχολήθηκαν με μερική ή πλήρη μορφή με εξαρτημένη σχέση εργασίας σε εθνική τουριστική επιχείρηση σε χειμερινά τουριστικά καταλύματα και χιονοδρομικά κέντρα για τη διάρκεια από Οκτώβρη του 2019 έως τον Μάρτη του 2020 και οι οποίοι δεν προέβησαν σε επαναπρόσληψη από τον Οκτώβρη του 2020 έως την εφαρμογή της σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης. (ΚΥΑ Β'607/16.02.2021)

3.2.5 Στήριξη σε ανέργους και εργαζομένους από το χώρο του Πολιτισμού

Δόθηκε η δυνατότητα σε 10.000 εργαζομένους να ενταχθούν σε πρόγραμμα κοινωνικής απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας, ύψους 13 εκατομμυρίων ευρώ. Η επιλογή γινόταν με μοριοδότηση και κοινωνικά κριτήρια. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν δελτίο κοινωνικών υπηρεσιών ύψους χιλίων ευρώ με πλήρεις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για τρεις μήνες (από Ιούνιο 2020 έως και Σεπτέμβριο 2020). Για τους ανέργους του χώρου στον Πολιτισμό δόθηκε δυνατότητα ένταξης σε νέα προγράμματα από το Υπουργείο της Εργασίας, όπως για παράδειγμα περίπου οχτώ χιλιάδες θέσεις για άτομα 55 έως 67 ετών καθώς και 36.500 ανέργων σε Δήμους και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ).

3.2.6 Έκτακτη οικονομική ενίσχυση του ιατρικού-νοσηλευτικού προσωπικού και του προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας

Στο πλαίσιο της πρακτικής υποστήριξης του προσωπικού πρώτης γραμμής για να αντιμετωπιστεί η πανδημία COVID, η κυβέρνηση παρείχε έκτακτη οικονομική βοήθεια που ισοδυναμεί με το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών στο προσωπικό που εργάζεται σε νοσοκομεία, κέντρα υγείας, στις Περιφέρειες τις Υγειονομικές, στην Ανώνυμη Εταιρεία Μονάδων Υγείας (ΑΕΜΥ), στον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), στο Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) καθώς και στο προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (ΓΓΠΠ). Μοναδική προϋπόθεση ήταν να μισθοδοτούνταν για ολόκληρο το διάστημα από τις 16 Δεκέμβρη του 2019 έως και τις 15 Απρίλη 2020. (ΦΕΚ Α'75/30.03.2020)

Η έκτακτη αυτή οικονομική ενίσχυση δόθηκε ακόμη σε όλο το προσωπικό που εργαζόταν στο εθνικό αιμοδοτικό κέντρο, στο Ωνάσειο, στον εθνικό οργανισμό φαρμάκου, στην ψυχιατρική μονάδα κρατουμένων Κορυδαλλού, στην εθνική κεντρική αρχή των προμηθειών υγείας, στο ειδικό κέντρο για την υγεία των κρατουμένων στις φυλακές Κορυδαλλού, στους φαρμακοποιούς, τους βοηθούς φαρμακείου, υγειονομικούς και διοικητικούς υπαλλήλους που απασχολούνταν ώστε να παραμείνουν σε λειτουργία τα φαρμακεία του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.). Μοναδική προϋπόθεση ήταν να εργαζόνταν για ολόκληρο το διάστημα από 16 Δεκέμβρη έως και 31 Μαΐου 2020. (ΦΕΚ Α' 90/01.05.2020)

3.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

3.3.1 Δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη ανασφάλιστων

Παρατάθηκε έως και την 31^η Μαΐου 2020, το ευεργέτημα της δωρεάν φαρμακευτικής περίθαλψης ανασφάλιστων, εφόσον οι υποβληθείσες αιτήσεις παράτασης δεν είχαν εγκριθεί ή από τη στιγμή που ισχύς του είχε παρέλθει ύστερα από τις 25 Φεβρουαρίου 2020 και δεν υπήρχε η υποχρέωση υποβολής αίτησης ανανέωσης.

(ΠΝΠ ΦΕΚ Α' 84/13.04.2020 Άρθρο ένατο)

3.3.2 Προγράμματα απασχόλησης ανέργων

Δημιουργήθηκαν τον Μάιο 2020 36.500 θέσεις κοινωφελούς εργασίας. Το πρόγραμμα περιελάμβανε τους ανέργους, μακροχρόνιους και μη, καθώς και τα μέλη από μονογονεϊκές οικογένειες. Η δράση αυτή περιελάμβανε:

- Οχτώ μήνες σε προκαθορισμένη θέση εργασίας, όπως για παράδειγμα σε δήμο, περιφέρεια, κοινοτικά κέντρα κοινωνικής πρόνοιας (ΚΚΠΠ), σχετικά ιδρύματα, υπουργεία ή άλλες θεσμικές υπηρεσίες.
- Μία συνεδρία ατομικού χαρακτήρα με σκοπό την επαγγελματική συμβουλευτική.
- Πρόγραμμα υποχρεωτικής μορφής με σκοπό την κατάρτιση αλλά και την πιστοποίηση σε νέες δεξιότητες με χρονική διάρκεια 150 ώρες.

Η προσέγγιση διεκπεραιωνόταν ηλεκτρονικά πάντα κάτω από τον έλεγχο του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ). Το συνολικό κόστος του προγράμματος ανερχόταν στα διακόσια εβδομήντα επτά εκατομμύρια ευρώ. Η χρηματοδότηση ήταν συνδυασμός εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων. (ΦΕΚ 1256/ Τεύχος Β/ 09.04.2020)

3.3.3 Χορήγηση ενίσχυσης σε μη επιδοτούμενους μακροχρόνια ανέργους

Με εφάπαξ καταβολή 400 ευρώ ενισχύθηκαν οι μακροχρόνια άνεργοι. Η δράση αυτή περιελάμβανε περίπου 155.000 ανέργους, εγγεγραμμένους στο μητρώο του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, με την προϋπόθεση την απόκτηση της ιδιότητας του μακροχρόνια άνεργου από την 1^η Απριλίου 2019 και μετά. Η καταβολή πραγματοποιήθηκε απευθείας στους τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων. Η δαπάνη προσέγγισε τα 65 εκατομμύρια ευρώ, ποσό που καλύφθηκε από τον προϋπολογισμό του ΟΑΕΔ. Η έκτακτη οικονομική ενίσχυση ήταν αφορολόγητη και ακατάσχετη. (ΦΕΚ Β.1468/16.04.2020)

3.3.4 Κάρτες προπληρωμένες με σκοπό την αγορά αγαθών αξίας 90€ από σούπερ μάρκετ για την περίοδο 11.03.2020-04.05.2020 ως εφεδρική χρήση στα σχολικά γεύματα

Το εν λόγω μέτρο υπολογιζόταν ότι θα εξυπηρετούσε περίπου 1000.000 παιδιά εργαζομένων.

3.3.5 Προσωρινές δομές φιλοξενίας αστέγων και άλλων ευάλωτων ομάδων

Με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, για την προστασία των αστέγων και άλλων ευάλωτων ομάδων και τη διασφάλιση της υγείας όλων των κατοίκων από την εξάπλωση του κορονοϊού, υπήρξε πρόβλεψη για την ίδρυση και λειτουργία προσωρινών καταφυγίων και ξενώνων από τις τοπικές αρχές σε συνεργασία με αδειοδοτημένους οργανισμούς (ΟΤΑ) για την προστασία των ευάλωτων αλλά και των εξαρτημένων ανθρώπων. Οι φορείς αυτοί ήταν:

- Ο Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)
- Το Κέντρο της Θεραπείας των Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)
- Το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής (ΨΝΑ)
- Το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης (ΨΝΘ)

Μέχρι το σημείο να καταστεί εφικτή η λειτουργία αυτών των καταλυμάτων, είναι δυνατή η λειτουργία νομίμως λειτουργούντων τουριστικών καταλυμάτων ως προσωρινά καταλύματα για αστέγους και άλλες ευάλωτες ομάδες σύμφωνα με τις αποφάσεις των αρμόδιων δημοτικών συμβουλίων. (ΠΝΠ Α'84/13.04.2020/Άρθρο 25ο)

3.3.6 Προσωρινό κλείσιμο Φοιτητικών Εστιών – Δωρεάν εισιτήρια

Για προληπτικούς λόγους δημόσιας υγείας, επιβλήθηκε η προσωρινή διακοπή της λειτουργίας των εστιών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων από τις 25 Μαρτίου έως και 10 Μαΐου 2020. Στους φοιτητές που επέστρεψαν στα σπίτια τους, παρασχέθηκε ένα δωρεάν υπεραστικό εισιτήριο προς τον τόπο κατοικίας τους. Η τουριστική διαμονή παρέχεται σε ελληνικές φοιτητικές εστίες για τους φοιτητές που δεν μπορούν να πληρώσουν τα δικά τους έξοδα και για τους ξένους επισκέπτες των πανεπιστημίων.

(ΦΕΚ 956/τ. Β'/21.03.2020) (ΦΕΚ 987/τ. Β'/22.03.2020)

3.3.7 Δωρεάν πρόσβαση από κινητά δίκτυα σε ψηφιακές πλατφόρμες για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

Εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, ανταποκρινόμενες στην πρωτοβουλία των συναρμόδιων Υπουργείων Παιδείας και Θρησκευμάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, έδωσαν ελεύθερη πρόσβαση χωρίς καμία χρέωση στις ιστοσελίδες που χρησιμοποιούνταν από το Υπουργείο της Παιδείας και των Θρησκευμάτων για τη χρήση απομακρυσμένης τηλεκπαίδευσης στα σχολεία.

Η μηδενική τιμολόγηση της πρόσβασης δεδομένων από τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας στις ψηφιακές πλατφόρμες που έκαναν χρήση το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και των Θρησκευμάτων για την απομακρυσμένη τηλεκπαίδευση στα σχολεία ξεκίνησε στις 08 Απριλίου 2020.

3.3.8 Πρόγραμμα για την απασχόληση των μακροχρόνια ανέργων 55-67 ετών-Διεύρυνση

Το πρόγραμμα παροχών για τους μακροχρόνια ανέργους ηλικίας από 55 έως 67 ετών βελτιώθηκε, αυξάνοντας τον αριθμό θέσεων εργασίας σε περίπου εννέα χιλιάδες. Συγκεκριμένα, υπήρξε πρόβλεψη επαναφοράς πέντε χιλιάδων νέων εργασιακών θέσεων που

αφαιρέθηκαν το έτος 2018 και προστέθηκαν στις 3.500 κενές θέσεις εργασίας του προγράμματος. Αποφασίστηκε επίσης η διεύρυνση των δικαιούχων με την προσθήκη όλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και όλων των ΟΤΑ πρώτου και δευτέρου βαθμού που δεν ασκούν οικονομικές δραστηριότητες. Επιπλέον, η επιχορήγηση αυξήθηκε από 55% σε 75% των μηνιαίων αποδοχών και μη μισθολογικών δαπανών και το ανώτατο όριο αυξήθηκε από 600€ σε 750€ ανά μήνα. Η διάρκεια της επιχορήγησης ανερχόταν σε δώδεκα μήνες και μπορούσε να παραταθεί για άλλους δώδεκα μήνες κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου.

3.3.9 Προμήθεια ψηφιακού εξοπλισμού από τις Σχολικές Επιτροπές για την εξ αποστάσεως διδασκαλία

Για τη στήριξη μαθητών που είχαν ανάγκη φορητών συσκευών ή και συνδέσεων διαδικτύου ώστε να ήταν σε θέση να παρακολουθήσουν τις δράσεις της απομακρυσμένης διδασκαλίας, όλοι οι διευθυντές των σχολικών μονάδων απευθύνθηκαν στις δημοτικές σχολικές επιτροπές. Η προμήθεια του απολύτως απαραίτητου τεχνολογικού εξοπλισμού (φορητοί υπολογιστές, notebooks, tablets, netbooks) χρηματοδοτήθηκε από τις επιτροπές των σχολείων, με τους δήμους και τις περιφέρειες να διαδραματίζουν υποστηρικτικό ρόλο. (ΠΝΠ Α'84/13.04.2020 Άρθρο 27^ο)

3.3.10 Εφάπαξ έκτακτη εισοδηματική ενίσχυση από 100 έως 300 ευρώ, σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος που είναι γονείς ανήλικων τέκνων

Η έκτακτη αυτή εισοδηματική ενίσχυση, αφορούσε τόσο τις μονογονεϊκές οικογένειες όσο και τις οικογένειες με δύο γονείς, από τη στιγμή που υπήρχαν ανήλικα τέκνα και ήταν ήδη λήπτες του εγγυημένου ελάχιστου εισοδήματος. Συνολικά είχε υπολογιστεί ότι ανέρχονταν σε 63.900. Τα ποσά που δικαιούταν κάθε οικογένεια είχε διαμορφωθεί σύμφωνα με το σύνολο των μελών της που ήταν ανήλικα. Συγκεκριμένα:

- Έκτακτη ενίσχυση 100 ευρώ και σύνολο 450 ευρώ για οικογένεια για κάθε ανήλικο παιδί. Αρχικά λάμβαναν 350 ευρώ.
- Έκτακτη ενίσχυση 150 ευρώ και σύνολο 550 ευρώ για οικογένεια που είχε δύο ανήλικα τέκνα. Αρχικά λάμβαναν 400 ευρώ.
- Έκτακτη ενίσχυση 200 ευρώ και σύνολο 650 ευρώ για οικογένεια που είχε τρία ανήλικα τέκνα. Αρχικά λάμβαναν 450 ευρώ.
- Έκτακτη ενίσχυση 250 ευρώ και σύνολο 750 ευρώ για οικογένεια που είχε τέσσερα ανήλικα τέκνα. Αρχικά λάμβαναν 500 ευρώ.
- Έκτακτη ενίσχυση 300 ευρώ και σύνολο 850 ευρώ για οικογένεια που είχε πέντε ή περισσότερα ανήλικα τέκνα. Αρχικά λάμβαναν 550 ευρώ.

Τα έκτακτα αυτά χρηματικά ποσά θα καταβαλλόταν παράλληλα με την αντίστοιχη πληρωμή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος Μαΐου. (ΦΕΚ Τεύχος Β'1655/04.05.2020)

3.3.11 Οικονομική Ενίσχυση των 13 Περιφερειών

Κατανεμήθηκε στις Περιφέρειες της Χώρας, από το λογαριασμό του Υπουργείου Εσωτερικών που τηρούνταν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τον τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι από τις Περιφέρειες» που ανερχόταν σε συνολικό ποσό πέντε

εκατομμυρίων ευρώ. Σκοπός της ενίσχυσης ήταν η προμήθεια υλικών, για την παροχή μέσων προστασίας των εργαζομένων καθώς και λοιπών υπηρεσιών συναφών με την αντιμετώπιση και τη λήψη μέτρων σχετικών με την πρόληψη και τον έλεγχο της εξάπλωσης του covid-19, όπως περιγράφεται στον παρακάτω πίνακα.

(Υπουργείο Εσωτερικών / Δελτίο Τύπου 12.03.2020)

<u>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ</u>	<u>ΑΠΟΔΟΤΕΟ ΠΟΣΟ</u>
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	320.000,00€
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	700.000,00€
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	280.000,00€
ΗΠΕΙΡΟΥ	285.000,00€
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	345.000,00€
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	185.000,00€
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	300.000,00€
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	385.000,00€
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	390.000,00€
ΑΤΤΙΚΗΣ	1.050.000,00€
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	175.000,00€
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	265.000,00€
ΚΡΗΤΗΣ	320.000,00€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5.000.000,00€

3.3.12 myBusinessSupport

Το my Business Support αποτελεί τη νέα ψηφιακή πλατφόρμα που χρησιμοποιεί η Ανεξάρτητη Αρχή των Δημοσίων Εσόδων για την καταχώρηση και παράλληλα την παρακολούθηση των βασικών οικονομικών στοιχείων των εταιρειών που αποτελούν το προφίλ τους.

Σκοπός της πλατφόρμας ήταν η υποστήριξη της αποδοχής αιτήσεων και πληροφοριών σχετικά με την οικονομική ενίσχυση και αποζημίωση των επιχειρήσεων μέσω του συστήματος myAADE.

Δύο διαφορετικές ομάδες εφαρμογών συναντούσαν όσοι εισέρχονταν στη ψηφιακή πλατφόρμα myBusinessSupport. Στην μεν πρώτη, που έχει τίτλο «Τα Έσοδά μου», δηλώνονται από τις επιχειρήσεις τα στοιχεία των εσόδων και των δαπανών τους, προκειμένου να εφαρμοστεί ο μηχανισμός Συνεργασία καθώς και το πρόγραμμα της Επιστρεπτέας Προκαταβολής.

Η δε δεύτερη, που έχει τίτλο «Οι εφαρμογές μου» περιλαμβάνει όλες τις εφαρμογές που έχουν ήδη αναπτυχθεί ή βρίσκονται υπό ανάπτυξη για την υποβολή οικονομικής ενίσχυσης αιτημάτων από τις επιχειρήσεις, (προκαταβολές, αποζημιώσεις ειδικού σκοπού, κάτοχοι τίτλων) και αιτήσεων εξέτασης των εν λόγω αιτήσεων.

3.3.13 Ψηφιακός Μετασχηματισμός (Gov.gr)

Περιγραφή του gov.gr

Το gov.gr είναι η νέα ενιαία ψηφιακή πύλη της δημόσιας διοίκησης για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Περιλαμβάνει υπηρεσίες οργανισμών, οργανώσεων και ανεξάρτητων φορέων που βρίσκονται ήδη στο διαδίκτυο. Οι νέοι ψηφιακές υπηρεσίες, όπως οι δηλώσεις, οι άδειες και οι συνταγές, καθώς και τυχόν νέες ψηφιακές υπηρεσίες που θα προσφερθούν στο μέλλον, θα παρέχονται απευθείας στους πολίτες.

Το gov.gr εξελίσσεται συνεχώς. Στην πρώτη του μορφή, λειτουργεί ως συγκεντρωτικός κατάλογος ψηφιακών υπηρεσιών. Στην πλήρη μορφή του, θα είναι ένα ψηφιακό κέντρο υπηρεσιών που θα εσωκλείει όλα όσα απαιτούνται για συναλλαγές με το δημόσιο τομέα. Είναι ο μοναδικός σύνδεσμος μεταξύ των πολιτών, των επιχειρήσεων και της κυβέρνησης.

Μία παρεμφερής πύλη ήταν και η Εθνική Πύλη για τη Δημόσια Διοίκηση με επωνυμία "Ermis", ξεκινώντας με τη χρηματοδότηση από την Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ (ΚτΠ

ΑΕ) το 2007 και αρχικά προγραμματισμένη να τεθεί σε λειτουργία στα τέλη του 2008. Εν τέλει, παρουσιάστηκε στις 6 Μαΐου 2009.

Πλοήγηση στο gov.gr

Η δομή του είναι ανθρωποκεντρική και ευθυγραμμισμένη με τις ανάγκες των πολιτών και όχι βάσει των διοικητικών δομών των υπουργείων και οργανισμών. Για τη διευκόλυνση της αναζήτησης, η δομή όλων των υπηρεσιών αποτελείται από τρία επίπεδα οργάνωσης και πλοήγησης.

Παραδείγματα

Μερικά παραδείγματα της δομής υπηρεσιών του gov.gr δίνονται παρακάτω:

- Πολίτης-καθημερινότητα → Υπεύθυνη δήλωση και εξουσιοδότηση → Έκδοση
- Εκπαίδευση → Εγγραφή σε σχολείο → Εγγραφές στα Δημόσια ΙΕΚ
- Περιουσία-φορολογία → Φορολογία πολιτών → Αλλαγή στοιχείων μητρώου
- Πολίτης και καθημερινότητα → Μετακινήσεις → Προσωρινή οδηγική άδεια

1^ο Επίπεδο - Κατηγορία

Στο 1^ο επίπεδο, οι υπηρεσίες που παρέχονται χωρίζονται σε 11 μεγάλες κατηγορίες ή ομάδες, που αντιστοιχίζονται σε τομείς της πολιτικής ή θεμάτων που αφορούν τη ζωή των πολιτών, όπως για παράδειγμα την οικογένεια, τις επιχειρήσεις, την εκπαίδευση, την υγεία ή την πρόνοια.

2^ο Επίπεδο - Γεγονός ζωής

Στο 2^ο επίπεδο οι άνωθεν ευρείες κατηγορίες χωρίζονται σε υποκατηγορίες με απώτερο σκοπό τη βέλτιστη οργάνωση των υπηρεσιών. Καθεμιά από τις υποκατηγορίες προχωρεί στην ομαδοποίηση στενών συνδεδεμένων υπηρεσιών για την αντιμετώπιση γεγονότων ζωής και βασικών αναγκών των πολιτών, όπως για παράδειγμα την οικογενειακή κατάσταση, την εγγραφή στο σχολείο και τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας.

3^ο Επίπεδο - Συναλλαγή / Υπηρεσία

Στο 3^ο επίπεδο εμφανίζονται όλες εκείνες οι συναλλαγές και οι υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στο gov.gr, όπως για παράδειγμα η έκδοση αδειών, πιστοποιητικών, οι προσωρινές άδειες οδήγησης και οι δηλώσεις εισοδήματος.

Πέρα από τη δομή με επίκεντρο τον πολίτη, η υπηρεσία διατηρεί επίσης μία κλασική οργάνωση έχοντας ως βάση τους οργανισμούς, τα υπουργεία και συνολικά τις αρχές, η οποία είναι προσβάσιμη στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Η εικόνα δείχνει ένα παράδειγμα πλοήγησης ανά υπουργείο. Όλοι οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν όλες τις διαθέσιμες υπηρεσίες των υπουργείων. Η ομαδοποίηση των υπηρεσιών γίνεται ανά εποπτικό φορέα και φορέα που υπάγεται απευθείας στο υπουργείο.

Προσβασιμότητα στο gov.gr

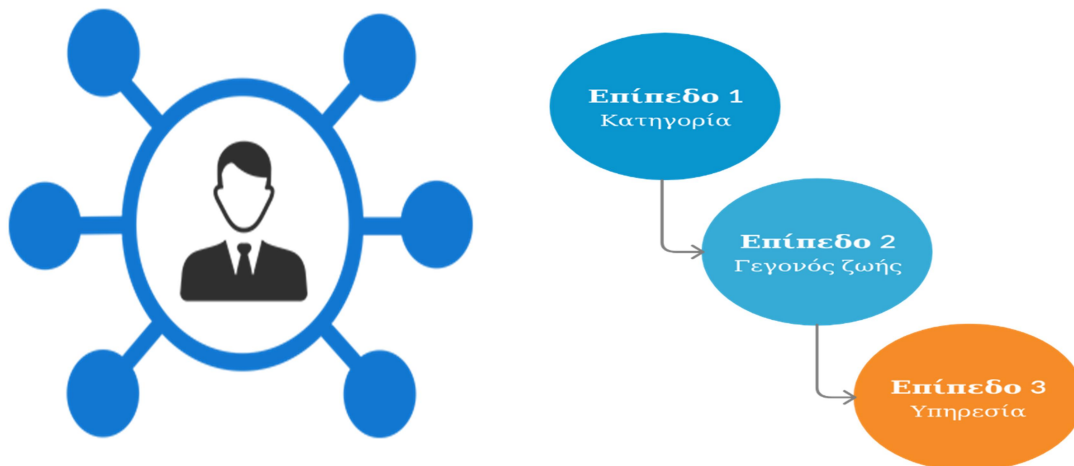
Ο δικτυακός τόπος προσφέρει τη δυνατότητα ρύθμισης ώστε να καταστεί ιδιαίτερα φιλικός σε άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ), υποστηρίζοντας το παγκόσμιο πρότυπο WCAG 2.1 AA. Τα χαρακτηριστικά προσβασιμότητας ενεργοποιούνται χρησιμοποιώντας τα εργαλεία στην κάτω δεξιά γωνία κάθε σελίδας στο gov.gr. Τα εργαλεία προσβασιμότητας προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα χαρακτηριστικών που μπορούν να συνδυαστούν ώστε να ανταποκρίνονται στις εκάστοτε ανάγκες προσβασιμότητας. Κάθε

λειτουργία προσφέρει τη δυνατότητα ρύθμισης για ενεργοποίηση, απενεργοποίηση ή τη δημιουργία ενδιάμεσων τιμών. Αυτό που το καθιστά ιδιαίτερα φιλικό προς το χρήστη, είναι ότι η ρύθμιση αποθηκεύεται αυτόματα και κάθε φορά που αποκτά πρόσβαση ο χρήστης η εφαρμογή τους είναι αυτόματη.

3.3.14 Ιστοσελίδα covid19.gov.gr

Η ελληνική κυβέρνηση επέπτευε συνεχώς την εξάπλωση της επιδημίας του κορονοϊού και με τη συμβουλή των εμπειρογνομώνων, έπαιρνε αυστηρά μέτρα για τον έλεγχο της εξάπλωσης του ιού στην Ελλάδα. Ο στόχος ήταν τριπλός. Ο έλεγχος της εξάπλωσης του ιού Covid-19, η διατήρηση σε λειτουργία του συστήματος υγείας και η περαιτέρω ενίσχυσή του και τέλος η στήριξη της οικονομίας και του εργατικού δυναμικού.

Από αυτή την πλατφόρμα, όλοι ενημερώθηκαν για το σύνολο των μέτρων που είχαν ήδη ληφθεί και επρόκειτο να ληφθούν μέχρι να περάσει η κρίση. Όλα τα μέτρα με σκοπό την πρόληψη που έχει λάβει η ελληνική κυβέρνηση με σκοπό την καταπολέμηση της πανδημίας. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες, εκπαιδευτικά ιδρύματα, καθηγητές, λέκτορες, μαθητές, φοιτητές, απομακρυσμένη εκπαίδευση. Όλα όσα σχετίζονται με τις σχέσεις κράτους-πολίτη. Η ψηφιακή διακυβέρνηση, το Υπουργείο Εσωτερικών. Όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τις δημόσιες συγκοινωνίες, τα αεροδρόμια, τις πτήσεις, τους επαναπατρισμούς, τους απόδημους Έλληνες, την απαγόρευση κυκλοφορίας. Πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, ψηφιακές εργασίες και παροχές σε παιδιά που βρίσκονταν σε κατ'οίκον περιορισμό λόγω καραντίνας, προτάσεις ψυχολογικής υποστήριξης για τους πολίτες.

Συγκεντρωτικοί πίνακες οικονομικών μέτρων στήριξης με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας

Οι πίνακες έχουν αναρτηθεί σε μορφή pdf στο site της Καθημερινής, kathimerini.gr

Μέτρα στήριξης επιχειρήσεων και εργαζομένων					
Κλειστές Επιχειρήσεις					
Εισόδημα, μισθοί & επιδόματα	Τραπεζικός δανεισμός & Ρευστότητα	Ασφαλιστικές, φορολογικές υποχρεώσεις & οφειλές ληξιπρόθεσμες	Εργασιακή ευελιξία	Τρίτοι παράγοντες κόστους	Δικαιούχοι & εκτίμηση κόστους
	Διευρυμένο πλαίσιο χρηματοδότησης, υπό τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής, με εκτεταμένο χρονικό ορίζοντα αποπληρωμής και περίοδο χάριτος, για όλες τις επιχειρήσεις που πλήττονται δραστικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορονοϊού, συνολικού ύψους ενός δις. ευρώ	Αναστολή φορολογικών πληρωμών (ΦΠΑ, δόσεις ρυθμίσεων σε βεβαιωμένες οφειλές και βεβαιωμένες οφειλές ΔΟΥ) Τετράμηνη αναστολή σε ασφαλιστικές υποχρεώσεις για επιχειρήσεις που υποχρεωτικά διέκοψαν τη δραστηριότητά τους λόγω Covid		Καταβολή μέρους του μισθώματος (60%) για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο του επαγγελματικού ακινήτου	Συνολικά σε 249.474 ιδιωτικές επιχειρήσεις έχει ανασταλεί η λειτουργία τους
	Μέσω του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου διατέθηκαν 1,8 δις ευρώ	Δίνεται η δυνατότητα, για τις ίδιες επιχειρήσεις, της αναστολής πληρωμών για δόσεις ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής βεβαιωμένων οφειλών, πληρωμών των ρυθμίσεων προς τα ταμεία ασφάλισης			
	Αναστολή πληρωμών χρεολυσίων δανείων έως το Σεπτέμβριο για συνεπείς επιχειρήσεις	Αποπληρωμή όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, επιστρέφοντας τα ποσά των υπό έλεγχο υποθέσεων, έως 30.000€			
	Χρηματοδότηση επιχειρήσεων μέσω εγγυήσεων και Ευρωπαϊκών κεφαλαίων : α) Υλοποίηση εγγυοδοτικού μηχανισμού σε συνεννόηση με την ΕΕ για χορηγήσεις δανείων κεφαλαίων κίνησης σε ΜΜΕ β) Χορήγηση ρευστότητας από την (ΕτΕ) για τη χορήγηση νέων επιχειρηματικών δανείων ύψους 2 δις γ) Δημιουργία μηχανισμού εγγυήσεων για επενδυτικά δάνεια έως 500 εκατομμύρια δ) Αύξηση των πόρων του Ταμείου Επιχειρηματικότητας της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας κατά 250 εκ για τη χορήγηση νέων δανείων σε επιχειρήσεις που πλήττονται με επιδότηση 100% του επιτοκίου για 2 χρόνια	Έκπτωση 25% στις φορολογικές (εκτός ΦΠΑ) και ασφαλιστικές υποχρεώσεις, εφόσον καταβληθούν στην προβλεπόμενη ημερομηνία, για εργαζόμενους κλειστών επιχειρήσεων, καθώς και για εταιρίες και ελεύθερους επαγγελματίες που πλήττονται από την κρίση			
	Αναστολή επιταγών κατά 75 μέρες				

Μέτρα στήριξης επιχειρήσεων και εργαζομένων

Ανοιχτές επιχειρήσεις					
Εισόδημα, μισθοί & επιδόματα	Τραπεζικός δανεισμός & Ρευστότητα	Ασφαλιστικές, φορολογικές υποχρεώσεις & οφειλές ληξιπρόθεσμες	Εργασιακή ευελιξία	Τρίτοι παράγοντες κόστους	Δικαιούχοι & εκτίμηση κόστους
<p>Πρόγραμμα τηλεκατάρτισης ελεύθερων επαγγελματιών επιστημονικού κλάδου (δικηγόροι, γιατροί, μηχανικοί, οικονομολόγοι, λογιστές, εκπαιδευτικοί, ερευνητές) με voucher αξίας 600€ Απρίλιος-Μάιος</p>	<p>Διευρυμένο πλαίσιο χρηματοδότησης, υπό τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής, με εκτεταμένο χρονικό ορίζοντα αποπληρωμής και περίοδο χάριτος, για όλες τις επιχειρήσεις που πλήττονται δραστικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορονοϊού, συνολικού ύψους 1 δις ευρώ</p>	<p>Αναστολή καταβολής ασφαλιστικών εισφορών μηνός Φεβρουαρίου, για 3 μήνες, χωρίς τόκους και προσαυξήσεις σε μισθωτούς επιχειρήσεων που πλήττονται</p>	<p>Δυνατότητα υπαγωγής σε καθεστώς αναστολής εργασίας των εργαζομένων σε επιχειρήσεις που πλήττονται και μειώνεται σημαντικά ο τζίρος τους. Στο τέλος της περιόδου αναστολής της σύμβασης εργασίας, ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος στη διατήρηση του ίδιου αριθμού θέσεων εργασίας για ίδιο χρονικό διάστημα όσο και η χρήση του μέτρου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας</p>		<p>166.00 vouchers προγράμματος τηλεκατάρτισης</p>
	<p>Διάθεση 1,8 δις μέσα από το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο</p>	<p>Αναστολή καταβολής ρυθμισμένων οφειλών σε ασφαλιστικά ταμεία για 3 μήνες για όλες τις επιχειρήσεις που πλήττονται</p>	<p>Πρόβλεψη λειτουργίας επιχειρήσεων με προσωπικό ασφαλούς λειτουργίας με ρήτρα διατήρησης των θέσεων εργασίας</p>		<p>595.395 επιχειρήσεις επηρεάζονται δραστικά από τις επιπτώσεις του κορονοϊού</p>
	<p>Αναστολή πληρωμών χρεολυσίων δανείων έως το Σεπτέμβριο για συνεπείς επιχειρήσεις</p>	<p>Άμεση αποπληρωμή όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, επιστρέφοντας τα ποσά όλων των υπό έλεγχο υποθέσεων, ύψους έως 30.000€</p>	<p>Επέκταση λειτουργίας super market & φαρμακείων και τις Κυριακές</p>		
	<p>Χρηματοδότηση επιχειρήσεων μέσω εγγυήσεων και Ευρωπαϊκών κεφαλαίων Α) Εφαρμογή καθεστώτος εγγυήσεων για δάνεια κεφαλαίου κίνησης έως 3 δις προς τις ΜΜΕ στο πλαίσιο συμφωνίας με την ΕΕ Β) Χορήγηση ρευστότητας από την ΕτΕ για τη χορήγηση νέων επιχειρηματικών δανείων ύψους 2 δις Γ) Δημιουργία εγγυοδοτικού μηχανισμού σε συνεργασία με την ΕτΕ για δάνεια επενδύσεων</p>	<p>Έκπτωση 25% στις φορολογικές (εκτός ΦΠΑ) και ασφαλιστικές υποχρεώσεις, εφόσον καταβληθούν στην προβλεπόμενη ημερομηνία, για εργαζόμενους κλειστών επιχειρήσεων, καθώς και για εταιρίες και ελεύθερους επαγγελματίες που πλήττονται από την κρίση.</p>			
		<p>Αναστολή επιταγών κατά 75 ημέρες</p>			

Μέτρα στήριξης επιχειρήσεων και εργαζομένων

Εργαζόμενοι σε κλειστές επιχειρήσεις

Εισόδημα, μισθοί & επιδόματα	Τραπεζικός δανεισμός & Ρευστότητα	Ασφαλιστικές, φορολογικές υποχρεώσεις & οφειλές ληξιπρόθεσμες	Εργασιακή ευελιξία	Τρίτοι παράγοντες κόστους	Δικαιούχοι & εκτίμηση κόστους
Επίδομα 800 ευρώ	Αναστολή δόσεων δανείων για 3 μήνες	Κάλυψη των ασφαλιστικών κρατήσεων από το κράτος		Καταβολή του 60% του μισθώματος του ακινήτου που ενοικιάζουν και αφορά στην 1 ^η κατοικία	
Μείωση ΦΠΑ σε αντισηπτικά, σαπούνια, και μάσκες από 24% σε 6%		Άμεση αποπληρωμή όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, επιστρέφοντας τα ποσά όλων των υπό έλεγχο υποθέσεων, ύψους έως 30.000 ευρώ			
Προπληρωμένες κάρτες για αγορά προϊόντων από super market αξίας 90€ για το διάστημα από 11/03/2020 έως 04/05/2020 ως εναλλακτική χρήση των σχολικών γευμάτων		Έκπτωση 25% στις φορολογικές (εκτός ΦΠΑ) και ασφαλιστικές υποχρεώσεις, εφόσον καταβληθούν στην προβλεπόμενη ημερομηνία, για εργαζόμενους κλειστών επιχειρήσεων, καθώς και για εταιρίες και ελεύθερους επαγγελματίες που πλήττονται από την κρίση			100.000 παιδιά
		Αναστολή της καταβολής της φορολογικής υποχρέωσης του Μαρτίου για τέσσερις μήνες, για τους εργαζόμενους των οποίων οι συμβάσεις εργασίας έχουν ανασταλεί προσωρινά λόγω της αναστολής της λειτουργίας της επιχείρησης με εντολή του κράτους.			

Μέτρα στήριξης επιχειρήσεων και εργαζόμενων					
Εργαζόμενοι σε ανοιχτές επιχειρήσεις					
Εισόδημα, μισθοί & επιδόματα	Τραπεζικός δανεισμός & Ρευστότητα	Ασφαλιστικές, φορολογικές υποχρεώσεις & οφειλές ληξιπρόθεσμες	Εργασιακή ευελιξία	Τρίτοι παράγοντες κόστους	Δικαιούχοι & εκτίμηση κόστους
Επίδομα 800 ευρώ σε όσους τελούν σε καθεστώς αναστολής της σύμβασης εργασίας τους	Οι δόσεις του δανείου για όσους είναι επιλέξιμοι για πληρωμές οχτακόσια ευρώ αναστέλλονται για τρεις μήνες	Συμμετοχή του κράτους στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης των προσώπων που δικαιούνταν επίδομα οχτακοσίων ευρώ	Δυνατότητα υπαγωγής σε καθεστώς αναστολής εργασίας των εργαζόμενων σε επιχειρήσεις που πλήττονται και μειώνεται σημαντικά ο τζίρος τους		909.794 εργαζόμενοι και ελεύθεροι επαγγελματίες επηρεάστηκαν από τον κορονοϊό, με απώλειες που ανέρχονται περίπου στα 2 δις
Μείωση ΦΠΑ σε αντισηπτικά, σαπούνια, και μάσκες από 24% σε 6%		Άμεση αποπληρωμή όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, επιστρέφοντας τα ποσά όλων των υπό έλεγχο υποθέσεων ύψους έως και 30.000 ευρώ	Ρητή απαγόρευση απόλυσης εργαζομένου σε επιχειρήσεις των οποίων οι δραστηριότητες έχουν ανασταλεί με εντολή δημόσιας αρχής και οι οποίες θα θεωρούνταν άκυρες σε περίπτωση τέτοιας αναστολής		
Προπληρωμένες κάρτες για αγορά προϊόντων από super market αξίας 90€ για το διάστημα από 11/03/2020 έως 04/05/2020 ως εναλλακτική χρήση των σχολικών γευμάτων		Έκπτωση 25% στις φορολογικές (εκτός ΦΠΑ) και ασφαλιστικές υποχρεώσεις, εφόσον καταβληθούν στην προβλεπόμενη ημερομηνία, για εργαζόμενους κλειστών επιχειρήσεων, καθώς και για εταιρίες και ελεύθερους επαγγελματίες που πλήττονται από την κρίση			100.000 παιδιά

Μέτρα στήριξης επιχειρήσεων και εργαζομένων					
Ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι και ατομικές επιχειρήσεις έως 5 άτομα (που πλήττονται από την κρίση)					
Εισόδημα, μισθοί & επιδόματα	Τραπεζικός δανεισμός & Ρευστότητα	Ασφαλιστικές, φορολογικές υποχρεώσεις & οφειλές ληξιπρόθεσμες	Εργασιακή ευελιξία	Τρίτοι παράγοντες κόστους	Δικαιούχοι & εκτίμηση κόστους
Επίδομα 800 ευρώ (δεν αφορά επιστήμονες)		Τετράμηνη αναβολή των φορολογικών υποχρεώσεων με ημερομηνία Μαρτίου			166.000 vouchers προγράμματος τηλεκατάρτισης
Πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκατό ωρών για ελεύθερους επαγγελματίες στον επιστημονικό τομέα (δικηγόρους, γιατρούς, μηχανικούς, οικονομολόγους, λογιστές, εκπαιδευτικούς, ερευνητές) με voucher αξίας 600€ για Απρίλιο και Μάιο		Αναστέλλεται η πληρωμή ασφαλιστικών εισφορών μηνός Φεβρουαρίου και Μαρτίου. Η εξόφληση θα γίνει τμηματικά σε 4 μηνιαίες δόσεις από 01/09/2020			
		Αναστολή καταβολής δόσεων ενεργών ρυθμίσεων με υποχρέωση καταβολής για την περίοδο 01/03 έως 31/05			
		Μείωση κατά 25% των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών Φεβρουαρίου-Μαρτίου εφόσον εξοφληθούν στην προβλεπόμενη ημερομηνία			
		Όλες οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις πρέπει να εξοφληθούν άμεσα και το ποσό όλων των υποθέσεων υπό διαχείριση να επιστραφεί μέχρι και τις 30.000€			

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα γίνει αναλυτική περιγραφή αναφορικά με την έρευνα. Τι ορίζεται ως έρευνα αρχικά, ποιοι είναι οι στόχοι, τα κίνητρα διεξαγωγής της, οι τύποι που υπάρχουν, η σημασία της, οι μεθοδολογίες έρευνας καθώς και ολόκληρη η διαδικασία διεξαγωγής της.

4.1 Έννοια της έρευνας

Μεθοδολογία έρευνας είναι η επιστημονική και συστηματική αναζήτηση κατάλληλων πληροφοριών για ένα συγκεκριμένο θέμα. Πιο συγκεκριμένα θα μπορούσε να οριστεί ως μία επιστημονική διερεύνηση. Το λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας (*Μπαμπινιώτης Γ. 1998*) ορίζει την έννοια της έρευνας ως «συστηματική έρευνα για την επιβεβαίωση, τον εμπλουτισμό ή την ανακάλυψη νέων στοιχείων».

Ομολογουμένως πρόκειται για ένα ταξίδι ανακάλυψης. Σε όλους τους ανθρώπους υπάρχει το ένστικτο της έρευνας όταν έρχονται αντιμέτωποι με το άγνωστο, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό. Το άγνωστο είναι που δημιουργεί το αίσθημα της απορίας και αυτή είναι η κινητήριος δύναμη στην εξερεύνηση σε βάθος και την προσπάθεια κατανόησης. Η ενέργεια αυτή, είναι η μητέρα της γνώσης η οποία ‘σπρώχνει’ τον άνθρωπο πάντα ένα βήμα παραπέρα.

Έρευνα σημαίνει ορισμός ή επαναπροσδιορισμός ενός προβλήματος, διατύπωση μιας υπόθεσης και προτάσεις για λύση. Είναι η συλλογή, η οργάνωση και η αξιολόγηση δεδομένων, που πρέπει να επικυρωθούν. Πρέπει να διεξαχθεί ενδελεχής έλεγχος για να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα είναι σύμφωνα με την υπόθεση. Ως εκ τούτου, η έρευνα είναι μία πρωτότυπη συμβολή στην ανάπτυξη ενός υπάρχοντος σώματος γνώσεων. Φυσικά αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την παρατήρηση και τη σύγκριση.

Συμπερασματικά, η έρευνα είναι η διερεύνηση της γνώσης μέσω αντικειμενικών και συστηματικών μεθόδων με σκοπό την εξεύρεση λύσεων σε προβλήματα. Ως εκ τούτου, αποτελεί μία από τις σημαντικότερες μεθόδους για την επίτευξη στόχων. Επομένως, ο όρος έρευνα αναφέρεται σε μία συστηματική μέθοδο που αποτελείται από την επεξεργασία ενός προβλήματος και την ανακάλυψη μίας λύσης. Διατυπώνεται μία υπόθεση, συλλέγονται γεγονότα και δεδομένα, αναλύονται και επιτυγχάνεται η λύση του προβλήματος.

4.2 Βασικοί στόχοι έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι η έκδοση απαντήσεων γύρω από επιστημονικά τεκμηριωμένα ερωτήματα. Ο κύριος σκοπός μιας έρευνας είναι να ανακαλύψει κρυμμένες ή ακόμη ανεξερεύνητες αλήθειες. Αν και κάθε έρευνα έχει τους δικούς της ειδικούς στόχους, οι στόχοι της έρευνας μπορούν να χωριστούν σε διάφορες γενικές κατηγορίες. Ως εκ τούτου, κάθε ερευνητής πρέπει :

- Να εξοικειωθεί με ένα φαινόμενο ή να αποκτήσει νέες γνώσεις σε αυτό (*διερευνητικές μελέτες ή τυποποιημένες ερευνητικές μελέτες*).
- Να απεικονίσει με ακρίβεια τα χαρακτηριστικά ενός συγκεκριμένου ατόμου, μίας κατάστασης ή μίας ομάδας (*περιγραφικές μελέτες*).
- Να προσδιορίσει τη συχνότητα με την οποία σύμφωνα με την οποία γίνεται κάτι ή με την οποία κάτι σχετίζεται με κάτι άλλο (*διαγνωστικές έρευνες*).

- Να δοκιμάσει μία υπόθεση αιτιώδους σχέσης μεταξύ μεταβλητών (μελέτες δοκιμής υποθέσεων).

4.3 Πιθανά κίνητρα διεξαγωγής έρευνας

Τα πιθανά κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας ή την ενασχόληση με τον ερευνητικό τομέα περιλαμβάνουν :

- Επιθυμία απόκτησης πτυχίου σε συγκεκριμένο ακαδημαϊκό κλάδο και τα οφέλη που συνδέονται με αυτό.
- Η επιθυμία επίλυσης άλυτων προβλημάτων, δηλαδή το ενδιαφέρον για πρακτικά προβλήματα, έχει αποδειχθεί ότι παρακινεί την έρευνα.
- Θέληση για διαμοιρασμό της πνευματικής χαράς της δημιουργικής εργασίας.
- Επιθυμία συνεισφοράς στην κοινωνία.

Οι ανωτέρω, είναι μόνο μερικοί εκ των παραγόντων για τη διεξαγωγή μίας έρευνας. Άλλοι παράγοντες, όπως οι κυβερνητικές οδηγίες, οι συνθήκες απασχόλησης, η περιέργεια και η επιθυμία για γνώση, η επιθυμία κατανόησης αιτιακών σχέσεων, η κοινωνική σκέψη, μπορούν επίσης να παρακινήσουν ή μερικές φορές ακόμη και να αναγκάσουν τους ερευνητές στο να προχωρήσουν σε μία ερευνητική διεξαγωγή.

4.4 Βασικοί τύποι έρευνας

Παρακάτω αναλύονται οι πιο βασικοί τύποι έρευνας.

Περιγραφική

Η περιγραφική έρευνα περιλαμβάνει διάφορους τύπους ερευνών και διερευνητικών μελετών. Η περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης είναι για την περιγραφική έρευνα ο κύριος σκοπός. Στις περιγραφικές ερευνητικές μελέτες, ο όρος **Ex post facto research** χρησιμοποιείται συχνά στα πλαίσια των κοινωνικών επιστημών και στην επιχειρηματική έρευνα. Το κύριο χαρακτηριστικό αυτής της μεθόδου είναι ότι πολλές από τις μεταβλητές δεν μπορούν να ελεγχθούν από τον ερευνητή. Πολλές εκ των υστέρων έρευνες χρησιμοποιούνται για περιγραφικές μελέτες που επιχειρούν να μετρήσουν στοιχεία, όπως για παράδειγμα η συχνότητα αγορών ή οι προτιμήσεις. Η εκ των υστέρων έρευνα περιλαμβάνει επίσης προσπάθειες εύρεσης αιτιών ακόμη και όταν ο ερευνητής δεν έχει τον έλεγχο των μεταβλητών. Οι ερευνητικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην περιγραφική έρευνα είναι όλων των ειδών, συμπεριλαμβανομένων των συγκριτικών και συσχετιστικών μεθόδων.

Αναλυτική

Σε αντιπαράβολή με την περιγραφική έρευνα, η αναλυτική απαιτεί από τον ερευνητή να χρησιμοποιήσει γεγονότα και πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμα και να τα αναλύσει, προκειμένου να αξιολογήσει το υλικό της έρευνας.

Εφαρμοσμένη

Στόχος της εφαρμοσμένης έρευνας είναι η εξεύρεση λύσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία, η βιομηχανία ή οι επιχειρηματικοί οργανισμοί. Αναλύει ένα συγκεκριμένο κοινωνικό ή επιχειρηματικό πρόβλημα με σκοπό να καταλήξει σε ένα συγκεκριμένο συμπέρασμα. Ερευνά και εντοπίζει κοινωνικές, οικονομικές ή πολιτικές τάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν ένα συγκεκριμένο τμήμα. Η έρευνα αγοράς και η αξιολόγηση είναι παραδείγματα εφαρμοσμένης

έρευνας. Συνεπώς, ο κεντρικός στόχος της εφαρμοσμένης έρευνας είναι η εξεύρεση λύσεων σε πρακτικά προβλήματα.

Θεμελιώδης

Η θεμελιώδης ή (βασική) έρευνα, αναφορικά με την εφαρμοσμένη, αφορά κυρίως τις γενικεύσεις και τη διατύπωση μιας θεωρίας. Η έρευνα σχετικά με κάποιο φυσικό φαινόμενο ή σε σχέση με απλά μαθηματικά είναι παραδείγματα θεμελιώδους έρευνας. Ομοίως, οι ερευνητικές μελέτες που σχετίζονται με την ανθρώπινη συμπεριφορά με σκοπό την ανάλυση της ανθρώπινης συμπεριφοράς αποτελούν επίσης παραδείγματα θεμελιώδους έρευνας. Έτσι, η βασική έρευνα κατευθύνεται προς την εύρεση πληροφοριών που έχουν μία ευρεία βάση εφαρμογών και προστίθεται στο ήδη υπάρχον οργανωμένο σώμα επιστημονικής γνώσης.

Ποσοτική

Η μέτρηση ποσοτήτων και μεγεθών είναι το σημείο αναφοράς για τη διεξαγωγή μίας ποσοτικής έρευνας. Εφαρμόζεται σε φαινόμενα που μπορούν να εκφραστούν ποσοτικά (Κορρές,2013).

Ποιοτική

Αντίθετα της ποσοτικής έρευνας, η ποιοτική αφορά ποιοτικά φαινόμενα, φαινόμενα δηλαδή που σχετίζονται με την ποιότητα ή το είδος. Η ποιοτική έρευνα αποτελεί αντικείμενο της μελέτης των ποιοτικών χαρακτηριστικών, αν κάποιος για παράδειγμα ενδιαφέρεται να διερευνήσει τους λόγους της ανθρώπινης συμπεριφοράς, γιατί οι άνθρωποι δηλαδή σκέφτονται ή κάνουν ορισμένα πράγματα. Πρόκειται για ένα σημαντικό είδος ποιοτικής έρευνας, το οποίο είναι γνωστό και ως 'έρευνα κινήτρων'. Αυτός ο τύπος έρευνας αποσκοπεί στην ανακάλυψη βαθύτερων κινήτρων και επιθυμιών. Άλλες μέθοδοι για αυτό το είδος περιλαμβάνουν τη σύνδεση λέξεων και τη συμπλήρωση φράσεων.

Σε αυτές περιλαμβάνονται οι έρευνες στάσης ή γνώμης, δηλαδή έρευνες που αποσκοπούν στο να μάθουν πώς αισθάνονται και σκέφτονται οι άνθρωποι για ένα και μόνο συγκεκριμένο ερώτημα. Είναι ιδιαίτερα σημαντική στις επιστήμες της συμπεριφοράς μιας και ως βασικό στόχο έχει την ανακάλυψη των κινήτρων που διέπουν την ανθρώπινη συμπεριφορά. Μέσω αυτής της έρευνας μπορούμε να κάνουμε τους ανθρώπους να συμπεριφέρονται με συγκεκριμένους τρόπους και να ανακαλύψουμε τι παρακινεί τους ανθρώπους να συμπεριφέρονται με ορισμένους τρόπους και εάν τους αρέσουν ή δεν τους αρέσουν ορισμένα πράγματα.

Ωστόσο, η εφαρμογή της ποιοτικής έρευνας στην πράξη είναι ένα σχετικά δύσκολο έργο και επομένως, θα πρέπει να ζητείται καθοδήγηση από ψυχολόγους στη διάρκεια που διεξάγεται μία τέτοια έρευνα.

Εννοιολογική

Η εννοιολογική έρευνα είναι η μελέτη αφηρημένων ιδεών και θεωριών. Χρησιμοποιείται γενικά από φιλοσόφους και στοχαστές με σκοπό να αναπτύξουν νέες έννοιες ή να επανεξετάσουν τις υπάρχουσες.

Εμπειρική

Η εμπειρική έρευνα αντίθετα, βασίζεται αποκλειστικά στην εμπειρία και την παρατήρηση, σε σύγκριση με την εννοιολογική έρευνα. Αποτελεί μία έρευνα που βασίζεται σε δεδομένα και καταλήγει σε επαληθεύσιμα συμπεράσματα μέσω παρατήρησης ή πειραματισμού.

Αναφέρεται επίσης ως πειραματική έρευνα. Αρχικά σε μία τέτοια έρευνα, κύριο μέλημα του ερευνητή πρέπει να είναι η σύλληψη των γεγονότων από τις ρίζες τους και η εξέταση υποθετικών ζητημάτων ή να κάνει εικασίες για πιθανά αποτελέσματα. Δεύτερον, να αποσπάσει όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία (δεδομένα) αποδεικνύοντας ή διαψεύδοντας την υπόθεση ή τα στοιχεία.

Στη συνέχεια, διεξάγουν ένα πειραματικό σχεδιασμό στον οποίο πιστεύουν ότι μπορούν να αποδείξουν την υπόθεσή τους χειραγωγώντας τους συμμετέχοντες στη διεξαγωγή του πειράματος για να λάβουν τις επιθυμητές πληροφορίες. Χαρακτηριστικό τέτοιων μελετών είναι ο έλεγχος των υπό μελέτη μεταβλητών από τον πειραματιστή και ο σκόπιμος χειρισμός των υπό μελέτη μεταβλητών. Η εμπειρική είναι κατάλληλη έρευνα όταν αναζητούνται αποδείξεις ότι μια μεταβλητή έχει κάποια επίδραση σε μια άλλη μεταβλητή.

Συνδυασμοί τύπων έρευνας

Όλες οι άλλες μορφές έρευνας αποτελούν παραλλαγές μίας ή περισσότερων από τις παραπάνω προσεγγίσεις, με βάση τον σκοπό της έρευνας, το περιβάλλον στο οποίο διεξάγεται η έρευνα ή άλλους παρόμοιους παράγοντες. Όσον αφορά το χρόνο, μπορεί κανείς να εξετάσει αν πρόκειται για μία μόνο έρευνα ή για μία διαχρονική. Επιπλέον, οι έρευνες δύναται να έχουν τη μορφή προσομοίωσης. Μπορούν επίσης να αναφέρονται ως κλινικές ή διαγνωστικές έρευνες. Τέτοιες έρευνες συνήθως εμβαθύνουν στα αίτια του πράγματος ή του γεγονότος που μας ενδιαφέρει, χρησιμοποιώντας πολύ μικρά δείγματα και πολύ σε βάθος συστήματα συλλογής ερευνών.

Ορισμένες έρευνες είναι διερευνητικές, ενώ άλλες είναι τυποποιημένες. Σκοπός των διερευνητικών ερευνών είναι η ανάπτυξη υποθέσεων πέραν της δοκιμής τους, ενώ οι τυποποιημένες έρευνες έχουν μία ουσιαστική δομή και ελέγχουν μια συγκεκριμένη υπόθεση. Η ιστορική έρευνα είναι η μελέτη γεγονότων και ιδεών του παρελθόντος με τη χρήση ιστορικών πηγών, όπως έγγραφα και αντικείμενα.

Τέλος, η έρευνα μπορεί να χαρακτηριστεί ως προσανατολισμένη σε συμπεράσματα και προσανατολισμένη σε αποφάσεις. Κατά τη διεξαγωγή έρευνας προσανατολισμένης σε συμπεράσματα, οι ερευνητές έχουν τη δυνατότητα να αποτυπώσουν την έρευνά τους κατά βούληση και να την επανασχεδιάσουν καθώς η έρευνα προχωρά και να συλλάβουν τα δεδομένα όπως επιθυμούν. Η έρευνα προσανατολισμένη στη λήψη αποφάσεων απαιτεί πάντα έναν υπεύθυνο λήψης αποφάσεων. Χρειάζεται ένας υπεύθυνος λήπτης αποφάσεων, οπότε ο ερευνητής δεν έχει την ελευθερία της διεξαγωγής έρευνας βάσει της δικής του οπτικής. Η έρευνα στον επιχειρηματικό τομέα είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα έρευνας προσανατολισμένης στις αποφάσεις.

4.5 Ερευνητικές προσεγγίσεις

Η παραπάνω περιγραφή των βασικών τύπων έρευνας αναδεικνύει το γεγονός ότι υπάρχουν δύο βασικές προσεγγίσεις στην έρευνα, η ποσοτική και η ποιοτική. Η πρώτη είναι η προσέγγιση όπου τα δεδομένα παράγονται με ποσοτική μορφή και αναλύονται με άκαμπτο και αυστηρό τρόπο.

Η ποσοτική προσέγγιση υποδιαιρείται περαιτέρω σε συμπερασματική, πειραματική και προσομοίωση. Σκοπός της συμπερασματικής προσέγγισης στην έρευνα είναι η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων για τη συλλογή χαρακτηριστικών και σχέσεων (μοτίβων) του

πληθυσμού προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα. Αυτό έχει συνήθως επιπτώσεις στην έρευνα όπου ένα δείγμα του πληθυσμού εξετάζεται, ερευνάται ή παρατηρείται για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών του. Κύριο χαρακτηριστικό της πειραματικής προσέγγισης είναι ο μεγαλύτερος έλεγχος του ερευνητικού περιβάλλοντος, στην προκειμένη περίπτωση με το χειρισμό ορισμένων μεταβλητών και την παρατήρηση των επιπτώσεών τους σε άλλες μεταβλητές. Στην προσέγγιση προσομοίωσης, δημιουργείται ένα τεχνητό περιβάλλον μέσα από το οποίο είναι εφικτό να παραχθούν σχετικά δεδομένα και σχετικές πληροφορίες. Επιτρέπεται δηλαδή να παρατηρηθεί η δυναμική συμπεριφορά του συστήματος (ή των υποσυστημάτων του) υπό ελεγχόμενες συνθήκες. Οι προσεγγίσεις προσομοίωσης είναι επίσης χρήσιμες στη δημιουργία μοντέλων για την κατανόηση μελλοντικών καταστάσεων.

Οι ποιοτικές προσεγγίσεις ασχολούνται με υποκειμενικές αξιολογήσεις στάσεων, απόψεων και συμπεριφορών. Η έρευνα σε αυτό το πλαίσιο είναι συνάρτηση των γνώσεων και των εντυπώσεων του ερευνητή. Τέτοιες ερευνητικές προσεγγίσεις παράγουν αποτελέσματα σε μη ποσοτικές μορφές ή σε μορφές που δεν υπόκεινται σε αυστηρή ποσοτική ανάλυση. Συνήθως χρησιμοποιούνται ομαδικές συνεντεύξεις, τεχνικές διαλογής και τεχνικές συνεντεύξεων σε βάθος. Όλες αυτές αναλύονται με μεγαλύτερη λεπτομέρεια στα επόμενα κεφάλαια.

4.6 Σημασία της έρευνας

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η πρόοδος επιτυγχάνεται μέσω της έρευνας και αντιστρόφως, ότι ο αυξημένος ρυθμός έρευνας καθιστά δυνατή την πρόοδο. Η έρευνα ενσωματώνει την επιστημονική και επαγωγική σκέψη και προάγει τη λογική σκέψη και οργάνωση. Στη σύγχρονη εποχή, ο ρόλος της έρευνας σε διάφορους τομείς της οικονομίας έχει αυξηθεί σημαντικά, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις είτε για την οικονομία στο σύνολό της. Καθώς οι επιχειρήσεις και η δημόσια διοίκηση γίνονται ολοένα και πιο πολύπλοκες, αυξάνεται παράλληλα και η έμφαση στην προσοχή στη χρήση της έρευνας για την επίλυση σημαντικών προβλημάτων.

Η έρευνα αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία. Η έρευνα αποτελεί τη βάση για όλες σχεδόν τις κυβερνητικές πολιτικές στο οικονομικό μας σύστημα. Για παράδειγμα, οι κυβερνητικοί προϋπολογισμοί βασίζονται σε μια ανάλυση των αναγκών και των επιθυμιών του πληθυσμού και στη διαθεσιμότητα των εσόδων ώστε να μπορέσουν να ικανοποιηθούν αυτές οι ανάγκες. Μέσω της έρευνας μπορούμε να αναπτύξουμε εναλλακτικές πολιτικές και να εξετάσουμε τις συνέπειες της καθεμιάς. Η λήψη αποφάσεων μπορεί να μην αποτελεί μέρος της έρευνας, αλλά σίγουρα διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Οι κυβερνήσεις πρέπει επίσης να καταρτίσουν ερευνητικά προγράμματα για την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων που υπάρχουν στις χώρες τους. Τα περισσότερα εκ των οποίων πρέπει να σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την οικονομική κατάσταση. Για παράδειγμα, η κατάσταση των αγροτών, τα προβλήματα των μεγάλων και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι συνθήκες εργασίας, οι συνδικαλιστικές δραστηριότητες και τα ζητήματα διανομής, καθώς και η κλίμακα και η φύση των αμυντικών υπηρεσιών είναι επίσης θέματα που πρέπει να διερευνηθούν. Συνεπώς, η έρευνα είναι απαραίτητη όσον αφορά την κατανομή των κρατικών πόρων. Για την εκτέλεση αυτού του έργου, οι περισσότερες κυβερνήσεις διαθέτουν μεγάλο προσωπικό τεχνικών και εμπειρογνομόνων έρευνας. Στο πλαίσιο των κυβερνήσεων, η έρευνα ως μέσο οικονομικής πολιτικής έχει τρία στάδια:

- Τη διερεύνηση της οικονομικής δομής μέσω συνεχούς συλλογής δεδομένων
- Τη διάγνωση των γεγονότων που λαμβάνουν χώρα και την περαιτέρω ανάλυση όλων των δυνάμεων από όπου αποτελούνται
- Την πρόγνωση, δηλαδή την πρόβλεψη μελλοντικών εξελίξεων

Όλα αυτά βοηθούν σημαντικά όσους εργάζονται σε επιχειρήσεις και βιομηχανίες και είναι σε θέση ευθύνης για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Η γνώση της μελλοντικής ζήτησης βοηθά γενικά. Δεν είναι δύσκολο για τη βιομηχανία αλλά και για τις επιχειρήσεις για παράδειγμα, να προσαρμόσουν τα προγράμματα προσφοράς εντός των ορίων των δυνατοτήτων πρόβλεψης που διαθέτουν. Η ανάλυση της αγοράς έχει γίνει πρόσφατα βασικό εργαλείο της επιχειρηματικής πολιτικής. Ο προϋπολογισμός των επιχειρήσεων, ο οποίος γίνεται τελικά η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, βασίζεται κυρίως σε προβλέψεις πωλήσεων και μπορεί να καταρτιστεί ένα αποτελεσματικό χρονοδιάγραμμα παραγωγής. Μπορούν να κατασκευαστούν σχέδια αγορών και χρηματοδότησης. Ως εκ τούτου, η έρευνα αντικαθιστά τη διαισθητική εικασία στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων με πιο λογικές και επιστημονικές διαδικασίες. Για τους κοινωνιολόγους, η έρευνα είναι εξίσου σημαντική στη μελέτη των κοινωνικών σχέσεων και στην αναζήτηση απαντήσεων σε διάφορα κοινωνικά προβλήματα που αποφέρουν πνευματική ικανοποίηση καθώς και πρακτική χρησιμότητα που παρέχεται από το γεγονός ότι ο κοινωνιολόγος επιστήμονας είναι σε θέση να γνωρίζει λίγο περισσότερα και δίνοντάς του τη δυνατότητα να κάνει κάτι με αποτελεσματικότερο τρόπο. Η έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες είναι γνώση που μπορεί να συμβάλλει σε πρακτικά προβλήματα.

4.7 Διαφορά μεθόδων και μεθοδολογίας έρευνας

Ως ερευνητικές μέθοδοι μπορούν να θεωρηθούν όλες οι μέθοδοι / τεχνικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ώστε να διεξαχθεί μια έρευνα. Συνεπώς οι ερευνητικές μέθοδοι ή τεχνικές αναφέρονται στις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι ερευνητές για να διεξάγουν το ερευνητικό τους έργο. Με άλλα λόγια, όλες οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί ένας ερευνητής κατά τη διαδικασία έρευνας του ερευνητικού του θέματος αναφέρονται ως ερευνητικές μέθοδοι. Προκειμένου να επιτευχθεί η λύση ενός συγκεκριμένου προβλήματος, το αντικείμενο της έρευνας, ιδίως στην εφαρμοσμένη έρευνα, τα διαθέσιμα δεδομένα και οι άγνωστες πτυχές του προβλήματος πρέπει να συσχετιστούν μεταξύ τους, ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη λύσης. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, θα ήταν εύκολο να κατηγοριοποιήσουμε τις ερευνητικές μεθόδους σε τρεις ομάδες, τη Βιβλιοθήκη, την Έρευνα πεδίου και την Εργαστηριακή έρευνα.

Οι διαφορές στις μεθόδους και τις τεχνικές συλλογής δεδομένων γίνονται καλύτερα κατανοητές από τις λεπτομέρειες που παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

Οι διαφορές μεταξύ μεθόδων και τεχνικών συλλογής δεδομένων

ΤΥΠΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ
Βιβλιοθήκη	Ανάλυση ιστορικών ερευνών Ανάλυση εγγράφων	Καταγραφή σημειώσεων Ανάλυση περιεχομένου Στατιστικές συλλογές και χειρισμοί Παρατηρητικές κλίμακες συμπεριφοράς Χρήση καρτών βαθμολογίας
Έρευνα πεδίου	Μη συμμετοχική παρατήρηση Συμμετοχική παρατήρηση Παρατήρηση μάζας Ερωτηματολόγιο μέσω αλληλογραφίας Γνωμοδότηση Προσωπική συνέντευξη Εστιασμένη συνέντευξη Ομαδική συνέντευξη Τηλεφωνική έρευνα Μελέτη περίπτωσης	Αλληλεπίδραση εγγραφής Καταγραφή μαζικής συμπεριφοράς σε δημόσιους χώρους με ανεξάρτητους παρατηρητές Προσδιορισμός κοινωνικού - οικονομικού πλαισίου Χρήση κλίμακας στάσης και τεχνικών προβολής Συλλογή δεδομένων ανά τομέα για ανάλυση Χρήση οπτικοακουστικών συσκευών
Εργαστηριακή έρευνα	Μικρή μελέτη ομάδας τυχαίων συμπεριφορών, ανάλυση παιχνιδιού και ρόλων	

Από τα παραπάνω, μπορούμε να πούμε ότι οι μέθοδοι είναι πιο γενικές. Στην πράξη ωστόσο, οι δύο όροι αντιμετωπίζονται ως εναλλάξιμοι και όταν αναφερόμαστε σε ερευνητικές μεθόδους, εμμέσως συμπεριλαμβάνουμε και τις ερευνητικές τεχνικές.

Η πρώτη ομάδα περιλαμβάνει τις μεθόδους που αφορούν τη συλλογή δεδομένων. Χρησιμοποιούνται όταν δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί η απαιτούμενη λύση με τα ήδη διαθέσιμα δεδομένα. Η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει στατιστικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της σχέσης μεταξύ γνωστών και άγνωστων δεδομένων. Η τρίτη ομάδα περιλαμβάνει μεθόδους με σκοπό να αξιολογήσει την ενδεχόμενη ακρίβεια των αποτελεσμάτων που λαμβάνονται. Οι ερευνητικές μέθοδοι που εμπίπτουν στις δύο τελευταίες παραπάνω ομάδες θεωρούνται γενικά αναλυτικά ερευνητικά εργαλεία.

Η ερευνητική μεθοδολογία τώρα αντιθέτως, είναι ένας συστηματικός τρόπος επίλυσης ερευνητικών προβλημάτων. Μπορεί επίσης να περιγραφεί ως η μελέτη του τρόπου επιστημονικής διεξαγωγής της έρευνας. Η ερευνητική μεθοδολογία μελετά τα διάφορα βήματα που χρησιμοποιούν συνήθως οι ερευνητές για να μελετήσουν ένα ερευνητικό πρόβλημα. Οι ερευνητές πρέπει να γνωρίζουν τη μεθοδολογία καθώς και τις ερευνητικές μεθόδους και τεχνικές. Οι ερευνητές οφείλουν όχι μόνο να γνωρίζουν πώς να αναπτύσσουν συγκεκριμένους δείκτες και δοκιμές, πώς να υπολογίζουν μέσους όρους, τρόπους, διάμεσους, τυπικές αποκλίσεις και πώς να εφαρμόζουν συγκεκριμένες ερευνητικές τεχνικές, αλλά και ποιες από αυτές τις μεθόδους και τεχνικές είναι κατάλληλες και εάν ένας συνδυασμός τους έχει νόημα.

Υποχρεούνται οι ερευνητές να κατανοούν τις παραδοχές στις οποίες βασίζονται οι διάφορες τεχνικές και να γνωρίζουν τα κριτήρια με τα οποία μπορούν να καθορίσουν ότι μία συγκεκριμένη τεχνική ή διαδικασία είναι εφαρμόσιμη σε ένα συγκεκριμένο πρόβλημα. Αυτό σημαίνει ότι οι αρμόδιοι για την έρευνα οφείλουν να σχεδιάζουν τη μεθοδολογία τους ανάλογα με το πρόβλημά τους, καθώς το ίδιο πρόβλημα μπορεί να διαφέρει από περίπτωση σε περίπτωση.

Για παράδειγμα, οι αρχιτέκτονες που σχεδιάζουν ένα κτίριο πρέπει να εξετάζουν συνειδητά το σκεπτικό των αποφάσεών τους. Αυτό μεταφράζεται ότι πρέπει να αξιολογήσουν τους λόγους για την επιλογή ενός συγκεκριμένου ενός συγκεκριμένου μεγέθους και αριθμού. Η διατύπωση με ακρίβεια αλλά και σαφήνεια ως προς το ποιες αποφάσεις επέλεξαν και γιατί, είναι απαραίτητες ώστε να μπορεί να γίνει σωστή αξιολόγηση. Από τα παραπάνω, μπορεί να ειπωθεί ότι η ερευνητική μεθοδολογία έχει πολλές πτυχές και οι ερευνητικοί μέθοδοι αποτελούν μέρος της μεθοδολογίας. Ως πεδίο για την εκτέλεση της μεθοδολογίας μπορούμε να θεωρήσουμε κάτι ευρύτερο από το πεδίο εφαρμογής των ερευνητικών μεθόδων.

Γιατί διεξήχθη η ερευνητική μελέτη, πώς προσδιορίστηκε το ερευνητικό ερώτημα, πώς και γιατί διατυπώθηκε η υπόθεση, ποια δεδομένα συλλέχθηκαν, ποιες συγκεκριμένες μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν, γιατί χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένες τεχνικές ανάλυσης δεδομένων και πολλές άλλες συναφείς ερωτήσεις, τίθενται συνήθως κατά τη συζήτηση του ερευνητικού ερωτήματος ή της ερευνητικής απαντώνται όταν γίνεται λόγος για τη σχετική μεθοδολογία της έρευνας.

4.8 Έρευνα και Επιστημονική μέθοδος

Για να κατανοήσουμε σωστά τον όρο έρευνα, είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε την έννοια της επιστημονικής μεθόδου. Οι δύο όροι, έρευνα και επιστημονική μέθοδος, είναι στενά συνδεδεμένοι. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η έρευνα μπορεί να κατηγοριοποιηθεί ανάλογα με τους λόγους και τα αποτελέσματά της. Μπορεί να ταξινομηθεί ανάλογα με το αποτέλεσμα ενός συγκεκριμένου συνόλου συνθηκών, είτε αυτές επαληθεύονται πειραματικά είτε καταγράφονται όπως συμβαίνουν.

Η επιστημονική μέθοδος αντίθετα, είναι η επιδίωξη της αλήθειας όπως καθορίζεται από τη λογική σκέψη. Το ιδεώδες της επιστήμης είναι η επίτευξη μιας συστηματικής αλληλεξάρτησης των γεγονότων. Προσπάθεια της επιστημονικής μεθόδου για την επιτυχία αυτού του ιδεώδους γίνεται με το πείραμα, την παρατήρηση, τα λογικά επιχειρήματα από αξιώματα και με το συνδυασμό των τριών σε διαφορετικές αναλογίες. Η επιστημονική μέθοδος βοηθά στη διατύπωση προτάσεων με ακρίβεια αλλά και σαφήνεια, προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι πιθανές εναλλακτικές λύσεις. Οι ερευνητές και οι επιστήμονες δύνανται να δηλώσουν ποια επιλογή βρίσκεται σε μεγαλύτερη αρμονία με τα παρατηρούμενα γεγονότα.

Όλα αυτά γίνονται μέσω του πειραματισμού και της έρευνας. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της επιστημονικής μεθόδου. Τα πειράματα διεξάγονται με σκοπό του ελέγχου των όποιων υποθέσεων και την ανακάλυψη εάν υπάρχουν νέες σχέσεις μεταξύ μεταβλητών. Ωστόσο, τα συμπεράσματα που εξάγονται από πειραματικά δεδομένα επικρίνονται λόγω εσφαλμένων υποθέσεων, κακού πειραματικού σχεδιασμού ή ανεπιτυχών πειραμάτων. Επομένως, οι

ερευνητές οφείλουν να επιδεικνύουν τη δέουσα προσοχή κατά το σχεδιασμό των πειραμάτων και να αναφέρουν μόνο πιθανά συμπεράσματα.

4.9 Διαδικασία διεξαγωγής έρευνας

A) Διατύπωση ερευνητικού ερωτήματος

Υπάρχουν δύο τύποι ερευνητικών ερωτημάτων. Το ένα αφορά τη φυσική κατάσταση και το άλλο τη σχέση μεταξύ μεταβλητών. Για αρχή, οφείλει ο ερευνητής να προσδιορίσει το πρόβλημα που επιθυμεί να μελετήσει. Με άλλα λόγια, αποφασίζει την περιοχή του προβλήματος που θέλει να διερευνήσει ή την πτυχή του γενικού ενδιαφέροντος. Το πρόβλημα μπορεί να διατυπωθεί με ένα ευρύ γενικό τρόπο. Η διατύπωση του γενικού θέματος στο συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα είναι επομένως το πρώτο βήμα στη λειτουργική διατύπωση του προβλήματος. Η διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος περιλαμβάνει δύο στάδια.

Το πρώτο βήμα για τη διατύπωση ενός ερευνητικού προβλήματος είναι να κατανοήσει αρχικά το πρόβλημα και η αναδιατύπωση του περιεχομένου του με ουσιαστικούς όρους από αναλυτική άποψη. Η καλύτερη μέθοδος για να κατανοήσουμε ένα πρόβλημα είναι να το συζητήσουμε με συναδέλφους ή με άτομα που έχουν κάποια εμπειρία στο θέμα. Στα ακαδημαϊκά ιδρύματα, οι ερευνητές μπορούν να ζητήσουν βοήθεια από ένα μέντορα, ο οποίος είναι συνήθως έμπειρος και έχει γνώση για διάφορα ερευνητικά ερωτήματα. Θα παρουσιάσει σε γενικό πλαίσιο το πρόβλημα και ο ερευνητής θα θέσει τους περιορισμούς ή θα περιγράψει το πρόβλημα με λειτουργικούς όρους. Σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και σε οργανισμούς, το πρόβλημα προτείνεται συνήθως από το τμήμα διοίκησης. Συζητούν την προέλευση του προβλήματος και ποια έρευνα απαιτείται για την επίλυσή του.

Παράλληλα, ο ερευνητής έχει υποχρέωση να εξοικειωθεί με το επιλεγμένο πρόβλημα διαβάζοντας όλη τη διαθέσιμη βιβλιογραφία. Οι ερευνητές δύνανται να επιλέξουν μεταξύ δύο τύπων βιβλιογραφίας. Αυτή που αφορά έννοιες και θεωρίες και την εμπειρική, η οποία αποτελείται από μελέτες που έχουν διεξαχθεί προηγουμένως και είναι παρόμοιες με την προτεινόμενη. Το κύριο κέρδος από αυτή την επιλογή είναι η γνώση σχετικά με τα δεδομένα που έχει στη διάθεσή του ο ερευνητής για επιχειρησιακούς σκοπούς, όπως η παροχή στους ερευνητές της δυνατότητας να προσδιορίσουν τα δικά τους ερευνητικά ερωτήματα σε ένα ουσιαστικό πλαίσιο. Στη συνέχεια, ο ερευνητής επαναπροσδιορίζει το πρόβλημα. Με άλλα λόγια, αντικαθιστά το πρόβλημα με όρους που είναι όσο πιο συγκεκριμένοι γίνεται.

Το σημαντικότερο βήμα σε ολόκληρη την ερευνητική διαδικασία είναι η διατύπωση ή η αποσαφήνιση του ερευνητικού προβλήματος. Πρόκειται για την εκπλήρωση του προβλήματος που τίθεται. Ωστόσο, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την επαλήθευση της αντικειμενικότητας και της εγκυρότητας των πληροφοριών. Οι σχετικές συνθήκες, εάν υπάρχουν, προηγούμενων δεδομένων για το θέμα πρέπει να ορίζονται σαφώς στη δήλωση του προβλήματος. Η διατύπωση του προβλήματος συχνά ακολουθεί ένα συνεχές μοτίβο στο οποίο δημιουργούνται διάφορα σχήματα. Εκφράζεται με πιο συγκεκριμένους και λεπτομερείς όρους. Και τέλος, γίνεται πιο ρεαλιστική από την άποψη των διαθέσιμων δεδομένων και πόρων.

B) Βιβλιογραφική Έρευνα

Αφού διατυπωθεί το πρόβλημα, θα πρέπει να καταγραφεί μία σύντομη περιγραφή του προβλήματος. Για παράδειγμα, οι ερευνητές που γράφουν μία διατριβή για διδακτορικό απαιτείται να γράψουν μία περίληψη του θέματος και να την υποβάλλουν στην αρμόδια επιτροπή ή στο ερευνητικό συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, ο ερευνητής πραγματοποιεί εκτενή βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος. Οι δημοσιευμένες ή αδημοσίευτες βιβλιογραφίες είναι το πρώτο μέρος στο οποίο πρέπει να στραφεί κανείς. Επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων, κυβερνητικές εκθέσεις και βιβλία θα πρέπει να χρησιμοποιούνται. Κατά τη διαδικασία αυτή, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι η μία πηγή πληροφοριών οδηγεί σε άλλη. Πρέπει να γίνεται πολύ προσεκτική αναζήτηση σε προηγούμενες μελέτες που είναι παρόμοιες με την έρευνα. Μια καλή βιβλιοθήκη είναι πολύ μεγάλη βοήθεια για αυτό.

Γ) Ανάπτυξη υποθέσεων εργασίας

Μετά από μία εκτενή βιβλιογραφική ανασκόπηση, ο ερευνητής θα πρέπει να διατυπώσει με σαφήνεια την υπόθεση ή τις υποθέσεις της έρευνας πάνω στην οποία εργάζεται. Μια υπόθεση εργασίας είναι μία δοκιμαστική υπόθεση, που γίνεται για την εξαγωγή και τον έλεγχο λογικών ή εμπειρικών συνεπειών. Ως εκ τούτου, ο τρόπος διατύπωσης των ερευνητικών υποθέσεων είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς αποτελεί το επίκεντρο της έρευνας. Επηρεάζει επίσης ποιες δοκιμές πρέπει να πραγματοποιηθούν στη διάρκεια που αναλύονται τα δεδομένα και επηρεάζει έμμεσα την ποιότητα των δεδομένων που απαιτούνται για την ανάλυση.

Η ανάπτυξη μιας υπόθεσης εργασίας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Η υπόθεση πρέπει να είναι πολύ συγκεκριμένη και σαφής. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι θα πρέπει να μπορεί να υποβληθεί σε έλεγχο. Ο ρόλος της υπόθεσης είναι να καθορίσει την ερευνητική περιοχή και να οδηγήσει τον ερευνητή προς τη σωστή κατεύθυνση. Με τη διατύπωση μιας υπόθεσης, είναι δυνατόν να ενισχυθεί και να επικεντρωθεί η προσοχή στις πιο σημαντικές πτυχές του προβλήματος.

Δ) Προετοιμασία σχεδιασμού έρευνας

Αφού διατυπωθεί με σαφήνεια το ερευνητικό ερώτημα, ο ερευνητής πρέπει να προετοιμάσει ένα ερευνητικό σχεδιασμό. Αυτό σημαίνει τον προσδιορισμό μιας εννοιολογικής δομής για τη διεξαγωγή της έρευνας. Ένας τέτοιος σχεδιασμός θα πρέπει να προετοιμαστεί ώστε να διασφαλιστεί ότι η έρευνα είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική και παρέχει το μέγιστο ποσό πληροφοριών. Με άλλα λόγια, η λειτουργία του ερευνητικού σχεδιασμού είναι η συλλογή επαρκών δεδομένων με την ελάχιστη δυνατή προσπάθεια, χρόνο και πόρους. Ωστόσο, ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να επιτευχθούν αυτά καθορίζεται κυρίως από τους ερευνητικούς αρχικούς στόχους. Οι ερευνητικοί στόχοι ταξινομούνται στις τέσσερις κατηγορίες, διερεύνηση, περιγραφή, διάγνωση και πειραματισμός.

Ένας ευέλικτος ερευνητικός σχεδιασμός παρέχει ευκαιρίες για τη διερεύνηση διαφορετικών πτυχών του προβλήματος και θεωρείται κατάλληλος εάν οι στόχοι της ερευνητικής μελέτης είναι οι ίδιοι με εκείνους της διερεύνησης. Ωστόσο, στην περίπτωση που ως στόχος έχει τεθεί η ακριβής περιγραφή της κατάστασης ή η συσχέτιση των μεταβλητών, το καταλληλότερο σχέδιο είναι αυτό που ελαχιστοποιεί τη μεροληψία και μεγιστοποιεί την αξιοπιστία των συλλεχθέντων δεδομένων.

E) Προσδιορισμός σχεδιασμού δείγματος

Ένα ερευνητικό πεδίο αποτελεί ένα πλήθος ή ένα πληθυσμό. Η πλήρης καταμέτρηση όλων των στοιχείων αυτού του πληθυσμού ονομάζεται απογραφή. Σε τέτοιες έρευνες, εάν όλα τα στοιχεία καλύπτονται, μπορεί να θεωρηθεί ότι κανένα στοιχείο δεν παραμένει στην τύχη. Έτσι επιτυγχάνεται η υψηλότερη δυνατή ακρίβεια. Στην πράξη ωστόσο, αυτό δε συμβαίνει πάντα. Σε τέτοιες έρευνες, δεν υπάρχει κανένας τρόπος να ελεγχθούν τα στοιχεία της μεροληψίας ή ο βαθμός τους παρά μόνο μέσω των επανεξετάσεων και των αιφνιδιαστικών επιθεωρήσεων. Επιπλέον, αυτού του είδους οι έρευνες απαιτούν χρόνο, χρήμα και ενέργεια. Για παράδειγμα, οι εξετάσεις αίματος μπορούν να διενεργηθούν μόνο σε δειγματοληπτική βάση. Επομένως, πολύ συχνά επιλέγουμε μόνο μερικά αντικείμενα από το δείγμα για τους σκοπούς των ερευνών μας.

Έτσι, τα επιλεγμένα στοιχεία είναι στην πραγματικότητα αυτό που ονομάζουμε δείγμα. Ο ερευνητής υποχρεούται να αποφασίσει πώς θα επιλέξει το δείγμα, που συνήθως αναφέρεται ως σχεδιασμός του δείγματος. Ο σχεδιασμός δείγματος δηλαδή, είναι ένα προκαθορισμένο σχέδιο από τη συλλογή δεδομένων για τη λήψη ενός δείγματος από ένα δεδομένο πληθυσμό. Ως εκ τούτου, ένα σχέδιο για την επιλογή δώδεκα από τα διακόσια φαρμακεία σε μία συγκεκριμένη πόλη είναι κατά μία έννοια ένας δειγματοληπτικός σχεδιασμός.

Υπάρχουν δύο τύποι δειγμάτων, τα δείγματα πιθανοτήτων και τα δείγματα μη πιθανοτήτων. Σε ένα δείγμα πιθανοτήτων, η πιθανότητα να συμπεριληφθεί κάθε στοιχείο στο δείγμα είναι γνωστή. Σε δείγμα μη πιθανότητας, ο ερευνητής δεν μπορεί να προσδιορίσει αυτή την πιθανότητα. Τα δείγματα πιθανότητας βασίζονται κυρίως στην απλή τυχαία δειγματοληψία, τη συστηματική δειγματοληψία, τη στρωματοποιημένη τυχαία δειγματοληψία και τη δειγματοληψία κατά συστάδες - περιοχές. Τα δείγματα μη πιθανότητας είναι κυρίως η δειγματοληψία ευκολίας, η δειγματοληψία κρίσεων και οι τεχνικές δειγματοληψίας ποσοστών.

Z) Συλλογή δεδομένων

Κατά την αντιμετώπιση προβλημάτων του πραγματικού κόσμου, συχνά δεν επαρκούν επαρκή δεδομένα, με αποτέλεσμα την ανάγκη επανασυγκέντρωσης των κατάλληλων δεδομένων. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι για τη συλλογή κατάλληλων δεδομένων, οι οποίες ποικίλλουν σημαντικά όσον αφορά το οικονομικό κόστος, το χρόνο και άλλους πόρους. Μέσω πειραμάτων και ερευνών γίνεται η αρχική συλλογή δεδομένων. Όταν οι ερευνητές διεξάγουν πειράματα, παρατηρούν κάποιες ποσοτικές μετρήσεις και δεδομένα και με τη βοήθεια αυτών ελέγχουν το ποσοστό αλήθειας της υπόθεσής τους. Ωστόσο, στην περίπτωση μιας έρευνας, τα δεδομένα μπορούν να συλλεχθούν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους:

- **Με παρατήρηση.** Σε αυτή τη μέθοδο, οι πληροφορίες συλλέγονται μέσω των παρατηρήσεων του ίδιου του ερευνητή, χωρίς να έχει υπάρξει καμία επαφή μεταξύ ερευνητή και ερωτώμενου. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται αφορούν το τι πραγματικά συμβαίνει και δεν περιπλέκονται από την προηγούμενη συμπεριφορά ή τις μελλοντικές προθέσεις ή στάσεις του ερωτώμενου. Η μέθοδος αυτή είναι αναμφίβολα δαπανηρή και οι πληροφορίες που λαμβάνονται είναι πολύ περιορισμένες. Ως εκ τούτου, η μέθοδος αυτή δεν είναι κατάλληλη για έρευνες που εξετάζουν μεγάλα δείγματα.

- **Με προσωπικές συνεντεύξεις.** Ο ερευνητής ακολουθεί μία αυστηρή διαδικασία και αναζητά απαντήσεις μέσω μιας σειράς από προκαταρκτικές ερωτήσεις για την προσωπική συνέντευξη.
- **Με τηλεφωνικές συνεντεύξεις.** Αυτή η μέθοδος συλλογής πληροφοριών περιλαμβάνει την επικοινωνία με τους ερωτηθέντες μέσω τηλεφώνου. Η μέθοδος αυτή είναι λιγότερο δημοφιλής, αλλά διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις βιομηχανικές έρευνες σε ανεπτυγμένες περιοχές, ιδίως όταν οι έρευνες πρέπει να ολοκληρωθούν εντός περιορισμένου χρονικού πλαισίου.
- **Με αποστολή ερωτηματολογίων.** Η μέθοδος αυτή περιλαμβάνει την επαφή μεταξύ ερευνητή και ερωτώμενου. Ένα έντυπο έρευνας αποστέλλεται στον ερωτώμενο, ο οποίος το συμπληρώνει και το επιστρέφει. Αυτή είναι η μέθοδος που χρησιμοποιείται κυρίως σε οικονομικές και επιχειρηματικές έρευνες. Πριν από την εφαρμογή αυτής της μεθόδου, διεξάγεται συνήθως μια πιλοτική έρευνα για τη δοκιμή του ερωτηματολογίου και τον εντοπισμό τυχόν αδυναμιών του. Το ερωτηματολόγιο που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί πρέπει να είναι πολύ προσεκτικά σχεδιασμένο για να αποδειχθεί ότι είναι αποτελεσματικό στη συλλογή σχετικών πληροφοριών.
- **Με λίστες ερωτήσεων.** Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, διορίζονται και εκπαιδεύονται απογραφείς. Τους παρέχεται ένας κατάλογος σχετικών ερωτήσεων. Ο απογραφέας πηγαίνει στον ερωτώμενο με αυτό τον κατάλογο. Η συλλογή δεδομένων γίνεται με τη συμπλήρωση του καταλόγου από τον απογραφέα με βάση τις απαντήσεις των ερωτηθέντων. Όσον αφορά τη μέθοδο αυτή, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις δεξιότητες των απογραφικών υπαλλήλων. Οι περιστασιακοί δειγματοληπτικοί έλεγχοι της εργασίας τους μπορούν να βοηθήσουν να διασφαλιστεί ότι κάνουν αξιόπιστη δουλειά.

H) Εκτέλεση έργου

Η υλοποίηση του έργου είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα στην ερευνητική διαδικασία. Εάν η εκτέλεση του έργου βασίζεται στις σωστές βάσεις, τα δεδομένα που θα έχουν στο τέλος συλλεχθεί θα χαρακτηρίζονται ως συναφή και αξιόπιστα. Οι ερευνητές πρέπει να διασφαλίσουν ότι το έργο εκτελείται με προγραμματισμένο τρόπο και εκτελείται εγκαίρως. Εάν η έρευνα διεξάγεται μέσω δομημένου ερωτηματολογίου, τα δεδομένα μπορούν να υποστούν εύκολη επεξεργασία και οι ερωτήσεις καθώς και οι πιθανές απαντήσεις μπορούν να κωδικοποιηθούν.

Η εκπαίδευση μπορεί να παρέχεται μέσω εγχειριδίων που εξηγούν με σαφήνεια τα καθήκοντα του ερευνητή σε κάθε στάδιο. Θα πρέπει να διενεργούνται αιφνιδιαστικοί έλεγχοι στο πεδίο για να διασφαλίζεται ότι οι ερευνητές εκτελούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί με ακεραιότητα. Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για το διασφαλισμό της έρευνας ως στατιστικά ελεγχόμενη και οι πληροφορίες που συλλέγονται είναι οι προκαθορισμένες.

Όταν υπάρχουν ερωτώμενοι που δεν είναι συνεργάσιμοι, πρέπει να επαναπροσδιοριστούν συγκεκριμένες μέθοδοι για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος. Ένας τρόπος αντιμετώπισης αυτού του θέματος είναι η δημιουργία ενός καταλόγου με όσους δεν ανταποκρίνονται και τη λήψη ενός μικρού δείγματος. Κατόπιν, κάνοντας χρήση της βοήθειας εμπειρογνομόνων, καταβάλλονται προσπάθειες για την εξασφάλιση μιας ασφαλούς και προσανατολισμένης στο έργο λύσης.

Θ) Ανάλυση δεδομένων

Αφού συλλεχθούν τα δεδομένα, ο ερευνητής προχωράει στο έργο της ανάλυσης. Η ανάλυση των δεδομένων απαιτεί μια σειρά από στενά συνδεδεμένες εργασίες, όπως η δημιουργία κατηγοριών και η εφαρμογή των κατηγοριών αυτών στα ακατέργαστα δεδομένα μέσω της κωδικοποίησης, της τυποποίησης και της εξαγωγής στατιστικών συμπερασμάτων. Τα δεδομένα που είναι αδύνατο να χρησιμοποιηθούν, πρέπει να συμπυκνωθούν σε ένα αριθμό διαχειρίσιμων ομάδων ή πινάκων για περαιτέρω ανάλυση.

Αυτό είναι συνήθως το στάδιο όπου πραγματοποιείται η κωδικοποίηση και μετατρέπει τις κατηγορίες δεδομένων σε καταγράψιμα σύμβολα. Το επόμενο βήμα μετά την κωδικοποίηση είναι η ταξινόμηση. Η ταξινόμηση αποτελεί μέρος μιας τεχνικής διαδικασίας κατά την οποία, τα ταξινομημένα δεδομένα μετατρέπονται σε πίνακα. Ειδικά σε μεγάλες έρευνες, πολλά δεδομένα καταγράφονται σε υπολογιστή. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές όχι μόνο εξοικονομούν χρόνο, αλλά δίνουν και περαιτέρω επιλογές, επιτρέποντας στις έρευνες να διερευνούν ταυτόχρονα μεγάλο αριθμό μεταβλητών. Οι εργασίες ανάλυσης μετά την ταξινόμηση βασίζονται γενικά στον υπολογισμό διάφορων ποσοστών και συντελεστών. Η ανάλυση διαδικασίας περιλαμβάνει την εξέταση σχέσεων ή διαφορών που υποστηρίζουν ή αντικρούουν την αρχική ή τη νέα υπόθεση. Οι υποθέσεις θα πρέπει να ελέγχονται για να διαπιστωθεί ποια δεδομένα εγκυρότητας μπορούν να ειπωθούν για να υποδηλώσουν τα συμπεράσματα που μπορούν να προβούν σε εξαγωγή.

Για παράδειγμα, υπάρχουν δύο δείγματα εβδομαδιαίων μισθών, το καθένα από ένα εργοστάσιο σε διαφορετική περιοχή της ίδιας πόλης, που δίνουν δύο διαφορετικούς μέσους όρους. Εάν προκύψουν διαφορετικοί μέσοι όροι, το ερώτημα είναι εάν διαφέρουν σημαντικά ή εάν η διαφορά είναι απλώς συμπτωματική. Χρησιμοποιώντας στατιστικούς ελέγχους, μπορούμε να προσδιορίσουμε αν οι διαφορές αυτές είναι πραγματικές ή αποτέλεσμα τυχαίας διακύμανσης. Εάν η διαφορά είναι πραγματική, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι τα δύο δείγματα προέρχονται από διαφορετικά πλήθη. Εάν η διαφορά οφείλεται σε τυχαίο γεγονός, το συμπέρασμα είναι ότι τα δείγματα ανήκουν στο ίδιο σύνολο.

4.10 Ερμηνεία

Όταν μία υπόθεση έχει δοκιμαστεί και υποστηριχθεί πολλές φορές, οι ερευνητές μπορούν να τη δεχθούν ως γενίκευση, να την ερμηνεύσουν και να κατασκευάσουν μία νέα θεωρία. Η πραγματική αξία της έρευνας έγκειται στην ικανότητά της να καταλήγει σε ορισμένες γενικεύσεις. Εάν ο ερευνητής δεν έχει εξαρχής μία υπόθεση, μπορεί να προσπαθήσει να εξηγήσει τα συμπεράσματα με βάση τις υπάρχουσες θεωρίες, γνωστή ως ερμηνεία. Η διαδικασία της ερμηνείας οδηγεί συχνά σε νέα ερωτήματα, τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε περαιτέρω έρευνα.

4.11 Προετοιμασία εργασίας

Τέλος, ο ερευνητής πρέπει να ετοιμάσει μία έκθεση σχετικά με όλα όσα πραγματοποίησε. Πρέπει να συνταχθεί με μεγάλη προσοχή, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα σημεία. Η εργασία οφείλει να ακολουθεί τη διάταξη, προκαταρκτικές σελίδες-κυρίως κείμενο-τελικό θέμα. Η έκθεση πρέπει να είναι συνοπτική και αντικειμενική σε απλή γλώσσα και να αποφεύγονται οι ασάφειες ρουτίνας. Τα διαγράμματα και οι απεικονίσεις στην έκθεση χρησιμοποιούνται μόνο για να παρουσιάσουν τις πληροφορίες με μεγαλύτερη σαφήνεια και

κατανόηση. Είναι πρόβλημα να εφαρμόζεται αναφορά στα 'όρια εμπιστοσύνης' και στους διάφορους περιορισμούς που υπάρχουν κατά τη διεξαγωγή ερευνών.

4.12 Κριτήρια καλής έρευνας

Ανεξάρτητα του είδους της έρευνας, το σημαντικό είναι ότι βασίζεται σε ένα κοινό θεμέλιο, την επιστημονική μέθοδο (James Harold Fox, 1958). Η επιστημονική έρευνα πρέπει να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια :

1. Οι ερευνητικοί στόχοι πρέπει να είναι σαφείς και να χρησιμοποιούνται κοινές έννοιες.
2. Οι ερευνητικές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι επαρκώς λεπτομερείς ώστε να επιτρέπουν σε άλλο ερευνητή να επαναλάβει τη μελέτη για περαιτέρω πρόοδο, διατηρώντας παράλληλα τη συνέχεια με ότι έχει ήδη επιτευχθεί.
3. Οφείλει να είναι πολύ προσεκτικός στο σχεδιασμό του ο διαδικαστικός σχεδιασμός της μελέτης ώστε να διασφαλίζεται ότι τα αποτελέσματα είναι όσο πιο κοντά γίνεται στην αντικειμενικότητα.
4. Οι ερευνητές οφείλουν να κάνουν αναφορά με απόλυτη ειλικρίνεια τα σφάλματα στον διαδικαστικό σχεδιασμό και να αξιολογούν τις επιπτώσεις τους στα ευρήματα.
5. Η ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων οφείλουν να επαρκούν για να αποκαλύψει τη σημασία τους και οι αναλυτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται οφείλουν να είναι αποδεκτές. Η αξιοπιστία καθώς και η εγκυρότητα των δεδομένων θα πρέπει επίσης να ελέγχονται προσεχτικά.
6. Τα συμπεράσματα θα πρέπει να περιορίζονται σε εκείνα που δικαιολογούνται από τα ερευνητικά δεδομένα και είναι τεκμηριωμένα.
7. Η έρευνα «φαίνεται να έχει» μεγαλύτερη αξιοπιστία εάν ο ερευνητής είναι έμπειρος, έχει καλή φήμη και είναι γνωστός για την ακεραιότητά του.

Σύμφωνα με τους Belanger και Greenberg (1978), η καλή ποιότητα της έρευνας δύναται να χαρακτηριστεί ως εξής :

- Η καλή έρευνα είναι συστηματική. Αυτό σημαίνει ότι είναι δομημένη σύμφωνα με ένα σαφώς καθορισμένο σύνολο κανόνων, με συγκεκριμένη σειρά και με συγκεκριμένα βήματα που πρέπει να συνυπολογιστούν. Ο συστηματικός χαρακτήρας της έρευνας δεν αποκλείει τη δημιουργική σκέψη, αλλά σίγουρα αναιρεί τη χρήση εικασιών και διαίσθησης για την διεξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων.
- Η καλή έρευνα είναι λογική. Αυτό σημαίνει ότι καθοδηγείται από κανόνες λογικού συλλογισμού και η λογική διαδικασία της επαγωγής και του συμπεράσματος έχει μεγάλη αξία κατά τη διεξαγωγή μιας έρευνας. Η επαγωγή είναι η διαδικασία συλλογισμού από ένα μέρος στο σύνολο, ενώ το συμπέρασμα είναι η διαδικασία συλλογισμού από μία προϋπόθεση σε ένα συμπέρασμα που προκύπτει από την ίδια προϋπόθεση. Η λογική συλλογιστική καθιστά την έρευνα που ουσιαστική στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- Η καλή έρευνα είναι εμπειρική. Αυτό υποδηλώνει ότι σχετίζεται θεμελιωδώς με μία ή περισσότερες πτυχές μιας πραγματικής κατάστασης και ασχολείται με συγκεκριμένα δεδομένα που παρέχουν μια βάση για την εξωτερική εγκυρότητα των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

- Η καλή έρευνα είναι αναπαραγωγική. Αυτό το χαρακτηριστικό επιτρέπει την επικύρωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων με την επανάληψη της έρευνας, παρέχοντας έτσι μια βάση για τη λήψη αποφάσεων.

4.13 Ερωτηματολόγιο

Η βασική μέθοδος συλλογής πρωτογενών δεδομένων είναι τα ερωτηματολόγια. Με τη μέθοδο αυτή συλλέγονται δεδομένα με βάση τις απαντήσεις των ερωτηθέντων σε συγκεκριμένα ερωτήματα. Το περιεχόμενό της εξαρτάται από το σκοπό της έρευνας. Το κύριό τους πλεονέκτημα είναι ότι τα δεδομένα συλλέγονται από πρωτογενείς πηγές.

Προτεραιότητα στα ερωτηματολόγια οφείλει να είναι το όσο το πιο δυνατόν περιορισμένο εύρος τους και το ποσοστό σχετικότητας με το υποθετικό ερώτημα της μελέτης. Επομένως, για να δημιουργηθεί ένα στοχευμένο ερωτηματολόγιο είναι απαραίτητο να ακολουθηθούν ορισμένοι κανόνες. Ο ερευνητής πρέπει αρχικά να κατανοήσει τους στόχους αλλά και τους ερευνητικούς σκοπούς. Ως εκ τούτου, οι ερωτήσεις που θα αναπτυχθούν πρέπει να έχουν συνάφεια με το τελικό αντικείμενο της έρευνας, προκειμένου να αποφευχθεί η πιθανότητα να δοθούν λανθασμένες εντυπώσεις και κατ' επέκταση λανθασμένες απαντήσεις. Τα ερωτηματολόγια πρέπει να είναι μικρά σε μέγεθος, ώστε να μην κουράζουν τους ερωτηθέντες και να μην αυξάνεται η πιθανότητα λανθασμένων ή μη απαντήσεων.

Τα ερωτηματολόγια αποτελούν σημαντικό μέσο συλλογής δεδομένων και πληροφοριών. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι μπορούν να συλλέξουν τα επιθυμητά δεδομένα μιας έρευνας σε πολύ σύντομο διάστημα και με περιορισμένο κόστος. Μπορούν να συλλέξουν πληροφορίες από γεωγραφικά απομακρυσμένες περιοχές. Είναι επίσης ανώνυμα και επομένως μπορούν να ληφθούν πιο ειλικρινείς απαντήσεις. Τέλος, είναι πολύ σημαντικό ότι δε δίνεται στον ερευνητή η δυνατότητα επηρεασμού ή κατεύθυνσης των απαντήσεων.

Βέβαια, η χρήση των ερωτηματολογίων παρουσιάζει και μειονεκτήματα. Οι ερευνητές αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες στην προσπάθειά τους να συλλέξουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία που θα έπρεπε να είχαν διερευνηθεί σε μία ερώτηση «ανοιχτού» τύπου. Επιπλέον, το άτομο που απαντά σε ένα ερωτηματολόγιο είναι αναγκασμένο να απαντήσει με τον τρόπο που του υποδεικνύει το ερωτηματολόγιο. Άξιο αναφοράς είναι πώς η έλλειψη απόλυτου ελέγχου στην ακρίβεια των δοθεισών απαντήσεων και η έλλειψη απόλυτου ελέγχου ως προς την ειλικρίνεια των ερωτηθέντων, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την έκδοση λανθασμένων συμπερασμάτων.

Οι κλειστές απαντήσεις χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, αυτές που ο ερωτώμενος συμπληρώνει την απάντηση και σε αυτές που η απάντηση δίνεται από μία σειρά προτεινόμενων. Οι ερωτήσεις της πρώτης κατηγορίας διακρίνονται σε συμπλήρωσης και σε σύντομης απάντησης. Στις μεν πρώτες τις περισσότερες φορές η απάντηση είναι μονολεκτική ενώ στις δε δεύτερες πρέπει να ολοκληρωθεί μία ημιτελής πρόταση. Οι διαζευκτικές ή τύπου «σωστό-λάθος» ή διχοτομικές, οι πολλαπλής επιλογής καθώς και οι κλιμάκωσης ή ιεράρχησης, είναι όλες ερωτήσεις με εμφανίζουν μία προτεινόμενη απάντηση. Οι διχοτόμησης ουσιαστικά δεν είναι στην ουσία ερωτήματα, καθώς συνήθως παρουσιάζονται ως προτάσεις με καταφατική μορφή. Οι συμμετέχοντες καλούνται να επιλέξουν μία από τις απαντήσεις που δίνονται. Οι ερωτήσεις με πολλαπλή επιλογή συνήθως αποτελούνται από δύο ξεχωριστά κομμάτια. Το πρώτο παρουσιάζει την προβληματική κατάσταση με τη μορφή

άμεσης ερώτησης ή ελλιπούς πρότασης. Το δεύτερο περιέχει διάφορες προαιρετικές απαντήσεις με τη μορφή λέξεων, προτάσεων και αριθμών. Αυτό διευκολύνει την κωδικοποίηση και ελαχιστοποιεί την υποκειμενικότητα. Οι ερωτήσεις κλίμακας ή κατάταξης είναι ουσιαστικά μία παραλλαγή του τύπου πολλαπλής επιλογής. Οι ερωτώμενοι καλούνται να κατατάξουν ή να βαθμολογήσουν μια σειρά στοιχείων σύμφωνα με ορισμένα κριτήρια. Οι προτεινόμενες απαντήσεις μπορούν να κλιμακωθούν ανάλογα με τη δύναμη και την έντασή τους. Πρόκειται ουσιαστικά για μία κλίμακα μέτρησης.

Η κλίμακα Likert είναι μία ψυχομετρική κλίμακα που χρησιμοποιείται συχνά σε ερωτηματολόγια ψυχολογίας. Αναπτύχθηκε και ονομάστηκε από τον ψυχολόγο Rensis Likert. Σε μία τέτοια κλίμακα, όσοι ερωτώνται πρέπει να αξιολογήσουν το κατά πόσο συμφωνούν σε μία δήλωση. Για την μέτρηση της συμπεριφοράς και την αξιολόγηση της συμπεριφοράς, χρησιμοποιούνται αντίστοιχες κλίμακες. Σε μία κλίμακα Likert η ακόλουθη μορφή είναι η πιο συνήθης. «Απόλυτη διαφωνία, διαφωνία, ούτε συμφωνία ούτε διαφωνία, συμφωνία, απόλυτη συμφωνία». Επειδή οι απαντήσεις δεν είναι απλά της μορφής ναι ή όχι, οι ερευνητές δεν μπορούν να διαπιστώσουν σε ποιο βαθμό οι ερωτηθέντες διαφωνούν ή συμφωνούν με μία δήλωση. Η προσέγγιση αυτή χρησιμοποιείται συχνά σε πολιτικές έρευνες για την εξαγωγή πορισμάτων αναφορικά με το πώς ασθάνονται οι άνθρωποι για ορισμένα θέματα ή υποψηφίους. Ωστόσο, όπως συμβαίνει και με άλλες μορφές, η κλίμακα αυτή είναι πολύ εύκολο να επηρεαστεί μέσω της ανάγκης να υποδεικνύονται ως κοινωνικά επιθυμητές ή αποδεκτές οι απαντήσεις. Αυτό το φαινόμενο είναι συνήθως πιο έντονο όταν εξετάζονται συμπεριφορές οι οποίες θεωρούνται κοινωνικά με αποδεκτές. (Likert, 1932)

Αξιοπιστία

Στενά συνυφασμένη με την αξιοπιστία των μετρήσεων στην ποσοτική επιστημονική έρευνα είναι η έννοια της συνέπειας, η οποία ορίζεται ως επαναληψιμότητα και η αναπαραγωγιμότητα των αποτελεσμάτων των μετρήσεων, δηλαδή η ικανότητα επανάληψης των μετρήσεων υπό παρόμοιες, αλλά όχι πανομοιότυπες, συνθήκες και αναπαραγωγής των αποτελεσμάτων με μικρή διακύμανση. (CohenManion & Morrison, 2017 : 146/148-149)

Οι συντελεστές αξιοπιστίας χωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες. Στο συντελεστή επαναληπτικών μετρήσεων, των ισοδύναμων ή εναλλακτικών τύπων, των ημίκλαστων, μέσω βαθμολογητών και της εσωτερικής συνέπειας.

Εγκυρότητα

Το πόσο έγκυρα είναι τα εργαλεία μέτρησης σχετικά με το ποσοστό εγκυρότητας των ψυχομετρικών κλιμάκων, είναι ένας όρος που προέκυψε με πρωτοβουλία μιας επιτροπής, της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρείας (American Psychological Association) συγκεκριμένα, η οποία είναι η μεγαλύτερη επιστημονική και επαγγελματική οργάνωση ψυχολόγων του κόσμου με σχεδόν 130.000 μέλη. Οι τύποι εγκυρότητας διακρίνονται στην συντρέχουσα, την προβλεπτική ή προγνωστική, την εγκυρότητα περιεχομένου και τέλος της εννοιολογικής κατασκευής.

Έλεγχος αξιοπιστίας

Σε επίπεδο αξιοπιστίας ο πιο πολυσύχναστος χρησιμοποιούμενος δείκτης στην έρευνα των κοινωνικών επιστημών είναι του Cronbach, Αμερικανού ψυχολόγου, και υπάρχει συμφωνία σχετικά με την ερμηνεία του και το αποδεκτό εύρος τιμών του. Σήμερα ο υπολογισμός του μπορεί να επιτευχθεί πολύ γρήγορα με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και ειδικού

λογισμικού για την επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων, για παράδειγμα το SPSS (Statistical Package for Social Sciences).

Μεθοδολογία Παρούσας Έρευνας

Στην παρούσα εργασία κρίθηκε σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί η ποσοτική έρευνα, αφού κρίνεται ως η πλέον κατάλληλη μέθοδος για τη διερεύνηση και την περιγραφή των αντικειμενικών χαρακτηριστικών του πληθυσμού που τέθηκε προς έρευνα. Αποτελεί είδος έρευνας που μέσα από τη συλλογή έγκυρων αλλά και αξιόπιστων δεδομένων, οδηγούν στη δημιουργία γενικών συμπερασμάτων.

Επιπρόσθετα, έγινε χρήση ερωτηματολογίων χρησιμοποιώντας δύο τύπους ερωτήσεων, κλειστών ή προ κωδικοποιημένων καθώς και της κλίμακας Likert.

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στο παρόν κεφάλαιο ακολουθεί η ανάλυση ολόκληρης της διαδικασίας που ακολουθήθηκε για τη δημιουργία του ερωτηματολογίου καθώς και η ανάλυση των δεδομένων του, που δημιουργήθηκε με τη χρησιμοποίηση του λογισμικού SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Όταν πρόκειται για εις βάθος στατιστική ανάλυση, οι περισσότεροι ερευνητές θεωρούν το SPSS την καλύτερη λύση. Το πακέτο λογισμικού SPSS δημιουργήθηκε για τη διαχείριση και στατιστική ανάλυση δεδομένων κοινωνικών επιστημών. Η αρχική κυκλοφορία ήταν το 1968 από την SPSS Inc. και αργότερα, το 2009, εξαγοράστηκε από την IBM. Πρόκειται για το παγκόσμιο πρότυπο για την ανάλυση δεδομένων κοινωνικών επιστημών, είναι ευρέως διαδεδομένο λόγω της απλής γλώσσας εντολών που διαθέτει καθώς και του εντυπωσιακά λεπτομερούς εγχειρίδιου χρήστη.

5.1 Δημιουργία ερωτηματολογίου

Έχοντας ως αφετηρία ότι τα ερωτηματολόγια έχουν κεντρικό ρόλο στη διαδικασία συλλογής δεδομένων καθώς και ο σημαντικός αντίκτυπός τους στην ποιότητα των δεδομένων, αφού αυτά είναι το μέσο συλλογής τους, δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στη δημιουργία του καθώς και στα ερωτήματα που έπρεπε να περιέχει. Η σχεδίαση του ξεκίνησε από μηδενική βάση, αρχικά με τη διατύπωση των στόχων της έρευνας και εν συνεχεία με τους σκοπούς της. Με δεδομένο ότι η θεματολογία της έρευνας απευθυνόταν σε ένα πολύ μεγάλο κοινό, σκοπός του ερωτηματολογίου ήταν να θέσει στοχευμένες ερωτήσεις, σε διαφορετικές κατηγορίες για την άντληση των αποτελεσμάτων. Σημαντική ήταν η συνδρομή καταρτισμένων επιστημόνων, αρμοδίων για τη δημιουργία ερωτηματολογίων, οι οποίοι ενέκριναν τις ερωτήσεις που είχαν επιλεχθεί καθώς και τη δομή του ερωτηματολογίου.

Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή της εργασίας, σκοπός ήταν η όσο το δυνατόν πιο ενδεδειγμένη ανάλυση των οικονομικών μέτρων που ελήφθησαν από την ελληνική κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 και ο αντίκτυπος που είχαν σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες. Για αυτό το λόγο το ερωτηματολόγιο χωρίστηκε σε επιμέρους ενότητες ανάλογα με την εργασιακή κατάσταση των ερωτηθέντων. Τα ερωτήματα ανάλογα με την κατηγορία ήταν διαφορετικά. Οι κατηγορίες ήταν οι εξής τέσσερις:

1. Υπάλληλοι (Δημόσιοι και Ιδιωτικοί)
2. Ελεύθεροι επαγγελματίες
3. Παράλληλα απασχολούμενοι (Μισθωτοί / Ελεύθεροι επαγγελματίες)
4. Άνεργοι, φοιτητές και συνταξιούχοι

Πριν τον οριστικό διαμοιρασμό του ερωτηματολογίου προηγήθηκε δοκιμή του, σε ένα ανομοιογενές δείγμα με 20 συμμετέχοντες από όλες τις ανωτέρω κατηγορίες. Σκοπός ήταν να διαπιστωθεί εάν το ερωτηματολόγιο ήταν αποτελεσματικό αφενός και εάν κάλυπτε τις ανάγκες της εργασίας αφετέρου. Συγκεκριμένα :

- Η χρησιμοποιούμενη ορολογία έπρεπε να είναι κατανοητή και χωρίς ασάφειες. Ελαφρές δυσκολίες κατανόησης θα έπρεπε να επιλύονταν αυτόματα, καθώς ήταν προτιμότερη η αποφυγή εξηγήσεων των χρησιμοποιούμενων όρων στους συμμετέχοντες στην έρευνα.

- Η σειρά των ερωτήσεων δεν έπρεπε να προκαλέσει στρεβλωτικές τάσεις.
- Ο τρόπος διατύπωσης των ερωτήσεων να επέτρεπε τη συλλογή των επιθυμητών δεδομένων.
- Η διαβεβαίωση ότι το ερωτηματολόγιο δεν ήταν μακροσκελές, κάνοντας τους ερωτώμενους να αισθανθούν άβολα ή να βαρεθούν.
- Οι εισαγωγικές και συνδετικές δηλώσεις ήταν κατανοητές και αποτελεσματικές. Η συζήτηση με τα μέλη της πιλοτικής διαδικασίας έδινε την ευκαιρία για καλύτερη ενημέρωση αναφορικά με τη βελτίωση, τη διαφορετική διατύπωση ή την παρουσίαση του ερωτηματολογίου στο τελικό επιλεγμένο δείγμα πληθυσμού.

Αφού πρώτα συζητήθηκε με τους ερωτηθέντες η δομή καθώς και οι ερωτήσεις, εάν ήταν αντιληπτές και δε δημιουργούσαν σύγχυση, και στη συνέχεια έγινε έλεγχος των δειγματοληπτικών αποτελεσμάτων, αποφασίστηκε ότι το ερωτηματολόγιο κάλυπτε τους σκοπούς της εργασίας. Η τελική μορφή του, διανεμήθηκε ηλεκτρονικά σε συνολικά 103 συμμετέχοντες.

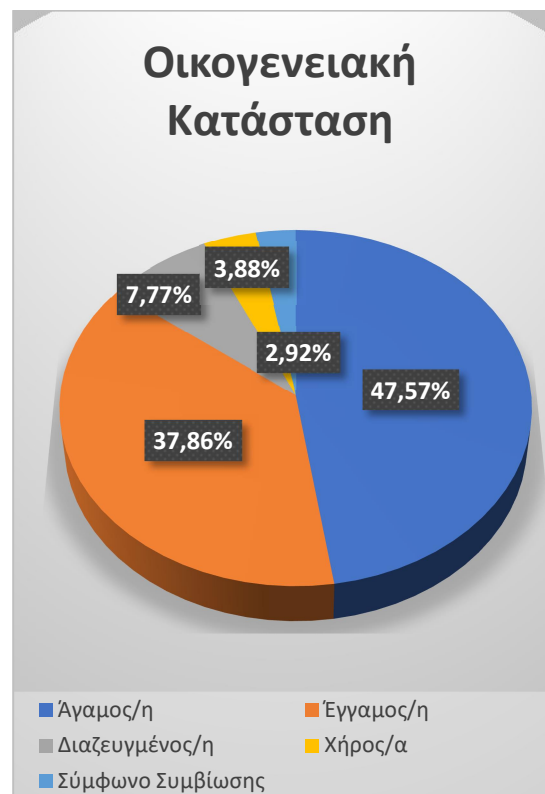
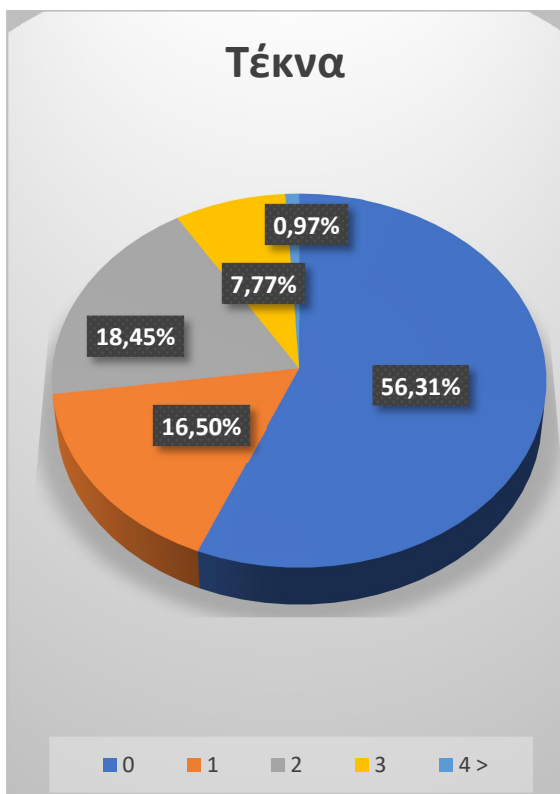
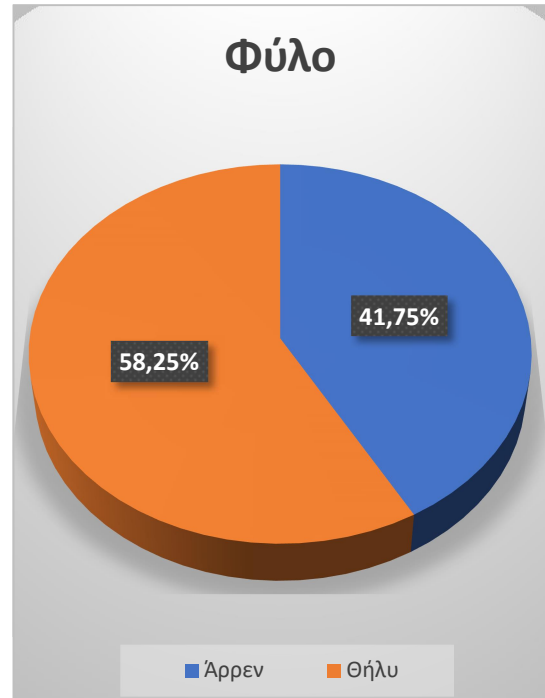
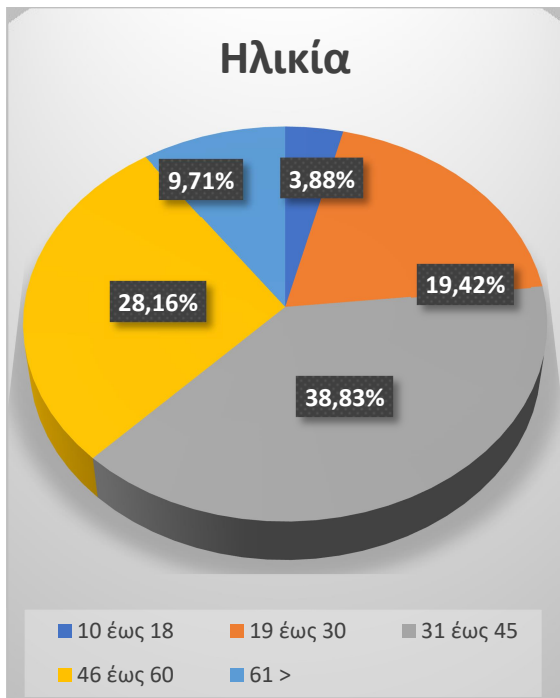
5.2 Ανάλυση ερωτηματολογίου

Στην αρχή θα εξεταστούν τα κοινά ερωτήματα για όλες τις κατηγορίες και στη συνέχεια θα γίνει ανάλυση για την κάθε μία ξεχωριστά με σκοπό τα τελικά συμπεράσματα να είναι όσο το δυνατόν πιο ακριβή.

5.2.1. Κοινά ερωτήματα

Οι ερωτήσεις για κάθε ενότητα εκτός από τις βασικές, δημογραφικά χαρακτηριστικά, ήταν διαφορετικές και βασίζονταν στα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση για αυτούς. Για αρχή θα δούμε τα κοινά ερωτήματα του ερωτηματολογίου.

Στο Διάγραμμα 1.1 προκύπτει ότι η κατανομή του δείγματος για το φύλο κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητική αφού η αναλογία ανδρών-γυναικών είναι περίπου 58%-42%. Στην ηλικία η κατανομή παρουσιάζει διακύμανση μιας και από το σύνολο των ερωτηθέντων, οι μεταξύ 10 έως 18 είναι 4% και οι άνω των 61 στο 10%. Οι υπόλοιπες κατηγορίες βρίσκονται πιο κοντά μεταξύ τους, δηλαδή οι 19 έως 30 στο 20%, οι 31 έως 45 στο 39% και οι 46 έως 60 στο 28%. Πάνω από το 56% δήλωσε ότι δεν έχει τέκνα, περίπου 17% 1 τέκνο, ένα ποσοστό 19% έχει 2, ενώ τα άτομα με 3 ή 4 παιδιά και άνω ήταν σημαντικά λιγότερα, 9%, όπως ισχύει και για τον γενικό πληθυσμό. Σύμφωνα με την οικογενειακή τους κατάσταση, το μισό περίπου δείγμα του ερωτηματολογίου είναι άγαμοι, ένα ποσοστό του 38% είναι έγγαμοι και οι υπόλοιποι είτε έχουν χάσει τον/τη σύζυγο τους, είτε είναι διαζευγμένοι ή έχουν υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης.

Διάγραμμα 1.1 (Φύλο, Ηλικία, Τέκνα, Οικογενειακή κατάσταση)

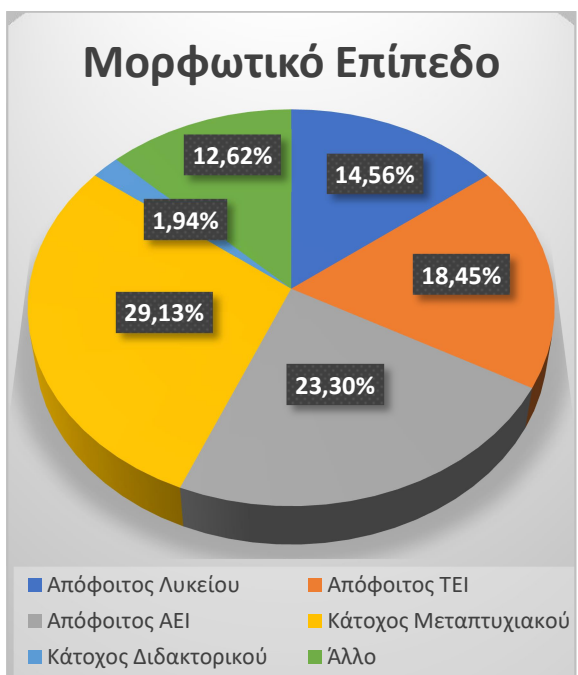
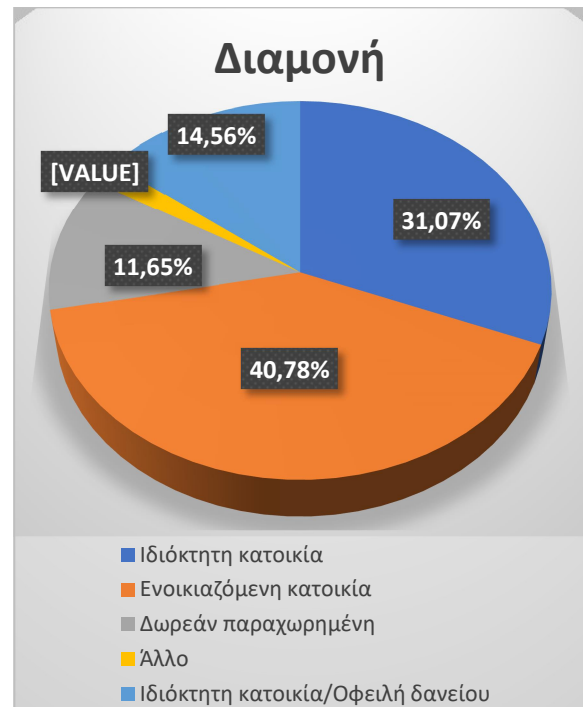
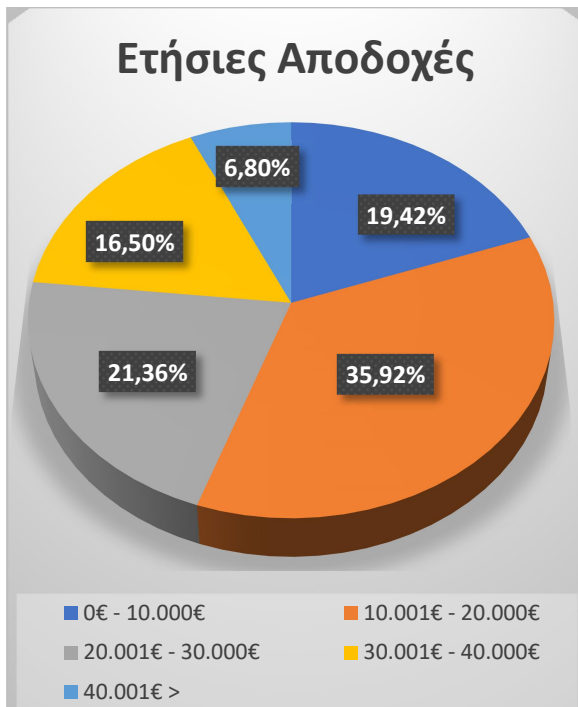
Οι ετήσιες αποδοχές, η διαμονή, το μορφωτικό επίπεδο καθώς και το κύριο μέσο ενημέρωσης για την πανδημία Covid-19 παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 1.2. Αναφορικά με τις ετήσιες αποδοχές, το μεγαλύτερο ποσοστό, 36% , ανήκει στην κατηγορία με εισοδήματα από 10.001€ έως 20.000€. Με σχεδόν πανομοιότυπα ποσοστά, 19% και 21%, ανήκουν στις κατηγορίες με ετήσιες αποδοχές 0€ έως 10.000€ και 20.001€ έως 30.000€ αντίστοιχα. Ένα ποσοστό 16,50% ανήκει στις 30.001€ έως 40.000€ και ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 7% ανήκει στην κατηγορία των 40.001€ και άνω.

Σχετικά με τη διαμονή, οι 2 κύριες κατηγορίες που συγκεντρώνουν ποσοστό περίπου 72% είναι η ιδιόκτητη καθώς και η ενοικιαζόμενη κατοικία. Η δωρεάν παραχωρημένη κατοικία όπως και η ιδιόκτητη αλλά με οφειλή τραπεζικού δανείου συγκεντρώνουν ποσοστά 15% και 12% αντίστοιχα. Εντύπωση προκαλεί ότι ένα πολύ μικρό ποσοστό της τάξης του 2% δήλωσε ότι η κατοικία του είναι διαφορετική, όπως για παράδειγμα φιλοξενία σε γονείς ή φίλους.

Αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο, τα αποτελέσματα είναι εξόχως ενθαρρυντικά. Η πλειονότητα κατέχουν τίτλους σπουδών από Τεχνολογικά και από Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Πολύ σημαντική είναι και η συμμετοχή κατόχων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών τίτλων. Απόφοιτοι Λυκείου αντιστοιχούν στο 15%, ενώ κάτι άλλο απάντησε το 13% περίπου.

Το μικρό ποσοστό ερωτηθέντων που βρίσκονται πιο κοντά στη συνταξιοδότηση, μπορεί να σχετίζεται με την καθολική επικράτηση ως κύριου μέσου ενημέρωσης για την πανδημία το διαδίκτυο, λαμβάνοντας υπόψη την εξοικείωση με τα ψηφιακά μέσα των νεότερων. Ακολουθεί η τηλεόραση σαν δεύτερο μέσο ενημέρωσης με μεγάλη διαφορά από τα επόμενα. Το ραδιόφωνο και οι φίλοι/οικογένεια συγκέντρωσαν πανομοιότυπα ποσοστά περίπου 8%. Ένα πολύ μικρό ποσοστό της τάξης του 1% δήλωσε ότι η ενημέρωσή του για τον Covid-19 έγινε από κάποιο άλλο μέσο.

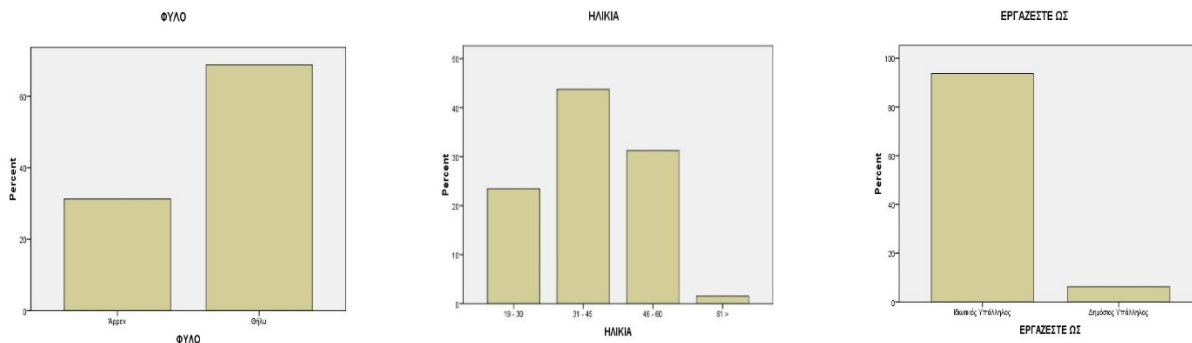
Διάγραμμα 1.2 (Ετήσιες αποδοχές, Διαμονή, Μορφωτικό επίπεδο, Κύριο μέσο ενημέρωσης)

5.2.2. Υπάλληλοι (Δημόσιοι / Ιδιωτικοί)

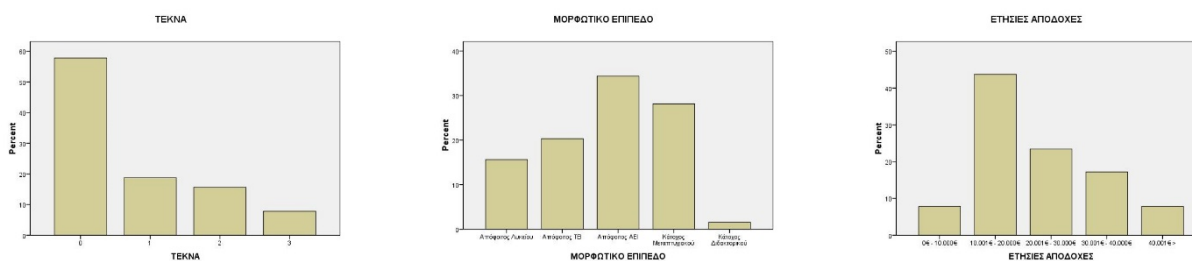
Η συγκεκριμένη κατηγορία ερωτηθέντων καταλαμβάνει και το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος αφού ανέρχεται συνολικά στο 62%. Από αυτό το ποσοστό το 1/3 περίπου αντιστοιχεί σε άνδρες διαφόρων ηλικιών. Δυστυχώς στο δείγμα περιλαμβάνονται μόνο τέσσερις δημόσιοι υπάλληλοι, οπότε κρίθηκε σκόπιμο να ενσωματωθούν με τους ιδιωτικούς υπαλλήλους και τα συμπεράσματα να περιλαμβάνουν συνολικά τον εργασιακό κλάδο των μισθωτών υπαλλήλων. (Διάγραμμα 2.1)

Διάγραμμα 2.1

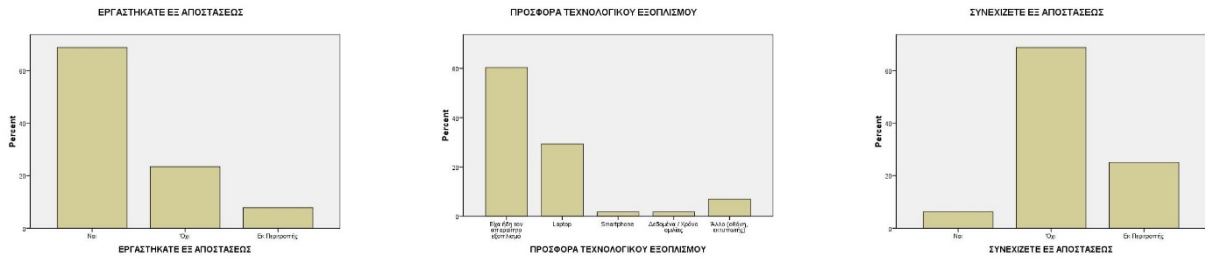
Στο μορφωτικό επίπεδο θετική εντύπωση προκαλεί ότι τα 2/3 είναι είτε κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου ή απόφοιτοι ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος. Στην οικογενειακή κατάσταση, περίπου όλο το δείγμα είναι είτε άγαμοι ή έγγαμοι. Στους έγγαμους τα αποτελέσματα είναι περίπου αντίστοιχα για ένα ή δύο τέκνα. Όσον αφορά τις αποδοχές το μεγαλύτερο με διαφορά ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 10.000€ και 30.000€. (Διάγραμμα 2.2)

Διάγραμμα 2.2

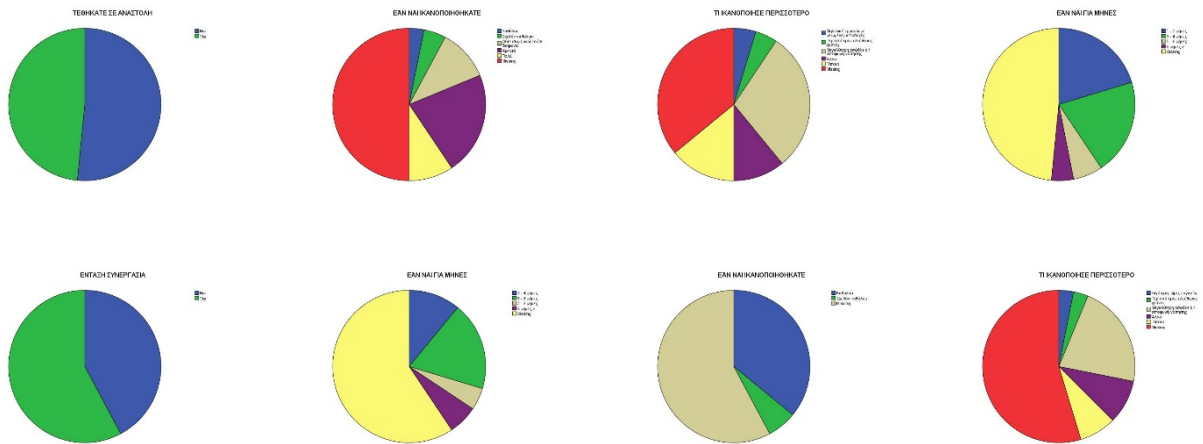
Το μεγαλύτερο ποσοστό, περίπου 70% δήλωσε ότι στη διάρκεια της πανδημίας εργάστηκε εξ' αποστάσεως, αλλά αντίστοιχα το ίδιο ακριβώς ποσοστό δήλωσε ότι πλέον έχει επιστρέψει κανονικά στην εργασία. Ένα 20% εργάζεται εκ περιτροπής και ένα πολύ μικρό συνεχίζει την απομακρυσμένη εργασία. Στο ερώτημα εάν η εταιρία τους προσέφερε κάποια παροχή στη διάρκεια της εργασίας από απόσταση οι περισσότερες απαντήσεις ήταν ότι διέθεταν ήδη όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για εργασία που χρειαζόνταν. Τη χρήση εταιρικού laptop δήλωσε ότι έκανε περίπου το 30%. (Διάγραμμα 2.3)

Διάγραμμα 2.3

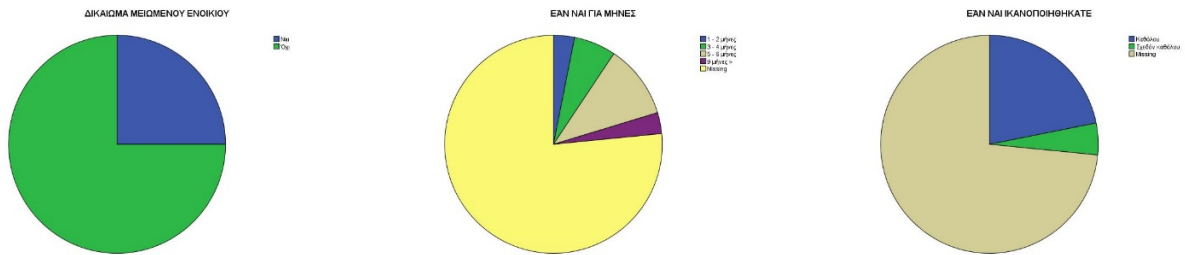
Αναφορικά με την αναστολή εργασίας τώρα, το 50% των ερωτηθέντων είχαν τεθεί ως μέτρο προφύλαξης ή υποχρεωτικά μιας και η επιχείρηση που εργάζονταν είχε κλείσει προσωρινά. Οι περισσότεροι ήταν τεθεί σε αναστολή από ένα έως τέσσερις μήνες και βάσει των αποτελεσμάτων ένα μεγάλο ποσοστό έμεινε αρκετά ικανοποιημένο από το εν λόγω μέτρο. Κύριος λόγος για αυτό ήταν ότι η μη προσέλευση στην εργασία αλλά αντιθέτως η παραμονή στο σπίτι, ελαχιστοποιούσε τους κινδύνους νόσησης και προσέφερε μεγαλύτερη ασφάλεια. Σχετικά με το πρόγραμμα «Συνεργασία» τώρα, εκ του συνόλου των ερωτηθέντων το 42% απάντησε καταφατικά για την ένταξή του. Οι περισσότεροι αυτών παρέμειναν στο πρόγραμμα από τρεις έως έξι μήνες με το ποσοστό ικανοποίησης να ανέρχεται σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο της τάξης του 85%. Και σε αυτή την περίπτωση η ασφάλεια από την παραμονή στο σπίτι για περισσότερες ώρες λόγω του μειωμένου κατά το ήμισυ ωραρίου ήταν ο κύριος παράγοντας. (Διάγραμμα 2.4)

Διάγραμμα 2.4

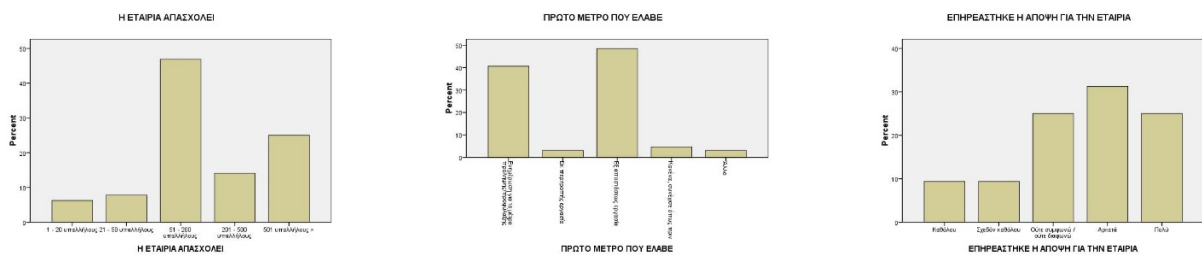
Το μέτρο του μειωμένου ενοικίου στο δείγμα δεν είχε μεγάλη εφαρμογή, αφού το 76% απάντησε ότι δεν μπορούσε να κάνει χρήση του συγκεκριμένου μέτρου. Στους δικαιούχους της μείωσης ενοικίου, οι μήνες που έκαναν χρήση ήταν κυρίως από τέσσερις έως έξι μήνες. Σχεδόν το σύνολο των ενταγμένων απάντησε ότι έμεινε ικανοποιημένο από το συγκεκριμένο μέτρο. (Διάγραμμα 2.5)

Διάγραμμα 2.5

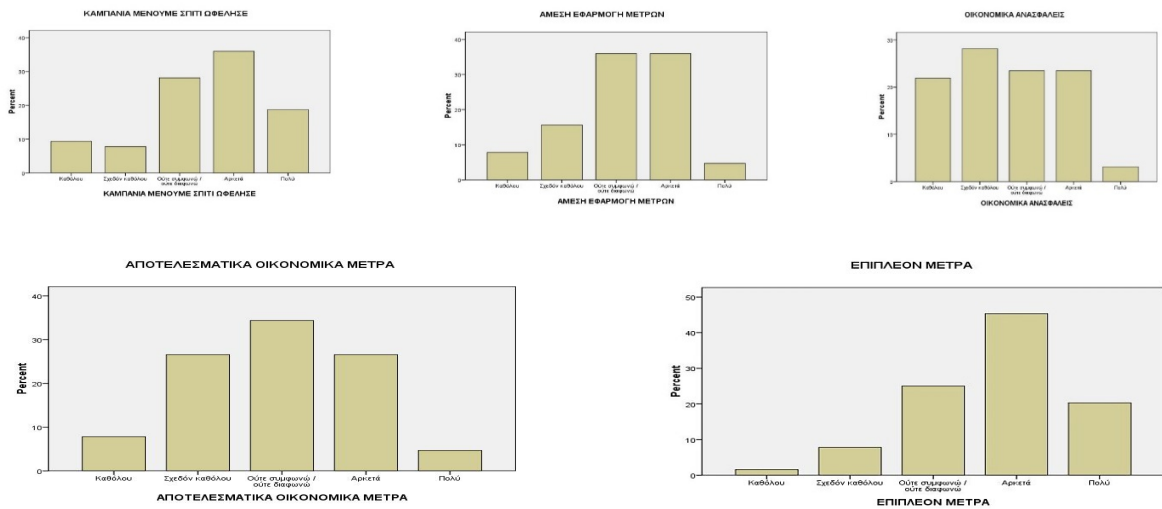
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα το μεγαλύτερο ποσοστό εργάζεται σε μεγάλες ή πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, αν αναλογιστούμε ότι μόνο το 12% εργάζεται σε επιχείρηση που απασχολεί από ένα έως πενήντα υπαλλήλους. Το υπόλοιπο ποσοστό κυμαίνεται από 51 έως 501 και άνω. Ως πρώτο μέτρο προφύλαξης από την πανδημία οι δύο απαντήσεις που κυριάρχησαν ήταν η ενημέρωση για τα μέτρα πρόληψης/προφύλαξης καθώς και η παροχή εργασίας εξ' αποστάσεως. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ερώτημα για το αν επηρεάστηκε θετικά η γνώμη των ερωτηθέντων για την εταιρία που εργάζονται βάσει των μέτρων που έλαβε. Το 57% απάντησε από αρκετά έως πολύ και ένα ποσοστό 25% μέτρια. (Διάγραμμα 2.6)

Διάγραμμα 2.6

Τα τελευταία ερωτήματα αφορούν τον απόηχο που είχαν τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης. Συγκεκριμένα, στο ερώτημα εάν η καμπάνια «Μένουμε Σπίτι», ένα από τα πρώτα μέτρα ενημέρωσης για την πανδημία και τα μέτρα προφύλαξης, ωφέλησε τελικά, το 55% αποκρίθηκε από αρκετά έως πολύ. Οικονομικά ανασφαλής κατά την πανδημία απάντησε ότι αισθάνθηκε το 27%, ενώ ένα 50% από καθόλου έως σχεδόν καθόλου. Οι υπόλοιπες απαντήσεις κινήθηκαν στο μέσο. Όσον αφορά την αμεσότητα εφαρμογής των οικονομικών μέτρων στήριξης πάλι οι περισσότερες απαντήσεις μοιράζονται μεταξύ αρκετά/πολύ και μέσου. Το πρώτο ερώτημα όπου οι απαντήσεις μοιράζονται εξίσου είναι σχετικά με την αποτελεσματικότητα που είχαν τα μέτρα στήριξης. Από σχεδόν καθόλου έως καθόλου κυμαίνεται το 34%, στο μέσο βρίσκεται ένα αντίστοιχο 34%, ενώ από αρκετά έως πολύ κυμαίνεται το 32%. Παρατηρούμε δηλαδή ότι δεν υπάρχει μία ξεκάθαρη «εικόνα» ως προς την αποτελεσματικότητά τους. Τέλος, το ερώτημα εάν έπρεπε να είχαν παρθεί επιπλέον μέτρα βρίσκει το μεγαλύτερο ποσοστό σύμφωνο κατά 67%. Ένα ποσοστό 10% μόνο θεωρεί ότι δεν υπήρχε λόγος για ενίσχυση στα μέτρα. (Διάγραμμα 2.7)

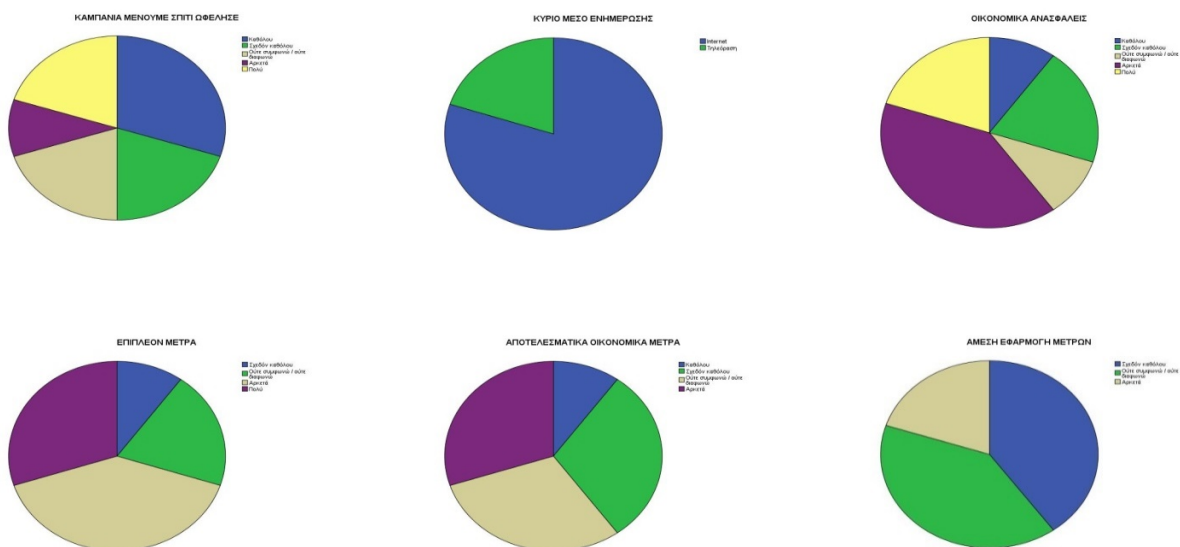
Διάγραμμα 2.7

5.2.3. Ελεύθεροι Επαγγελματίες

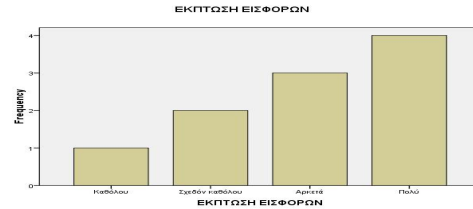
Η κατηγορία των ελευθέρων επαγγελματιών όπως και των παράλληλα απασχολούμενων έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αφού το μεγαλύτερο «βάρος» των οικονομικών μέτρων στήριξης είχε στόχο αυτές τις δύο. Κύριο μέσο ενημέρωσης ήταν το internet και εδώ, ενώ εντύπωση προκαλεί η οικονομική ανασφάλεια που αισθάνθηκαν στη διάρκεια της πανδημίας. Για το μεγαλύτερο ποσοστό τα οικονομικά μέτρα δεν κρίθηκαν ιδιαίτερος άμεσα και ίδια άποψη ισχύει και για την αποτελεσματικότητά τους. Απόρροια των ανωτέρω είναι η πεποίθηση ότι η λήψη επιπλέον μέτρων ήταν αναγκαία. Ομοίως, η καμπάνια «Μένουμε Σπίτι» δεν κατάφερε να πείσει ως θετικό μέτρο τους ελεύθερους επαγγελματίες. (Διάγραμμα 3.1)

Διάγραμμα 3.1

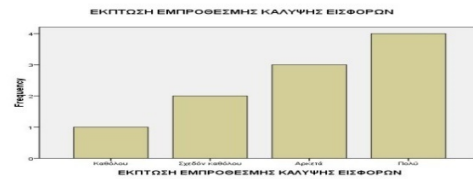

Σε ερωτήματα που τέθηκαν αναφορικά με οικονομικά μέτρα στήριξης που κύρια στόχευση είχαν τη βιωσιμότητα των ελεύθερων επαγγελματιών οι απαντήσεις ήταν οι ακόλουθες:

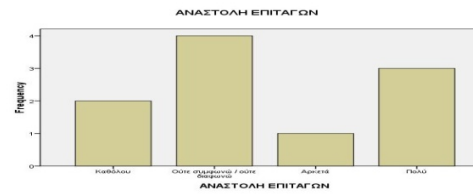
A1. Έκπτωση 25% σε ασφαλιστικές εισφορές

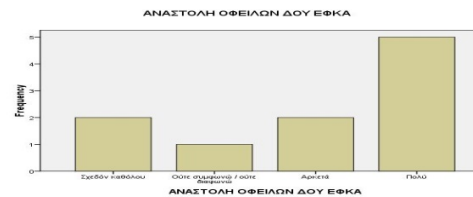
A2. Έκπτωση 25% σε περίπτωση εμπρόθεσμης κάλυψης ασφαλιστικών εισφορών

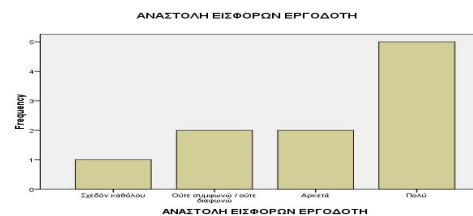
A3. Αναστολή στις προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιόγραφων και επιταγών

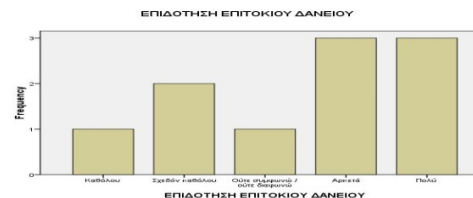
A4. Αναστολή 3 μηνών για ρυθμισμένες οφειλές σε δόσεις στον ΕΦΚΑ και 4 μήνες για την εφορία

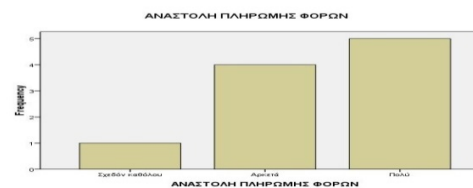
A5. Αναστολή καταβολής ασφαλιστικών εισφορών εργοδοτών και μισθωτών

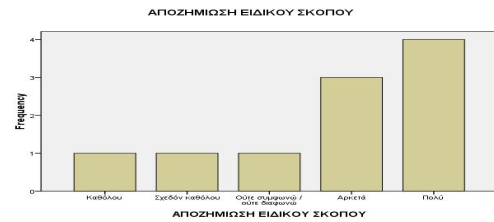
A6. Κρατική επιδότηση επιτοκίου ενήμερων επιχειρηματικών δανείων

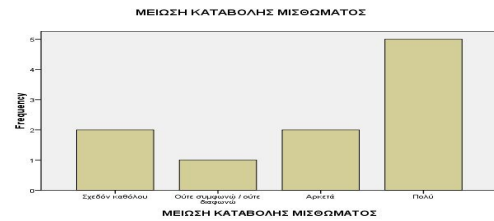
B1. Αναστολή πληρωμής φόρων

B2.Καταβολή αποζημίωσης ειδικού σκοπού 800€

B3.Μείωση καταβολής μισθώματος 40%

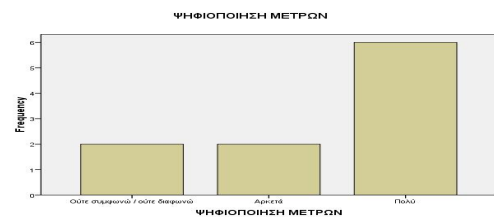
B4.Ειδικό μέτρο «Επιστρεπτέας Προκαταβολής»

B5.Καταβολή μειωμένου Δώρου Πάσχα έως και 30 Ιουνίου 2020

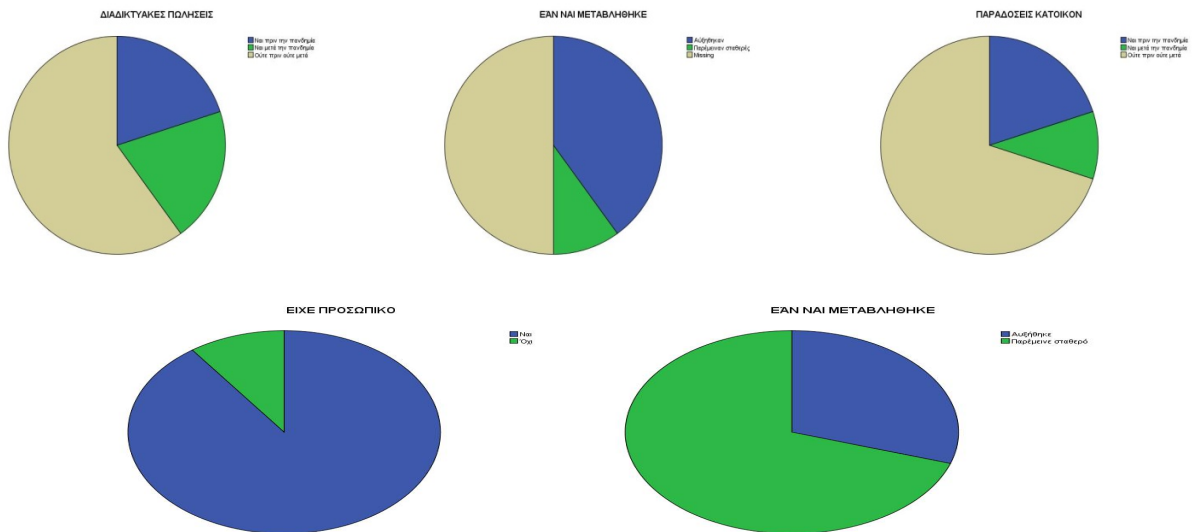

B6.Ψηφιοποίηση των περισσότερων μέτρων

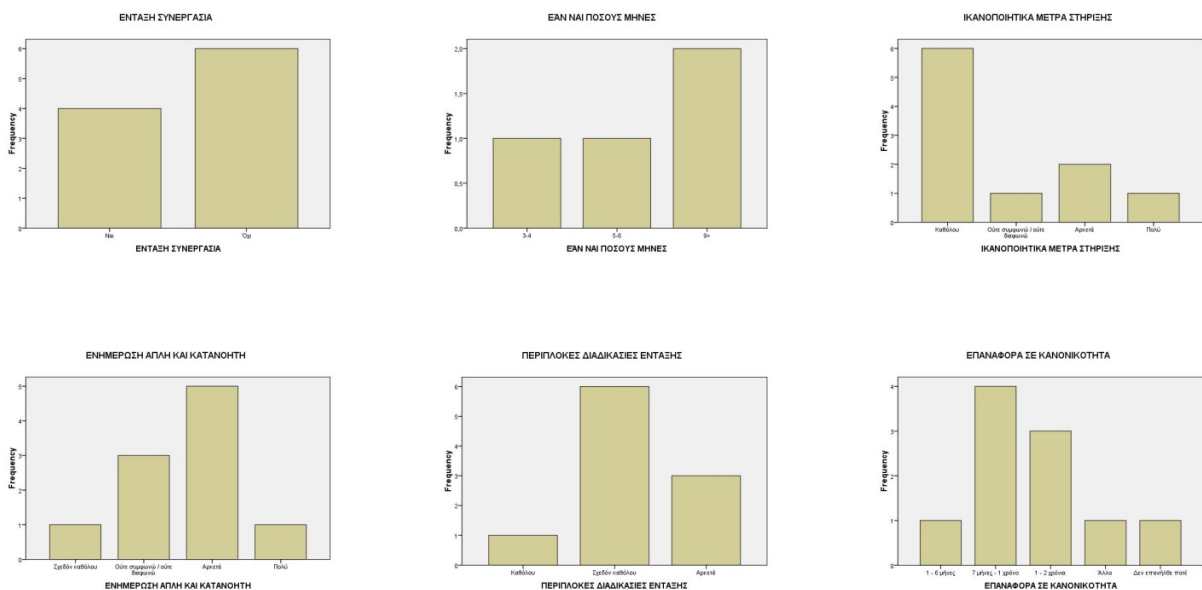
Στον τομέα των διαδικτυακών πωλήσεων τώρα οι απαντήσεις χωρίζονταν στις ‘ναι πριν από την πανδημία’ και ‘ούτε πριν ούτε μετά’. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν σε αυτό τον τομέα, δήλωσαν όλες ότι οι πωλήσεις τους αυξήθηκαν κατά την πανδημία. Στο ερώτημα για παροχή παράδοσης κατ’ οίκον, το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε ότι δεν παρείχε αυτή την υπηρεσία. Σχεδόν το σύνολο των επιχειρήσεων του ερωτηματολογίου απασχολούσε προσωπικό κατά την πανδημία, το οποίο είτε παρέμεινε σταθερό είτε αυξήθηκε. Σημαντική παρατήρηση ότι δε δόθηκε καμία αρνητική απάντηση. (Διάγραμμα 3.2)

Διάγραμμα 3.2

Στο πρόγραμμα ενίσχυσης «Συνεργασία» είχε ενταχθεί το 40% του δείγματος. Από τους συμμετέχοντες η διάρκεια ποίκιλε από 3 έως 9 μήνες και άνω. Ως προς την ικανοποίηση οι περισσότεροι δήλωσαν θετικά. Στο ερώτημα σχετικά με την περιπλοκότητα στις διαδικασίες ένταξης στα οικονομικά μέτρα οι απαντήσεις ήταν εκ διαμέτρου αντίθετες, αφού κινούνταν από αρκετά έως σχεδόν καθόλου. Σε αντίθεση, οι ερωτηθέντες για το εάν η ενημέρωση για τα μέτρα στήριξης ήταν απλή και κατανοητή σχεδόν όλοι απάντησαν θετικά. Τέλος, ανομοιομορφία παρουσιάζουν τα αποτελέσματα για το χρονικό διάστημα που παρήλθε ώστε να επιστρέψουν οι επιχειρήσεις στην κανονικότητα. Οι απαντήσεις κυμάνθηκαν από 1-6 μήνες έως να μην επανέλθουν ποτέ. (Διάγραμμα 3.3)

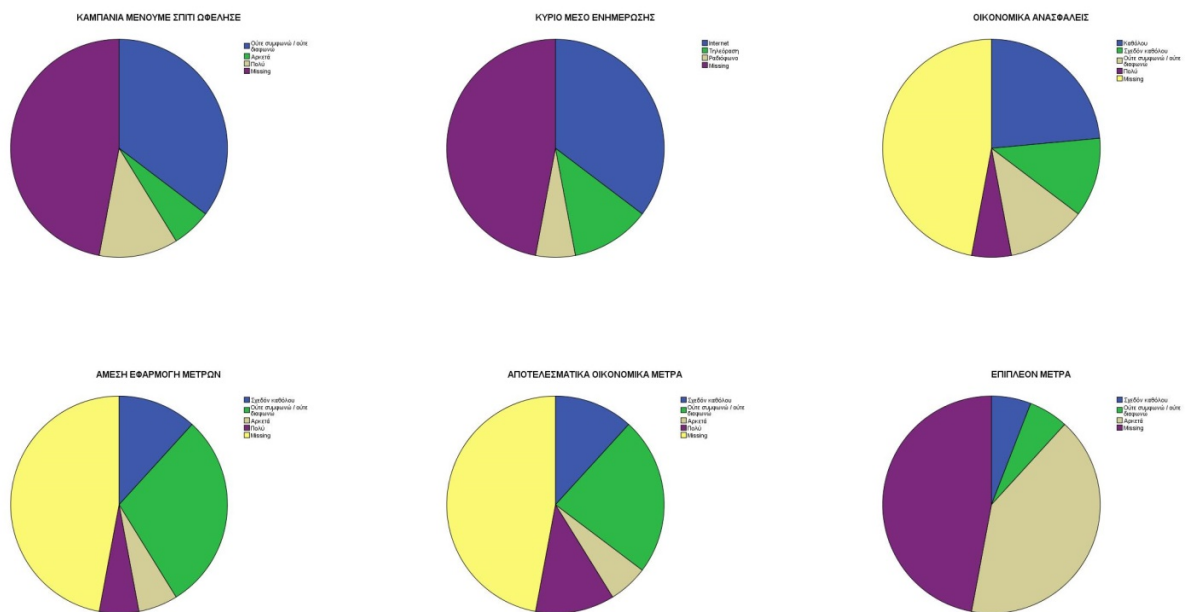
Διάγραμμα 3.3

5.2.4. Παράλληλα απασχολούμενοι

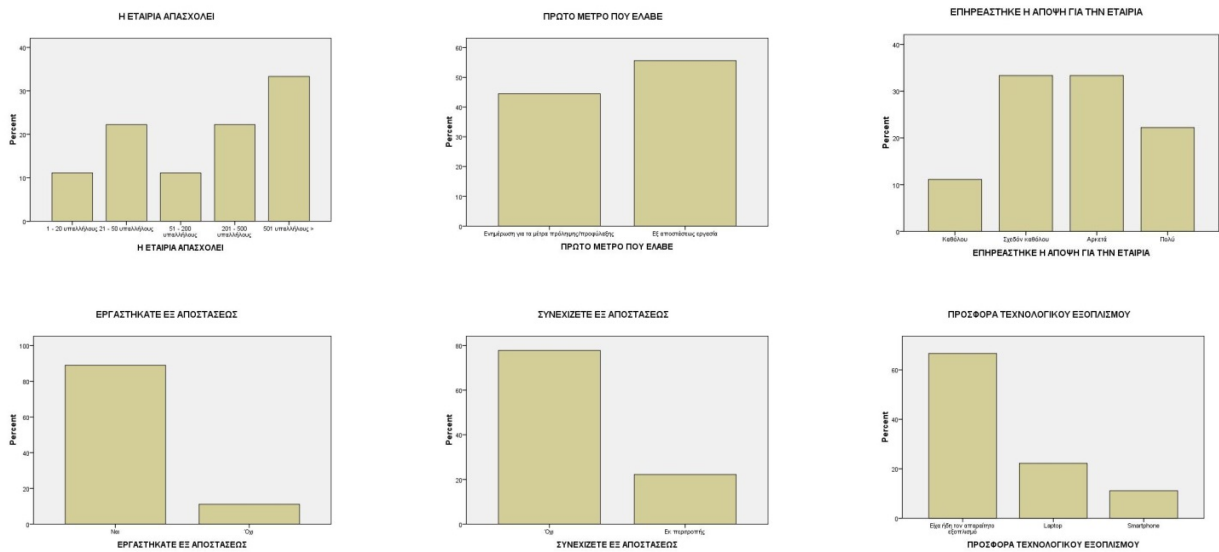
Επόμενη κατηγορία με ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι αυτή των παράλληλα απασχολούμενων ή αλλιώς όσοι συνδυάζουν μισθωτή απασχόληση και άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος. Η καμπάνια «Μένουμε Σπίτι» άφησε ανάμεικτα συναισθήματα στο κοινό, με τη χρήση του internet να αποτελεί για ακόμη μία φορά πρωταγωνιστή στο κομμάτι της ενημέρωσης για την πανδημία. Δεν υπήρξε σχεδόν καθόλου ανασφάλεια κατά την εξάπλωση του ιού. Η αμεσότητα εφαρμογής όπως και η αποτελεσματικότητα των οικονομικών μέτρων ούτε ικανοποίησε ούτε απογοήτευσε το κοινό. Η πλειοψηφία όμως των ερωτηθέντων θεώρησε ότι η ελληνική κυβέρνηση έπρεπε να είχε λάβει επιπλέον μέτρα στήριξης. (Διάγραμμα 4.1)

Διάγραμμα 4.1

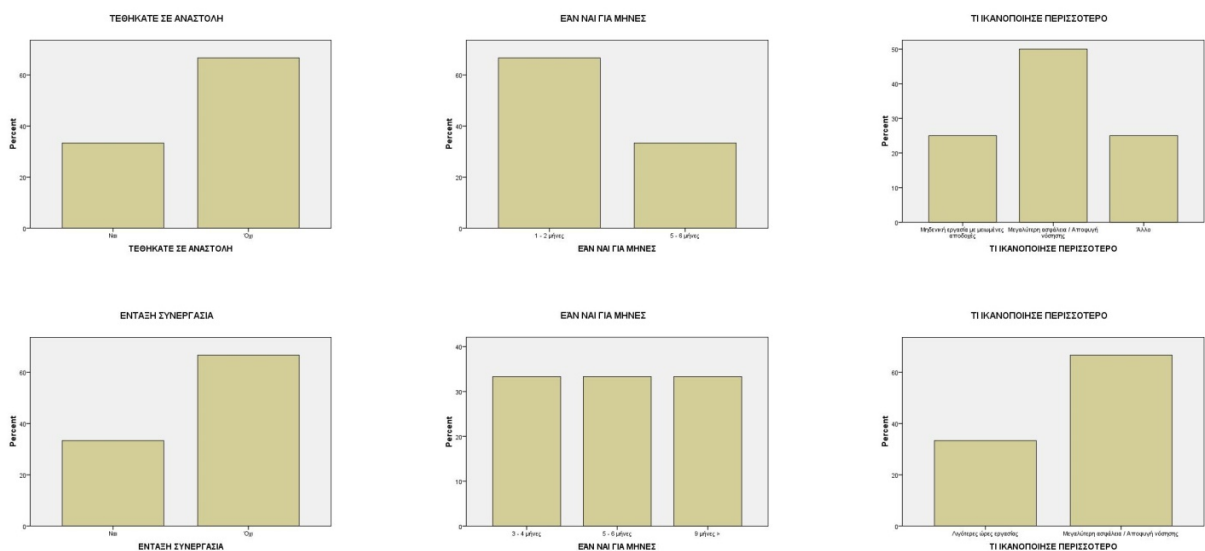
Στα ερωτήματα που αφορούσαν τη μισθωτή εργασία αρχικά, οι περισσότεροι εργάζονται σε μεγάλες ή πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με υπαλλήλους από 51 υπαλλήλους έως 501 και άνω. Η ενημέρωση για τα μέτρα πρόληψης/προφύλαξης καθώς και η εξ αποστάσεως εργασία για ακόμη μία φορά ήταν πρωταγωνιστές των πρώτων μέτρων που λήφθηκαν. Ποικιλία απαντήσεων υπήρχε στο ερώτημα αναφορικά με το αν επηρεάστηκε η γνώμη των ερωτηθέντων για την εταιρία που εργάζονται βάσει των μέτρων που έλαβε, με διακύμανση από πολύ έως σχεδόν καθόλου. Σχεδόν η πλειοψηφία του συνολικού δείγματος εργάστηκε απομακρυσμένα, αλλά πλέον έχει επιστρέψει κανονικά στην εργασία του. Οι περισσότεροι είχαν ήδη τον απαραίτητο εξοπλισμό για την απομακρυσμένη εργασία, πλην ελαχίστων που έκαναν χρήση εταιρικού laptop ή smartphone. (Διάγραμμα 4.2)

Διάγραμμα 4.2

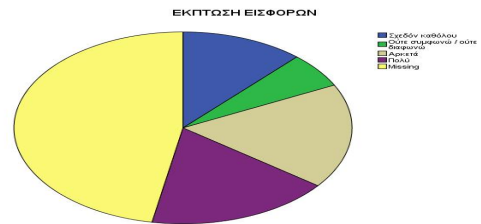
Το καθεστώς αναστολής όπως και το πρόγραμμα «Συνεργασία» δεν έτυχε ιδιαίτερης αποδοχής μιας και πολύ λίγοι ερωτηθέντες απάντησαν θετικά. Όσοι συμμετείχαν και στα δύο, είχαν ενταχθεί για λίγους μήνες με κοινό χαρακτηριστικό την ικανοποίηση λόγω την μεγαλύτερης ασφάλειας που είχαν για την αποφυγή νόσησης. Δικαίωμα καταβολής ενοικίου δεν είχε κανένας οπότε δεν υπάρχει κάποιο στοιχείο προς μελέτη. (Διάγραμμα 4.3)

Διάγραμμα 4.3

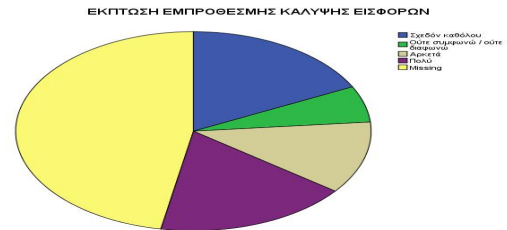

Όσον αφορά την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία τώρα, στα ερωτήματα που τέθηκαν αναφορικά με τα οικονομικά μέτρα στήριξης που κύρια στόχευση είχαν τη βιωσιμότητα των ελεύθερων επαγγελματιών οι απαντήσεις των παράλληλα απασχολούμενων ήταν οι ακόλουθες:

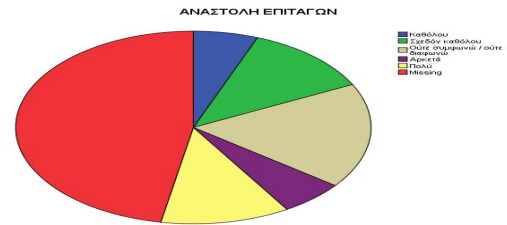
A1. Έκπτωση 25% σε ασφαλιστικές εισφορές

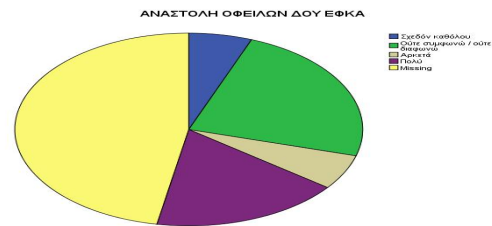
A2. Έκπτωση 25% σε περίπτωση εμπρόθεσμης κάλυψης ασφαλιστικών εισφορών

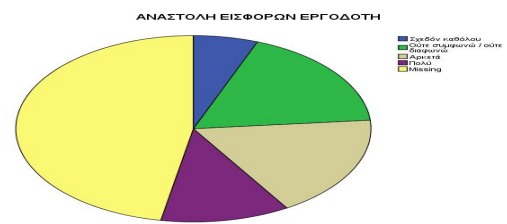
A3. Αναστολή στις προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιόγραφων και επιταγών

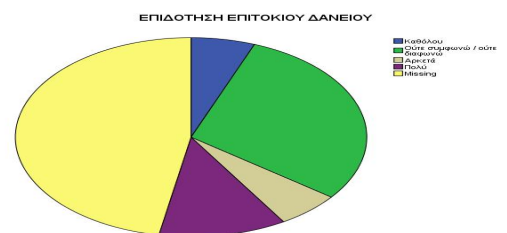
A4. Αναστολή 3 μηνών για ρυθμισμένες οφειλές σε δόσεις στον ΕΦΚΑ και 4 μήνες για την εφορία

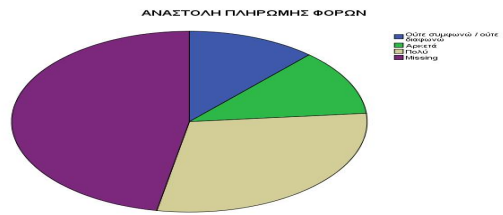
A5. Αναστολή καταβολής ασφαλιστικών εισφορών εργοδοτών και μισθωτών

A6. Κρατική επιδότηση επιτοκίου ενήμερων επιχειρηματικών δανείων

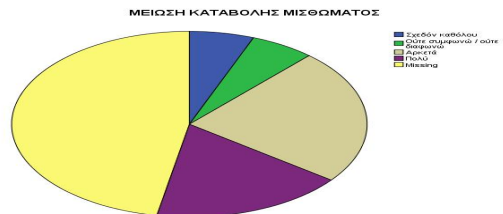
B1. Αναστολή πληρωμής φόρων

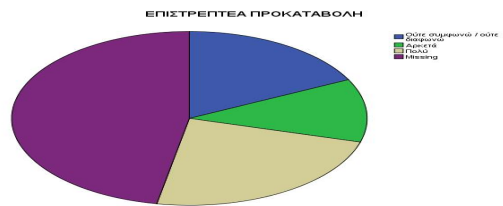
B2. Καταβολή αποζημίωσης ειδικού σκοπού 800€

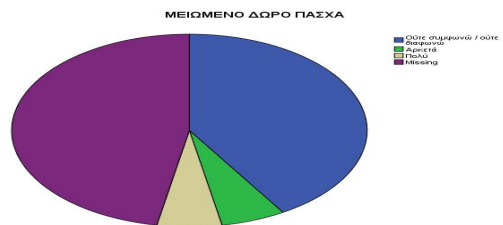
B3. Μείωση καταβολής μισθώματος 40%

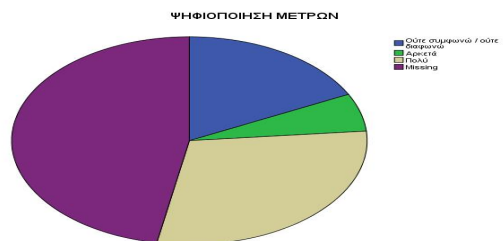
B4. Ειδικό μέτρο «Επιστρεπτέα Προκαταβολής»

B5. Καταβολή μειωμένου δώρου Πάσχα έως και 30 Ιουνίου 2020

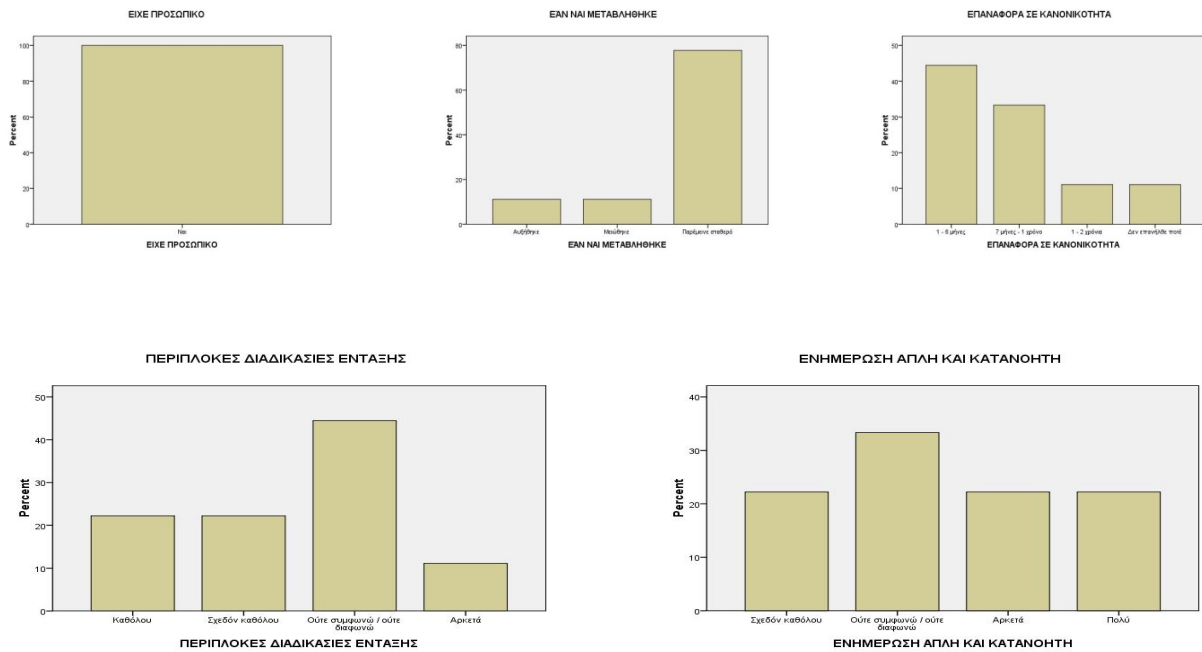
B6. Ψηφιοποίηση των περισσότερων μέτρων

Στο ερώτημα αναφορικά με την περιπλοκότητα στις διαδικασίες ένταξης στα οικονομικά μέτρα στήριξης, οι ερωτηθέντες δεν αντιμετώπισαν καμία δυσκολία και θεώρησαν ότι η ενημέρωση για

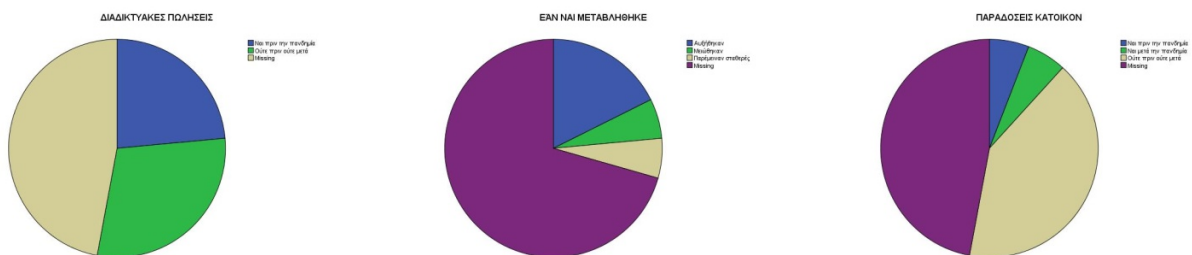
την ένταξη στα μέτρα ήταν απλή και κατανοητή. Όλες οι επιχειρήσεις απασχολούσαν προσωπικό και όλες το διατήρησαν αμετάβλητο εκτός από μία που το αύξησε και μία που το μείωσε. Για την επαναφορά στην κανονικότητα, οι επιχειρήσεις χρειάστηκαν από ένα μήνα έως ένα χρόνο. Μονάχα μία χρειάστηκε περισσότερο χρόνο και μία δεν επανήλθε ποτέ. (Διάγραμμα 4.4)

Διάγραμμα 4.4

Τέλος, στον τομέα των διαδικτυακών πωλήσεων το 40% των επιχειρήσεων δραστηριοποιούνταν πριν την πανδημία ενώ το υπόλοιπο 60% ούτε πριν ούτε μετά. Από αυτές οι περισσότερες αύξησαν τις πωλήσεις τους πλην μίας που παρέμεινε σταθερή. Το μεγαλύτερο ποσοστό δεν έκανε κατ' οίκον παραδόσεις ούτε πριν την πανδημία ούτε μετά. (Διάγραμμα 4.5)

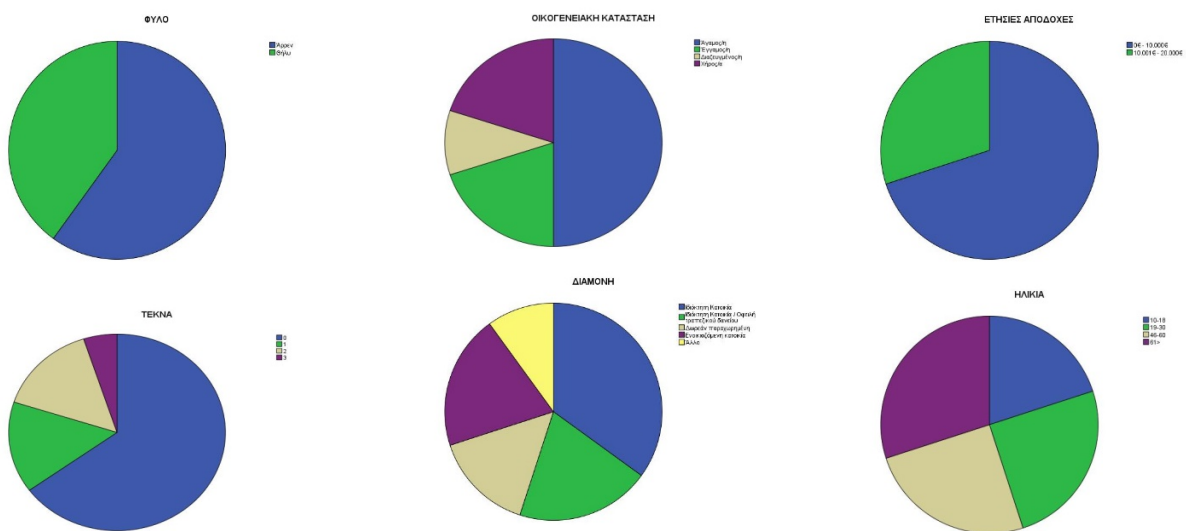
Διάγραμμα 4.5

5.2.5. Άνεργοι / Φοιτητές / Συνταξιούχοι

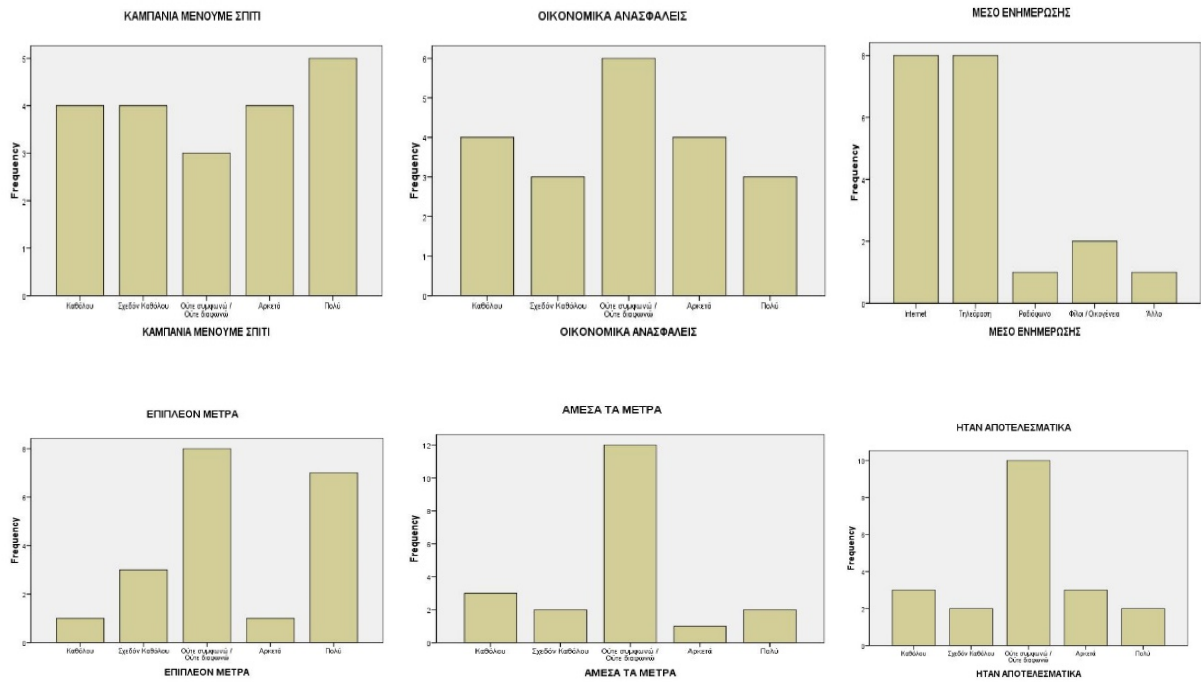
Στην τελευταία κατηγορία προς ανάλυση περιλαμβάνονται οι άνεργοι, οι φοιτητές καθώς και οι συνταξιούχοι. Η κατηγορία αυτή έλαβε είκοσι απαντήσεις με το φύλο να αντιστοιχεί σε 60% για τους άνδρες και 40% για τις γυναίκες. Ηλικιακά το δείγμα είναι περίπου μοιρασμένο σε ίσα τμήματα για όλες τις βαθμίδες. Οι περισσότεροι δήλωσαν άγαμοι χωρίς τέκνα με τις λοιπές κατηγορίες να λαμβάνουν λίγες θετικές απαντήσεις. Και στις ετήσιες αποδοχές το μεγαλύτερο τμήμα του δείγματος απάντησε είχε μεγάλη ροπή προς την κατηγορία 0€ έως 10.000€ και ένα μικρότερο 10.001€ έως 20.000€. Η διαμόνη παρουσιάζει μία πολυφωνία με δεδομένο ότι επελέγησαν όλες οι κατηγορίες. (Διάγραμμα 5.1)

Διάγραμμα 5.1

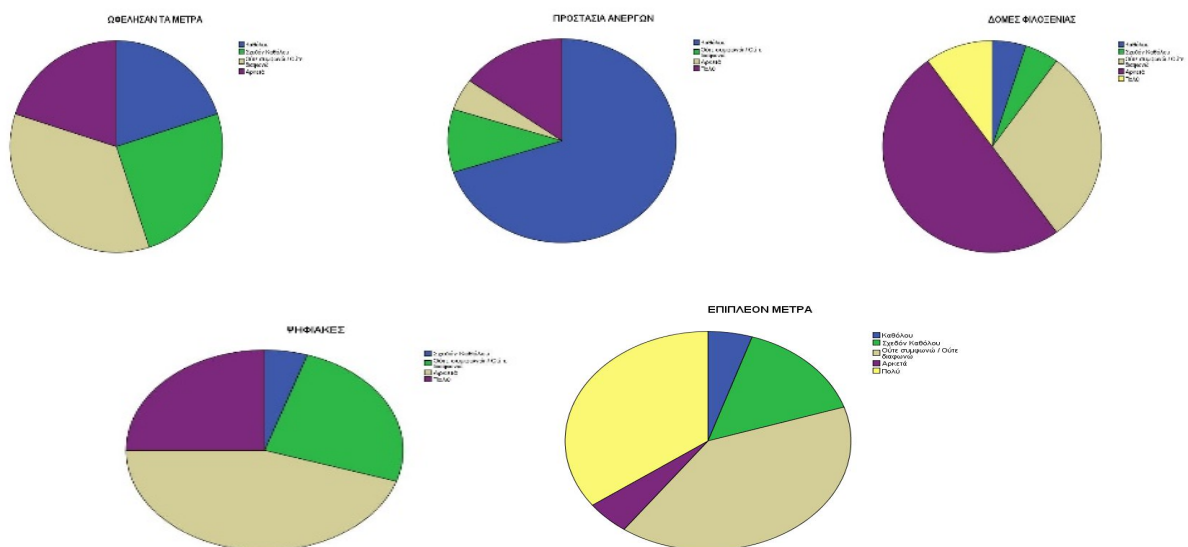
Επίσης, η διαφημιστική καμπάνια «Μένουμε Σπίτι» συγκέντρωσε πολυφωνικές απαντήσεις. Στα μέσα ενημέρωσης κυριαρχεί το internet και η τηλεόραση. Ως προς την οικονομική ασφάλεια και εδώ το δείγμα παρουσιάζει ανομοιογένεια αφού όλες οι απαντήσεις έχουν δεχθεί περίπου τις ίδιες απαντήσεις. Στο ερώτημα για την αμεσότητα των μέτρων στήριξης η πλειοψηφία τάσσεται υπέρ μίας ουδέτερης στάσης καθώς ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, κάτι το οποίο επαναλαμβάνεται και αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των μέτρων στήριξης που ελήφθησαν. (Διάγραμμα 5.2)

Διάγραμμα 5.2

Τέλος, θεωρούν ότι η λήψη πρόσθετων μέτρων μάλλον δεν ήταν απαραίτητη σε αντίθεση με την γενικότερη ωφέλεια από τις οικονομικές ενισχύσεις όπου το δείγμα παρουσιάζει μεγάλη διασπορά. Στο θέμα των προγραμμάτων απασχόλησης ανέργων η συντριπτική πλειοψηφία τάχθηκε αρνητικά στο μέτρο, εν αντιθέσει με τη δημιουργία προσωρινών δομών φιλοξενίας όπου έτυχε μεγάλης αποδοχής από το δείγμα. Κλείνοντας, παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό που ανήλθε σε 70% πιστεύει ότι η δημιουργία ψηφιακών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της πανδημίας ήταν όντως ένα θετικό μέτρο. (Διάγραμμα 5.3)

Διάγραμμα 5.3

6. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει τα συμπεράσματα της εργασίας, βασιζόμενα στις απαντήσεις των ερωτηθέντων καθώς και τους περιορισμούς της έρευνας.

Συμπεράσματα

Υστερα από την ανάλυση της κάθε μίας κατηγορίας ξεχωριστά, μπορούμε να προβούμε στην έκδοση των συμπερασμάτων. Σύμφωνα όμως με τους περιορισμούς που προκύπτουν από τη διεξαγωγή έρευνας μέσω ερωτηματολογίου καθώς και το δείγμα των 103 μόνο ατόμων που δεν αποτελούν ολόκληρη την ελληνική κοινωνία, τα συμπεράσματα δεν αφορούν το γενικό πληθυσμό αλλά σίγουρα δείχνουν μία τάση ως προς τις απαντήσεις τους.

Στην παρούσα εργασία, οι στόχοι που είχαν τεθεί και έχουν ήδη διατυπωθεί στο 1^ο κεφάλαιο ήταν οι εξής τρεις:

1. Η καταγραφή και μελέτη των οικονομικών μέτρων στήριξης κατά την πανδημία.
2. Η αξιολόγηση των οικονομικών και κοινωνικών μέτρων στήριξης.
3. Η ικανοποίηση των πολιτών από τα μέτρα που πάρθηκαν.

Συμπερασματικά, μπορούμε με βεβαιότητα να πούμε ότι όλοι οι στόχοι έχουν επιτευχθεί. Όλα τα μέτρα που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας, τα οποία εκτός από οικονομικό είχαν και κοινωνικό χαρακτήρα, καταγράφηκαν και μελετήθηκαν διεξοδικά. Αναλύθηκαν μέτρα τα οποία, είχαν αφενός στόχο να «ανακουφίσουν» την κοινωνία γενικότερα αλλά και αφετέρου να την ενισχύσουν οικονομικά σε μία περίοδο όπου οι παγκόσμιες αγορές είχαν κλονιστεί από τα συνεχιζόμενα «lockdown» και τη γενικότερη αβεβαιότητα που υπήρχε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Σαφέστατα, τα μέτρα που πάρθηκαν ήταν πολλά και είχαν στόχο όλα τα κοινωνικά στρώματα και τις κοινωνικές ομάδες. Ενισχύθηκε ο ιδιωτικός και ο δημόσιος τομέας, στη μισθωτή εργασία αλλά και στον κλάδο των ελευθέρων επαγγελματιών. Ατομικές επιχειρήσεις αλλά και εταιρείες ενισχύθηκαν με κρατικές αρωγές με στόχο την προστασία τους. Καλύτεροι κριτές για τα εν λόγω μέτρα είναι οι ερωτηθέντες που συμμετείχαν στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας. Η πλειοψηφία χαιρεί ικανοποίησης από τα μέτρα και τα αξιολόγησε θετικά γενικά. Παρακάτω θα δούμε αναλυτικά τα συμπεράσματα που διεξήχθησαν από τις απαντήσεις στα δοθέντα ερωτηματολόγια.

Από τα πρώτα μέτρα που ήταν η διαφημιστική καμπάνια «Μένουμε Σπίτι» με σκοπό την ενημέρωση για την ατομική προστασία δεν είχε καθολική ανταπόκριση αφού το μισό δείγμα απάντησε θετικά για την ωφέλειά του. Το μέσο ενημέρωσης με μεγάλη διαφορά που εμπιστεύθηκε ο κόσμος για την ενημέρωσή του ήταν το διαδίκτυο με δεύτερη να έρχεται την τηλεόραση. Η οικονομική ανασφάλεια όπως προκύπτει προβλημάτισε ιδιαίτερα αφού το 50% απάντησε καταφατικά. Η αμεσότητα και η αποτελεσματικότητα των μέτρων δίχασε ως φαίνεται αφού οι απαντήσεις μεταξύ ναι, όχι και ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ ήταν περίπου οι ίδιες. Πιο ξεκάθαρη ήταν η απάντηση στο εάν έπρεπε να παρθούν επιπλέον μέτρα αφού το 62% απάντησε θετικά στη λήψη extra μέτρων.

Η εργασία εξ' αποστάσεως κυριάρχησε ως μορφή εργασίας με ποσοστό που άγγιξε το 70%. Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι από το σύνολο της εργασίας από απόσταση το 60% δήλωσε ότι είχε ήδη όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για να εργαστεί ενώ ένα 40% έκανε χρήση εξοπλισμού που του παρασχέθηκε από την επιχείρηση. Αναφορικά με την αναστολή εργασίας το δείγμα είναι χωρισμένο στα δύο ανάμεσα σε αυτούς που τέθηκαν και στους μη. Η διάρκεια ποίκιλε από έναν έως και άνω των εννέα μηνών, δημιουργώντας θετικά συναισθήματα μιας και αύξανε το ποσοστό ασφάλειας και αποφυγής νόσησης από τον Covid-19. Αντίστοιχη περίπτωση ήταν και το πρόγραμμα «Συνεργασία» με ποσοστό συμμετοχής όμως που ανερχόταν στο 41%. Και σε αυτό το πρόγραμμα οι μήνες ένταξης διαφοροποιούνταν με καθολική σχεδόν αποδοχή, μιας και προσέφερε και αυτό με τη σειρά του μεγαλύτερη ασφάλεια. Το μειωμένο ενοίκιο, αν και είχε αρκετά λιγότερους αποδέκτες ως μέτρο, εντούτοις όσοι μπόρεσαν να κάνουν χρήση έμειναν όλοι ικανοποιημένοι. Η ενημέρωση για τα μέτρα πρόληψης/προφύλαξης καθώς και η εξ' αποστάσεως εργασία ήταν τα δύο κυρίαρχα πρώτα μέτρα που έλαβαν οι εταιρίες κατά της πανδημίας. Ιδιαίτερης μνείας χρίζει το γεγονός ότι το 50% δήλωσε ότι η άποψή τους έχει επηρεαστεί θετικά βάσει των μέτρων που έλαβαν οι εταιρίες στις οποίες εργάζονταν.

Η δέσμη μέτρων, φοροελαφρύνσεων, μείωσης ασφαλιστικών εισφορών, επιδοτήσεων έχαιρε μεγάλης αποδοχής και ικανοποίησης από τον επαγγελματικό κλάδο, αφού έδωσε κίνητρα ώστε να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις αντιξοότητες που είχαν δημιουργηθεί κατά την πανδημία. Σύμφωνα με τις απαντήσεις οι διαδικασίες ένταξης στα οικονομικά μέτρα στήριξης καθώς και η ενημέρωση για αυτά δε δημιούργησαν ιδιαίτερες δυσκολίες στην ολοκλήρωσή τους. Ενδιαφέρον προκαλούν οι απαντήσεις για το χρόνο επαναφοράς των επιχειρήσεων στην κανονικότητα, αφού τα ίδια περίπου ποσοστά μοιράζονται οι κατηγορίες 1 έως 6 μήνες, 7 μήνες έως 1 χρόνο και έως 2 χρόνια. Το παράδοξο εμφανίζεται με τις διαδικτυακές πωλήσεις. Ενώ όλοι γνωρίζουμε πώς ο κλάδος του ηλεκτρονικού εμπορίου γνώρισε τεράστια αύξηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας, στο ερωτηματολόγιο πάνω από το 50% δεν έκανε χρήση ούτε πριν ούτε κατά τη διάρκεια της εξάπλωσης του ιού.

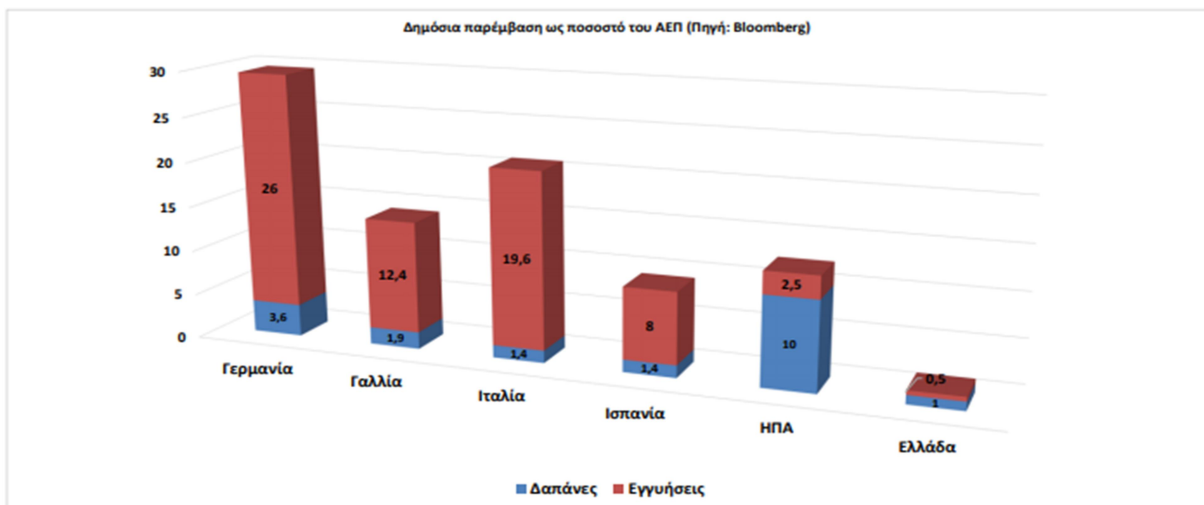
Σύμφωνα με τους ανέργους, τους φοιτητές και τους συνταξιούχους, οι πρόσθετες οικονομικές ενισχύσεις δεν ωφέλησαν ιδιαίτερος, σε αντίθεση με τα προγράμματα απασχόλησης ανέργων που δημιούργησαν θετικά συναισθήματα. Η δημιουργία προσωρινών δομών φιλοξενίας, όπως και η δημιουργία ψηφιακών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της πανδημίας σημείωσαν πολύ υψηλά ποσοστά, αγγίζοντας περίπου το 75% σε ικανοποίηση από τους ερωτηθέντες.

Περιορισμοί

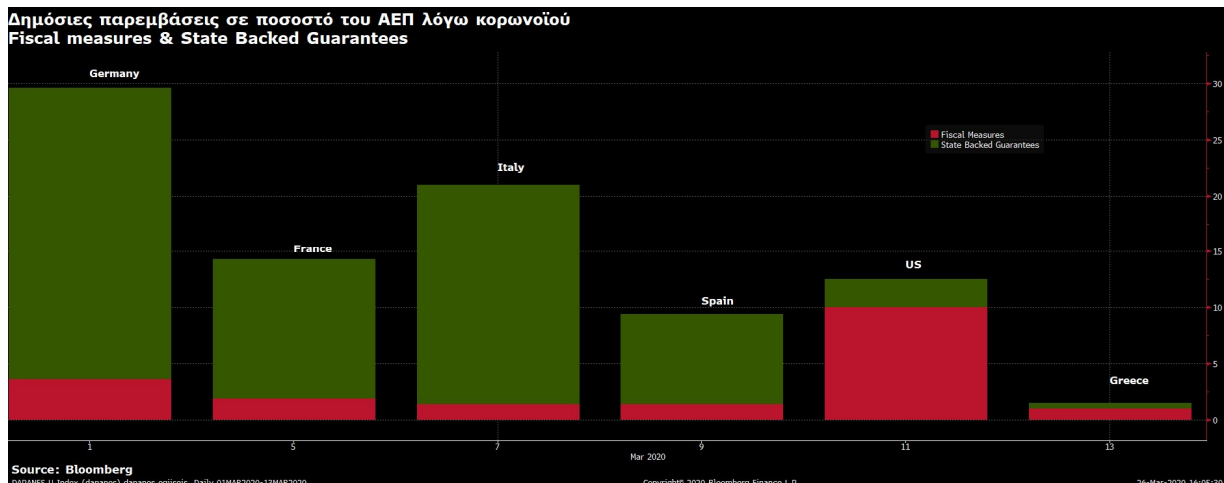
Ως περιορισμούς στην παρούσα εργασία θα πρέπει να αναφερθεί το μέγεθος του δείγματος, καθώς οι 103 απαντήσεις, για ένα θέμα τόσο σημαντικό που επηρέασε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία-οικονομία, κρίνεται ως πολύ μικρή. Επιπρόσθετα, μπορεί και η μέθοδος των συνεντεύξεων σε συνάρτηση με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου να βοηθούσε στη διεξαγωγή πιο ασφαλών συμπερασμάτων. Βέβαια, απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρήση της μεθόδου της συνέντευξης είναι οι μη χρονικοί περιορισμοί, καθώς πρόκειται για μία ιδιαίτερος πολύχρονη διαδικασία. Τέλος, πρέπει να γίνει αναφορά και στη μεροληψία, καθώς υπάρχει το υποκειμενικό στοιχείο στις απαντήσεις των ερωτηθέντων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αν και εγγώρια, η Ελληνική Κυβέρνηση έδειξε ότι έλαβε αρκετά μέτρα με σκοπό τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας γενικότερα, δυστυχώς σε παγκόσμιο επίπεδο η σύγκριση δεν είναι τόσο ευνοϊκή. Σε έκθεση της εταιρείας χρηματοοικονομικού λογισμικού, δεδομένων και μέσω ενημέρωσης 'Bloomberg', η χώρα μας είχε ανακοινώσει τα ελάχιστα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης και χαρακτηρίζεται ως ουραγός των εξελίξεων, μη μπορώντας να δώσει το στίγμα της ετοιμότητας και να αρθεί στο ύψος των τόσο δύσκολων περιστάσεων.

Πηγή εικόνας sofokleousin.gr (Bloomberg)

Πηγή εικόνας sofokleousin.gr (Bloomberg)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο εργασίας

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

1. ΦΥΛΟ

- Άρρεν
- Θήλυ

2. ΗΛΙΚΙΑ

- 10 έως 18
- 19 έως 30
- 31 έως 45
- 46 έως 60
- 61 και άνω

3. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- Απόφοιτος Λυκείου
- Απόφοιτος ΤΕΙ
- Απόφοιτος ΑΕΙ
- Κάτοχος Μεταπτυχιακού
- Κάτοχος Διδακτορικού

4. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Άγαμος/η
- Έγγαμος/η
- Διαζευγμένος/η
- Χήρος/α
- Σύμφωνο συμβίωσης

5. ΤΕΚΝΑ

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4 και άνω

6. ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ

- 0€ έως 10.000€
- 10.001€ έως 20.000€
- 20.001€ έως 30.000€
- 30.001€ έως 40.000€
- 40.001€ και άνω

7. ΔΙΑΜΟΝΗ

- Ιδιόκτητη κατοικία
- Ιδιόκτητη κατοικία / Οφειλή τραπεζικού δανείου
- Δωρεάν παραχωρημένη
- Ενοικιαζόμενη κατοικία
- Άλλο

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

8. Η καμπάνια ενημέρωσης/προφύλαξης «ΜΕΝΟΥΜΕ ΣΠΙΤΙ» ωφέλησε;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

9. Ποιο αποτέλεσε το κύριο μέσο ενημέρωσής σας για την πανδημία;

- Internet
- Τηλεόραση
- Ραδιόφωνο
- Φίλοι / Οικογένεια
- Άλλο

10. Νιώσατε οικονομικά ανασφαλείς κατά την πανδημία;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

11. Θεωρείτε ότι η εφαρμογή των οικονομικών μέτρων στήριξης ήταν άμεση;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

12. Θεωρείτε ότι τα οικονομικά μέτρα ήταν αποτελεσματικά;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

13. Θεωρείτε ότι έπρεπε να είχαν παρθεί επιπλέον μέτρα;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

14. Εργασιακή Κατάσταση

- Ιδιωτικός υπάλληλος
- Δημόσιος υπάλληλος
- Ελεύθερος επαγγελματίας
- Παράλληλη απασχόληση
- Άλλο

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

15. Εργαστήκατε εξ αποστάσεως;

- Ναι
- Όχι
- Εκ περιτροπής

16. Συνεχίζετε να εργάζεστε εξ αποστάσεως;

- Ναι
- Όχι
- Εκ περιτροπής

17. Σας προσέφερε η εταιρεία σας τεχνολογικό εξοπλισμό;

- Είχα ήδη τον απαραίτητο εξοπλισμό
- Laptop
- Smartphone
- Δεδομένα / Χρόνος ομιλίας
- Άλλο (Οθόνη, εκτυπωτής)

18. Είχατε τεθεί σε καθεστώς αναστολής εργασίας;

- Ναι
- Όχι

19. Εάν ναι, για πόσους μήνες;

- 1 έως 2
- 3 έως 4
- 5 έως 6
- 7 έως 8
- 9 και άνω

20. Εάν ναι, σας ικανοποίησε;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

21. Τι σας ικανοποίησε περισσότερο;

- Μηδενική εργασία με μειωμένες αποδοχές
- Περισσότερος ελεύθερος χρόνος
- Μεγαλύτερη ασφάλεια / αποφυγή νόσησης
- Άλλο
- Τίποτα

22. Είχατε ενταχθεί στο πρόγραμμα «Συνεργασία»;

- Ναι
- Όχι

23. Εάν ναι, για πόσους μήνες;

- 1 έως 2
- 3 έως 4
- 5 έως 6
- 7 έως 8
- 9 και άνω

24. Μείνατε ικανοποιημένοι;

- Ναι
- Όχι

25. Τι σας ικανοποίησε περισσότερο;

- Λιγότερες ώρες εργασίας

- Περισσότερος ελεύθερος χρόνος
- Μεγαλύτερη ασφάλεια / αποφυγή νόσησης
- Άλλο
- Τίποτα

26. Είχατε το δικαίωμα καταβολής μειωμένου ενοικίου;

- Ναι
- Όχι

27. Εάν ναι, για πόσους μήνες;

- 1 έως 2
- 3 έως 4
- 5 έως 6
- 7 έως 8
- 9 και άνω

28. Μείνατε ικανοποιημένοι;

- Ναι
- Όχι

29. Η εταιρεία που εργάζεστε απασχολεί

- 1 έως 20 υπαλλήλους
- 21 έως 50 υπαλλήλους
- 51 έως 200 υπαλλήλους
- 201 έως 500 υπαλλήλους
- 501 υπαλλήλους και άνω

30. Ποιο ήταν το πρώτο μέτρο που έλαβε η εταιρεία σας κατά την πανδημία;

- Ενημέρωση για τα μέτρα πρόληψης / προφύλαξης
- Εκ περιτροπής εργασία
- Εξ αποστάσεως εργασία
- Κανένα, συνέχισε όπως πριν
- Άλλο

31. Έχει επηρεαστεί θετικά η γνώμη σας για την εταιρεία βάσει των μέτρων που έλαβε;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνά / ούτε διαφωνά
- Αρκετά
- Πολύ

4^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ

32. Πόσο σημαντικά θεωρείτε τα παρακάτω μέτρα; (Α' Μέρος)

- Έκπτωση 25% των ασφαλιστικών εισφορών
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνά / Ούτε διαφωνά
 - Αρκετά
 - Πολύ
- Έκπτωση 25% σε περίπτωση εμπρόθεσμης κάλυψης ασφαλιστικών εισφορών
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνά / ούτε διαφωνά
 - Αρκετά
 - Πολύ

- *Αναστολή στις προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων / επιταγών*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Αναστολή για 3 μήνες ρυθμισμένων οφειλών σε δόσεις στον ΕΦΚΑ και 4 μήνες στη ΔΟΥ*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Αναστολή καταβολής ασφαλιστικών εισφορών εργοδοτών και μισθωτών*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Κρατική επιδότηση επιτοκίου ενήμερων επιχειρηματικών δανείων*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ

33. Πόσο σημαντικά θεωρείτε τα παρακάτω μέτρα; (Β' Μέρος)

- *Αναστολή πληρωμής φόρων*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Καταβολή αποζημίωσης ειδικού σκοπού οχτακοσίων ευρώ*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Μείωση καταβολής μισθώματος 40%*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Ειδικό μέτρο «Επιστρεπτέας Προκαταβολής» για εργοδότες, φυσικά και νομικά πρόσωπα*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Καταβολή μειωμένου Δώρου Πάσχα από τους εργοδότες έως και 30/06/2020*
 - Καθόλου

- Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Ψηφιοποίηση των περισσότερων μέτρων*
- Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- 34. Πόσο περίπλοκες ήταν οι διαδικασίες ένταξης στα οικονομικά μέτρα στήριξης;**
- Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- 35. Η ενημέρωση για την ένταξη στα οικονομικά μέτρα στήριξης ήταν απλή και κατανοητή;**
- Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / Ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- 36. Η επιχείρηση δραστηριοποιούνταν στις διαδικτυακές πωλήσεις;**
- Ναι, πριν την πανδημία
 - Ναι, μετά την πανδημία
 - Ούτε πριν ούτε μετά
- 37. Εάν ναι, παρουσίασε μεταβολή στις πωλήσεις;**
- Αυξήθηκαν
 - Μειώθηκαν
 - Παρέμειναν σταθερές
- 38. Πραγματοποιούσε η επιχείρηση παραδόσεις κατ' οίκον;**
- Ναι, πριν την πανδημία
 - Ναι, μετά την πανδημία
 - Ούτε πριν ούτε μετά
- 39. Είχε προσωπικό η επιχείρηση;**
- Ναι
 - Όχι
- 40. Εάν ναι, υπήρξε μεταβολή κατά την πανδημία;**
- Αυξήθηκε
 - Μειώθηκε
 - Παρέμεινε σταθερό
- 41. Ενταχθήκατε στο πρόγραμμα «Συνεργασία»;**
- Ναι
 - Όχι
- 42. Εάν ναι, για πόσους μήνες;**
- 1 έως 2
 - 3 έως 4
 - 5 έως 6
 - 7 έως 8
 - 9 και άνω
- 43. Σας ικανοποίησε το πρόγραμμα ως μέτρο στήριξης;**

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

44. Μετά από πόσο καιρό επανήλθε η επιχείρησή σας στην κανονικότητα;

- 1 έως 6 μήνες
- 7 μήνες έως 1 χρόνο
- 1 χρόνο έως 2 χρόνια
- Άλλο
- Δεν επανήλθε ποτέ

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ

45. Η εταιρεία που εργάζεστε απασχολεί

- 1 έως 20 υπαλλήλους
- 21 έως 50 υπαλλήλους
- 51 έως 200 υπαλλήλους
- 201 έως 500 υπαλλήλους
- 501 υπαλλήλους και άνω

46. Ποιο ήταν το πρώτο μέτρο που έλαβε η εταιρεία σας κατά την πανδημία;

- Ενημέρωση για τα μέτρα πρόληψης / προφύλαξης
- Εκ περιτροπής εργασία
- Εξ αποστάσεως εργασία
- Κανένα, συνέχισε όπως πριν
- Άλλο

47. Εργαστήκατε εξ αποστάσεως;

- Ναι
- Όχι
- Εκ περιτροπής

48. Συνεχίζετε να εργάζεστε εξ αποστάσεως;

- Ναι
- Όχι
- Εκ περιτροπής

49. Σας προσέφερε η εταιρεία σας τεχνολογικό εξοπλισμό;

- Είχα ήδη τον απαραίτητο εξοπλισμό
- Laptop
- Smartphone
- Δεδομένα / Χρόνος ομιλίας
- Άλλο (Οθόνη, εκτυπωτής)

50. Έχει επηρεαστεί θετικά η γνώμη σας για την εταιρεία βάσει των μέτρων που έλαβε;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

51. Είχατε τεθεί σε καθεστώς αναστολής εργασίας;

- Ναι
- Όχι

52. Εάν ναι, για πόσους μήνες;

- 1 έως 2

- 3 έως 4
- 5 έως 6
- 7 έως 8
- 9 και άνω

53. Εάν ναι, σας ικανοποίησε;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

54. Τι σας ικανοποίησε περισσότερο;

- Μηδενική εργασία με μειωμένες αποδοχές
- Περισσότερος ελεύθερος χρόνος
- Μεγαλύτερη ασφάλεια / αποφυγή νόσησης
- Άλλο
- Τίποτα

55. Είχατε ενταχθεί στο πρόγραμμα «Συνεργασία»;

- Ναι
- Όχι

56. Εάν ναι, για πόσους μήνες;

- 1 έως 2
- 3 έως 4
- 5 έως 6
- 7 έως 8
- 9 και άνω

57. Μείνατε ικανοποιημένοι;

- Ναι
- Όχι

58. Τι σας ικανοποίησε περισσότερο;

- Λιγότερες ώρες εργασίας
- Περισσότερος ελεύθερος χρόνος
- Μεγαλύτερη ασφάλεια / αποφυγή νόσησης
- Άλλο
- Τίποτα

59. Είχατε το δικαίωμα καταβολής μειωμένου ενοικίου;

- Ναι
- Όχι

60. Εάν ναι, για πόσους μήνες;

- 1 έως 2
- 3 έως 4
- 5 έως 6
- 7 έως 8
- 9 και άνω

61. Μείνατε ικανοποιημένοι;

- Ναι
- Όχι

62. Πόσο σημαντικά θεωρείτε τα παρακάτω μέτρα; (Α' Μέρος)

➤ Έκπτωση 25% των ασφαλιστικών εισφορών

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / Ούτε διαφωνώ

- Αρκετά
- Πολύ
- *Εκπτώση 25% σε περίπτωση εμπρόθεσμης κάλυψης ασφαλιστικών εισφορών*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Αναστολή στις προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιολογίων / επιταγών*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Αναστολή για 3 μήνες ρυθμισμένων οφειλών σε δόσεις στον ΕΦΚΑ και 4 μήνες στη ΔΟΥ*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Αναστολή καταβολής ασφαλιστικών εισφορών εργοδοτών και μισθωτών*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Κρατική επιδότηση επιτοκίου ενήμερων επιχειρηματικών δανείων*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ

63. Πόσο σημαντικά θεωρείτε τα παρακάτω μέτρα; (Β' Μέρος)

- *Αναστολή πληρωμής φόρων*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Καταβολή αποζημίωσης ειδικού σκοπού οχτακοσίων ευρώ*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Μείωση καταβολής μισθώματος 40%*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ

- *Ειδικό μέτρο «Επιστρεπτέας Προκαταβολής» για εργοδότες, φυσικά και νομικά πρόσωπα*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Καταβολή μειωμένου Δώρου Πάσχα από τους εργοδότες έως και 30/06/2020*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ
- *Ψηφιοποίηση των περισσότερων μέτρων*
 - Καθόλου
 - Σχεδόν καθόλου
 - Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
 - Αρκετά
 - Πολύ

64. Πόσο περίπλοκες ήταν οι διαδικασίες ένταξης στα οικονομικά μέτρα στήριξης;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

65. Η ενημέρωση για την ένταξη στα οικονομικά μέτρα στήριξης ήταν απλή και κατανοητή;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / Ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

66. Η επιχείρησή σας δραστηριοποιούνταν στις διαδικτυακές πωλήσεις;

- Ναι, πριν την πανδημία
- Ναι, μετά την πανδημία
- Ούτε πριν ούτε μετά

67. Εάν ναι, παρουσίασε μεταβολή στις πωλήσεις;

- Αυξήθηκαν
- Μειώθηκαν
- Παρέμειναν σταθερές

68. Πραγματοποιούσε η επιχείρησή σας παραδόσεις κατ' οίκον;

- Ναι, πριν την πανδημία
- Ναι, μετά την πανδημία
- Ούτε πριν ούτε μετά

69. Είχε προσωπικό η επιχείρησή σας;

- Ναι
- Όχι

70. Εάν ναι, υπήρξε μεταβολή κατά την πανδημία;

- Αυξήθηκε
- Μειώθηκε
- Παρέμεινε σταθερό

71. Μετά από πόσο καιρό επανήλθε η επιχείρησή σας στην κανονικότητα;

- 1 έως 6 μήνες

- 7 μήνες έως 1 χρόνο
- 1 χρόνο έως 2 χρόνια
- Άλλο
- Δεν επανήλθε ποτέ

6^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΑΝΕΡΓΟΙ / ΦΟΙΤΗΤΕΣ / ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ

72. Θεωρείτε ότι οι πρόσθετες οικονομικές ενισχύσεις σας ωφέλησαν;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

73. Σας βοήθησαν τα προγράμματα απασχόλησης ανέργων;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

74. Η δημιουργία προσωρινών δομών φιλοξενίας ήταν θετικό μέτρο;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

75. Είχατε το δικαίωμα καταβολής μειωμένου ενοικίου;

- Ναι
- Όχι

76. Η δημιουργία ψηφιακών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της πανδημίας ήταν θετικό μέτρο;

- Καθόλου
- Σχεδόν καθόλου
- Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ
- Αρκετά
- Πολύ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adams-Prassl, A., Boneva, T., Golin, M. and Rauh, C. (2020). *Inequality in the Impact of the Coronavirus Shock: Evidence from Real-time Surveys*, Discussion Paper Series, IZA Institute of Labour Economics No. 13183.
- Βαΐτσος, Κ. και Μίσσος, Β. (2018). *Πραγματική οικονομία: Εμπειρίες ανάπτυξης, κρίσης και φτωχοποίησης στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική.
- Bonilla-Molina, L. (2020). “Covid-19 on route of the fourth Industrial Revolution”, *Post-digital Science and Education*, 2, pp. 562-568.
- Chernoff, A. and Casey, W. (2020). *Covid-19 and Implications for Automation*, NBER working paper 27249.
- (Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K. (2017). *Research Methods in Education*, pp. 146 & pp. 148-149.
- Eurofound (2020a). *Living, Working and COVID-19*, COVID-19 series, Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Eurofound (2020b). *Living, Working and COVID-19*, first findings – April 2020, Dublin.
- European Commission (2020). “*Telework ability and the covid-19 crisis: A new digital divide?*”, JRC working papers series on Labour, Education and Technology 05, Seville.
- Freire, P. (1972). *Pedagogy of the Oppressed*. Harmondsworth: Penguin.
- INE ΓΣΕΕ (2021β). *Η Ελληνική Οικονομία και η Απασχόληση*, Ενδιάμεση έκθεση, Αθήνα: INE ΓΣΕΕ.
- McKinsey (2020b). *How COVID-19 has pushed companies over the technology tipping-point and transformed business forever*.
- Milasi, S., Gonzalez-Vasquez, I. and Fernandez-Macias, E. (2020) *Telework in the EU before and after the COVID-19: where we were, where we head*.
- Murphy, P. A. (2020). “COVID-19 and emergency e-Learning: Consequences of the securitization of higher education for post-pandemic pedagogy”, *Contemporary Security Policy*, 10 (3), pp. 492-505.
- OECD (2020). *A framework to guide an education response to the COVID-19 pandemic*
- Qureshi, Z. (2020). “*Inequality in the digital era*”, *Work in the age of data*, BBVA.
- Schwab, K. (2016). *The Fourth Industrial Revolution*, New York: Crown Publishing Group.
- Toffler A. (1980). *The Third Way*, New York: Morrow.
- UNESCO (2020). *COVID-19 educational disruption and response*.
- WEF (2020). *Fourth industrial revolution strategic intelligence*.
- Weltman, J. (2020). “*ECR risk experts contemplate another financial crisis*”, Euromoney,
- World Bank (2020). “*The coronavirus is not gender-blind, nor should we be*”, blog, 12 April.
- Κορρές, Κ. (2013). *Ποσοτικές ερευνητικές προσεγγίσεις*.
- Παπαγεωργίου, Γ. (2014). *Ποσοτική έρευνα*.
- Likert, R. (1932). *Μία τεχνική για τη μέτρηση των στάσεων*. Αρχεία Ψυχολογίας 140: 1-55
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1998). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- James Harold Fox, (1958). *Criteria of Good Research*, Phi Delta Kappan, Vol.39, pp.285-286.

ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

- <https://www.mckinsey.com/featured-insights/mckinsey-explainers/what-are-industry-4-0-the-fourth-industrial-revolution-and-4ir>
- https://www.weforum.org/?src=DAG_2&gclid=CjwKCAjwvdajBhBEEiwAeMh1U8tYzeBn6uZGOjyd0SHbWXVDCvB5C5dYpw9im19kX_yRZhvO9UsaxoCzMgQAvD_BwE
- <https://zoom.us/>
- <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/coronavirus/#recovery>
- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_23_2407
- <https://taxvoice.gr/%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B1/%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1-%CF%83%CF%85%CE%BD-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B5-%CE%B1%CF%80%CE%BB%CE%AC-%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%B9%CE%B1/>
- https://www.aueb.gr/sites/default/files/opanews%2037_pdf.pdf.pdf
- https://www.pwc.com/gr/en/publications/Greece_Covid_Report.pdf
- <https://www.secdigital.gov.gr/se-leitoyrgia-i-ilektroniki-platform/>
- <https://covid19.gov.gr/miosi-misthomatos-epangelmatikon-mi/>
- <https://covid19.gov.gr/diefkolynseis-gia-goneis-logo-nosisis-teknon-eidiki-adeia-astheneias-ergazomenon/>
- <https://covid19.gov.gr/anastoli-paratasi-ke-ekptosi-plierom/>
- <https://covid19.gov.gr/stirixi-ergazomenon-ke-anergon-apo-to-choro-tou-politismou-me-programmata-tou-ypourgiou-ergasias/>
- <https://s.kathimerini.gr/resources/article-files/metra-sthri3hs-epixeirhsewn-v1xlsx-converted-1.pdf>
- <https://hdb.gr/tautothta/>
- <https://covid19.gov.gr/efapax-ektakti-isodimatiki-enischysi-apo-100-eos-300-evro-se-dikeouchous-tou-elachistou-engyimenou-isodimatos-pou-ine-gonis-anilikon-teknon/>
- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_809
- <http://www.minagric.gr/index.php/el/the-ministry-2/grafeiotypou/deltiatypou/9995-dt250620>
- <https://covid19.gov.gr/programmata-apascholisis-anergon/>
- <https://www.ypes.gr/enischysi-5-ekat-eyro-stis-13-perifereies-gia-ton-koronoio-me-apofasi-theodorikakoy/>
- <https://covid19.gov.gr/chorigisi-efapax-ikonomikis-enischysis-ypsous-400-evro-se-mi-epidotoumenous-makrochronia-anergous/>
- <https://covid19.gov.gr/ektakto-dwro-pasxa/>
- <https://covid19.gov.gr/prosorines-domes-filoxenias-astegon-ke-allon-evaloton-omadon/>
- <https://covid19.gov.gr/metra-gia-tin-prostasia-tis-naftikis-ergasias-ke-tin-aktoploia/>

- <https://www.ynanp.gr/el/gr-epikoinwnias-enhmerwshs/apo-shmera-3ekina-apo-ton-oiko-naytoy-h-katabolh-3065-ekat-eyrw-pros-anergoys-naytikoy/>
- <https://ypergasias.gov.gr/xekina-apo-1i-ianouariou-2022-to-proto-ensimo/>
- <https://www.taxheaven.gr/news/50780/anoixto-programma-100000-newn-epidotoymenwn-oesewn-ergasias-dhmosieyohke-h-apofash-kai-to-entypo-symplhrwshs-sto-ps-erganh>
- <https://covid19.gov.gr/ektakti-ikonomiki-enischysi-600-evro-se-epistimones-elftherous-epangelmaties/>
- <https://covid19.gov.gr/epektasi-metrou-ikonomikis-stirixis-elftheron-epangelmation-aftoapascholoumenon-ke-idioktiton-atomikon-epichiriseon-se-epe-oe-ike-ee/>
- <https://covid19.gov.gr/idikos-michanismos-stirixis-ton-erga/>
- <https://covid19.gov.gr/apozimiosi-idikou-skopou-ypsous-800-efro-se-epibleon-160-000-ergazomenous/>
- <https://www.aade.gr/mybusinesssupport>
- <https://covid19.gov.gr/fititikes-esties/>
- <https://covid19.gov.gr/choris-chreosi-apo-kinita-diktya-i-prosvasi-se-psifiakes-platformes-gia-tin-ex-apostaseos-ekpedefsi/>
- <https://covid19.gov.gr/plirofories/>
- <https://www.mckinsey.com/business-functions/operations/our-insights/covid-19-an-inflection-point-for-industry-40>
- https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc120945_policy_brief_-_covid_and_telemwork_final.pdf
- https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=126_126988-t63lxosohs&title=A-framework-to-guide-an-education-response-to-the-Covid-19-Pandemic-of-2020
- <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
- <https://intelligence.weforum.org/topics/a1GbOOOOOO1RlhBEAW/eopbY>
- <https://www.greek-language.gr/certification/research/lexicon/show.html?id=118>
- <https://cears.edu.gr/posotiki-vs-poiotiki/>
- <https://datanalysis.net/research-design/qualitative-vs-quantitative-data-analysis/>
- https://users.auth.gr/users/5/9/018095/public_html/teaching/AppStats/1.%20Sampling%20Methods.pdf
- <https://datanalysis.net/research-design/erotimatologio/>
- <https://journals.aom.org/doi/10.5465/amj.1969.19209633>
- <https://www.alleydog.com/glossary/definition.php?term=Ex+Post+Facto+Research+Design>
- <https://www.sofokleousin.gr/koronoios-metra-stiriksis-i-apokalyptiki-sygkrisi-tis-elladas-me->